

ЭРҮҮЛ
МЭНДИЙН ЯАМ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНУУДЫН ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ, ХЯНАЛТЫН ТАЛААРХ МЭДЛЭГ, ХАНДЛАГА, ДАДАЛ

СУУРЬ СУДАЛГАА

Улаанбаатар хот
2021 он

ҮНДСЭН СУДЛААЧ:

Академич Ц.Лхагвасүрэн /АШУ-ны доктор, профессор/

СУДЛААЧИД:

Д.Гантуяа /АУ-ны доктор/

Д.Ангармөрөн /АУ-ны доктор/

Б.Билэгт /Математикийн ШУ-ны магистр/

Р.Гандиймаа /АУ-ны магистр/

Д.Баян

СТАТИСТИКЧ:

Б.Батзориг /НЭМ-ийн доктор/

ӨМНӨХ ҮГ

Эрүүл мэндийн байгууллагууд халдварын сэргийлэлт, хяналтын тогтолцооны удирдлага, зохион байгуулалт, заавар журмыг чанд мөрдөж ажиллах нь үйлчлүүлэгчдийн төдийгүй эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, мэргэжилтэн, ажилтнуудын ажлын байрны аюулгүй байдалд ихээхэн ач холбогдолтой юм. Эрүүл мэндийн ажилтан халдварын сэргийлэлт, хяналтын дэглэмийг баримталж ажиллаагүйтэй холбоотойгоор эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдварын тохиолдол цөөн боловч бүртгэгдсээр байна. Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдварууд нь үйлчлүүлэгчдийн өвчин хүндрэх, эмнэлгийн дундаж ор хоногийг уртасгах, эмчилгээ, үйлчилгээний зардлыг нэмэгдүүлэх зэрэг олон сөрөг үр дагаварт хүргэдэг байна.

ЭМЯ АХБ-тай хамтран хэрэгжүүлж буй ЭМСХХ-5 төслийн хүрээнд эрүүл мэндийн ажилтны халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх суурь судалгааг 2015-2016 онд явуулсан юм. Судалгаанд лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмч, мэргэжилтэн, эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлын түвшинг тогтоож, эрүүл мэндийн байгууллага, анагаахын боловсрол олгож буй сургууль, эмнэлгийн эмч ажилтнуудад чиглэсэн зөвлөмжүүдийг гаргаж тавьсанд тухайн судалгааны ач холбогдол оршиж байна. Судалгааны тайланд халдвараас хамгаалах хувцас хэрэгсэл, цэвэрлэгээний материалын хэрэглээний талаарх мэдлэг, хандлага, дадал, тэдгээрийн хүрэлцээ хангамжийн талаар тодорхой мэдээлэл цуглуулж, эрүүл мэндийн ажилтнуудын сургалт, мэдээллийн хэрэгцээ, мэдээлэл авахыг сонирхсон суваг, эх сурвалж, эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан байдал, вакцинжуулалтын талаар санал зөвлөмжүүдийг гаргасан байна.

Судалгааны тайланг эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ явуулдаг байгууллагуудын удирдах ажилтнууд, эмч, мэргэжилтнүүд, анагаахын чиглэлээр сургалт, судалгаа явуулдаг байгууллага, судлаачид өргөн ашиглах боломжтой юм.

Судалгааг хариуцаж явуулсан судалгааны багийн хамт олон, санал зөвлөмж өгсөн мэргэжилтэн, зөвлөхүүдэд талархал илэрхийлье.

ТӨСЛИЙН ЗОХИЦУУЛАГЧ

А. МӨНХТАЙВАН

АГУУЛГА

ӨМНӨХ ҮГ	3
ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР	6
ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	7
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	10
ХУРААНГУЙ	11
БҮЛЭГ 1. УДИРТГАЛ	13
1.1 Үндэслэл	14
1.2 Судалгааны зорилго, зорилтууд	15
БҮЛЭГ 2. СУДАЛГААНЫ ХЭРЭГЛЭГДЭХҮҮН БА АРГА ЗҮЙ	17
2.1 Судалгааны загвар.....	18
2.2 Судалгааны мэдээлэл цуглуулсан аргачлал	18
2.3 Судалгааны хамрах хүрээ, түүврийн хэмжээ, түүвэрлэлтийн арга	19
2.3.1 Судалгаанд оролцох ЭМБ, эрүүл мэндийн ажилтнуудыг түүвэрлэсэн арга	19
2.3.2 Асуумж судалгаанд оролцсон эрүүл мэндийн ажилтнуудын түүвэрлэлт	19
2.3.3 Чанарын судалгааны түүвэрлэлт.....	20
2.4 Мэдээллийн статистик боловсруулалт	21
2.5 Ёс зүйн асуудал ба нууцлал.....	21
БҮЛЭГ 3. СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮН	23
3.1 СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ	24
3.1.1 Судалгаанд оролцсон эмч нарын ерөнхий мэдээлэл.....	24
3.1.2 Судалгаанд хамрагдсан сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ерөнхий мэдээлэл.....	26
3.2 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ХСХ-ЫН ТАЛААРХ МЭДЛЭГ	27
3.2.1 Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэг	27
3.2.2 Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэг	36
3.2.3 Дүгнэлт (Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын талаарх мэдлэг)	42
3.3 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ХСХ-ЫН ТАЛААРХ ХАНДЛАГА.....	43
3.3.1 Эмч нарын ХСХ-ын талаарх хандлага	43
3.3.2 Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх хандлага	52
3.3.3 Дүгнэлт (ХСХ-ын талаарх хандлага)	58
3.4 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ХСХ-ЫН ТАЛААР МӨРДӨЖ БУЙ ДАДАЛ	59
3.4.1 Эмч нарын ЭМБ дахь ХСХ-ын талаар мөрдөж буй дадал.....	59
3.4.2 Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын эмнэлгийн ХСХ-ын талаар мөрдөж буй дадал	63
3.4.3 Дүгнэлт (ХСХ-ын талаарх дадал)	70
3.5 ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ ХЯНАЛТАД НӨЛӨӨЛЖ БУЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС	70
БҮЛЭГ 4. ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ, ХЯНАЛТЫГ ҮНЭЛЭХ ЧАНАРЫН СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮН	79
4.1 Ажиглалт судалгааны үр дүн.....	80
4.2 Судалгааны ярилцлагын үр дүн.....	89
БҮЛЭГ 5. ЕРӨНХИЙ ДҮГНЭЛТ	93

БҮЛЭГ 6. САНАЛ, ЗӨВЛӨМЖ	95
НОМ ЗҮЙ.....	98
ХАВСРАЛТ	99
Хавсралт 1.....	99
Таниулсан зөвшөөрлийн хуудас	99
Хавсралт 2	101
Эмч нарт зориулсан асуумж.....	101
Хавсралт 3	111
Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарт зориулсан асуумж.....	111
Хавсралт 4	120
Бүлгийн ярилцлагын танилцуулга	120
Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдах албан тушаалтантай хийх бүлгийн ярилцлагын удирдамж.....	121
Эмч нартай хийх бүлгийн ярилцлагын удирдамж	122
Сувилагч, лаборант, ариутгагч нартай хийх бүлгийн ярилцлагын удирдамж.....	123
Хавсралт 5	124
Эрүүл мэндийн байгууллагын халдвар судлаач эмчтэй хийх ганцаарчилсан ярилцлагын удирдамж.....	124
Хавсралт 6	125
Эрүүл мэндийн байгууллагын халдварын сэргийлэлт, хяналтыг үнэлэх хяналтын хуудас	125

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

АНЭ	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг
АУДС	Анагаах ухааны дээд сургууль
АШУҮИС	Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургууль
БОЭТ	Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төв
БГД	Баянгол дүүрэг
БЗДХ	Бэлгийн замаар дамжих халдвар
ДОХ	Дархлалын олдмол хомсдол
ДЭМБ	Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага
МХЕГ	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар
НД	Налайх дүүрэг
НЭ	Нэгдсэн эмнэлэг
НЭМС	Нийгмийн эрүүл мэндийн сургууль
САЗ	Стандарт ажиллагааны заавар
СБД	Сүхбаатар дүүрэг
ССГХБ	Спиртэн суурьтай гар халдваргүйжүүлэгч бодис
УГТЭ	Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг
УНТЭ	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг
УХТЭ	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг
ЧД	Чингэлтэй дүүрэг
ХДХВ	Хүний дархлал хомсдлын вирус
ХСХ	Халдварын сэргийлэлт, хяналт
ХӨСҮТ	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв
ЭМ	Эрүүл мэнд
ЭМБ	Эрүүл мэндийн байгууллага
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМШУИС	Эрүүл мэндийн шинжлэх ухааны их сургууль
ЭТҮХХ	Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвар
ФБЯ	Фокус бүлгийн ярилцлага

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1.	Судалгааны хүрээ, түүврийн нэгж бүрээс хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтны тоо	20
Хүснэгт 2.	Судалгаанд хамрагдсан эмч нарын ерөнхий мэдээлэл	24
Хүснэгт 3.	Эмч нарын төгссөн сургууль, цалингийн хэмжээ, ЭМБ-д ажилласан хугацаа	25
Хүснэгт 4.	Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ерөнхий мэдээлэл	26
Хүснэгт 5.	Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын төгссөн сургууль, цалингийн хэмжээ, ЭМБ-д ажилласан хугацаа	27
Хүснэгт 6.	Эмч нарын ЭТҮХХ-ын тодорхойлолтыг оновчтой хариулсан байдал (хүйсээр)	28
Хүснэгт 7.	Эмч нарын ЭТҮХХ-ын эх үүсвэрийн талаарх ойлголт (шатлалаар)	28
Хүснэгт 8.	Эмч нар өвчтөнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх үед баримтлах ХСХ-ын түгээмэл арга	29
Хүснэгт 9.	Эмч нарын “халдваргүйтгэл, угаах, ариутгах” тодорхойлолтын талаар хариулсан байдал (хүйсээр)	30
Хүснэгт 10.	Эмч нарын тусгаарлан сэргийлэлтийн талаарх ойлголт (хүйсээр)	31
Хүснэгт 11.	ЭТҮХХ-аас эмч өөрийгөө сэргийлэх аргууд (хүйсээр)	31
Хүснэгт 12.	Эмч нарын ХСХ-ын сургалтад хамрагдсан давтамж (шатлалаар)	32
Хүснэгт 13.	Эмч нарын ЭТҮХХ-ын талаар мэдээлэл авдаг эх үүсвэр (шатлалаар)	34
Хүснэгт 14.	ЭТҮХХ-ын тодорхойлолтын талаарх сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын мэдлэг (шатлалаар)	36
Хүснэгт 15.	ЭТҮХХ-ын эх үүсвэрийн талаарх сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын мэдлэг (шатлалаар)	37
Хүснэгт 16.	ЭТҮХХ-ын шалтгаан, урьдчилан сэргийлэх арга замын талаарх сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын мэдлэг (шатлалаар)	38
Хүснэгт 17.	Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын халдвараас сэргийлэх аргууд (шатлалаар)	39
Хүснэгт 18.	Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ЭМБ-ын эмнэлгийн хог хаягдлын талаарх мэдлэг (шатлалаар)	39
Хүснэгт 19.	Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын багаж хэрэгслийг угаах, ариутгах талаарх мэдлэг (шатлалаар)	40
Хүснэгт 20.	Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдээлэл авдаг эх үүсвэр ба мэдээлэл олж авдаг хэлбэр (шатлалаар)	40
Хүснэгт 21.	Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх сургалтад хамрагдсан давтамж, (хот, хөдөөгөөр)	41
Хүснэгт 22.	Эмч нарын урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан байдал, 2015 (хувиар)	43
Хүснэгт 23.	Эмч нарын урьдчилан сэргийлэх шинжилгээнд хамрагдсан байдал, 2015 (шатлалаар, хувиар)	44
Хүснэгт 24.	Эмч нарт халдварт өртөх үед илрэх сэтгэлзүйн илрэл (шатлал, хувиар)	46

Хүснэгт 25. Эмч нарын гар угаах, халдваргүйжүүлэх орчин бүрдэлтийн талаарх хандлага (тасаг, нэгжээр).....	48
Хүснэгт 26. Эмч нарын эмнэлгийн үйлчлэгчийн үйл ажиллагаанд хандах хандлага (тасаг, нэгжээр).....	49
Хүснэгт 27. Эмч нарын өөрийн эмнэлгийн ХСХ-ын тогтолцооны талаарх хандлага (тасаг, нэгжээр).....	50
Хүснэгт 28. Эмч нарын ЭМБ дахь ХСХ-ын тогтолцоог сайжруулах талаарх хандлага (шатлал, тасаг, нэгжээр).....	50
Хүснэгт 29. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээнд хамрагдсан байдал (шатлалаар)	52
Хүснэгт 30. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдалт, хийлгэсэн тунгийн тоо (шатлалаар).....	52
Хүснэгт 31. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар ЭТҮХХ-т өртөх үед илрэх сэтгэлзүйн байдал (шатлалаар)	53
Хүснэгт 32. Сувилагч, эмнэлгийн ажилтнуудын хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулж өртсөн байдал (мэргэжлээр)	54
Хүснэгт 33. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хувийн хамгаалах хэрэгсэл (халад) цэвэрлэх хандлага (шатлалаар)	54
Хүснэгт 34. Гар угаахад тулгардаг бэрхшээл (шатлалаар)	54
Хүснэгт 35. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын гарын ариун цэвэр сахиж буй байдал (шатлалаар)	55
Хүснэгт 36. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлдэг байдал (мэргэжлээр)	56
Хүснэгт 37. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрийн эмнэлгийн үйлчлэгчийн үйл ажиллагаанд хандах хандлага (мэргэжлээр)	56
Хүснэгт 38. ЭМБ дахь ХСХ-ын тогтолцоог үнэлсэн байдал	57
Хүснэгт 39. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрийн ЭМБ дахь ХСХ-ыг сайжруулах талаарх санал (мэргэжлээр)	57
Хүснэгт 40. Эмч нар өөрсдийн гарын эрүүл ахуй сахиж, зөв угаах дадлаа үнэлсэн байдал (шатлалаар)	59
Хүснэгт 41. Эмч нарын хувийн хамгаалах хувцасны хэрэглээг үнэлсэн байдал (шатлалаар)	60
Хүснэгт 42. Эмч нарын хувийн хамгаалах хувцасны хэрэглээ, нэг удаагийн зориулалтын багаж, хэрэгслийг давтан хэрэглэдэг байдал (тасаг, нэгжээр)	60
Хүснэгт 43. Эмч нарын ХСХ-ын талаар бусдад өгдөг зөвлөгөө, эм, антибиотикийг зөвлөх дадал (шатлалаар)	61
Хүснэгт 44. Эмч нарын ЭМБ-ын хог хаягдлын менежментийг зөв хэрэгжүүлдэг дадал (шатлалаар)	62
Хүснэгт 45. Эмч нарын чагнуур ба хамгаалах хувцсаа цэвэрлэдэг давтамж (шатлалаар)	62

Хүснэгт 46. Үйлчлүүлэгчдийн урьд өмнө хэрэглэж байсан эм, антибиотикийн хэрэглээг лавладаг байдал	63
Хүснэгт 47. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрсдийн гар угаах дадлаа үнэлсэн үнэлгээ (шатлалаар)	64
Хүснэгт 48. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын гар угаах дадал, (шатлалаар).....	65
Хүснэгт 49. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хувийн хамгаалах хувцас хэрэглэх дадал (шатлалаар)	66
Хүснэгт 50. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын өртөлтөөс өөрийгөө сэргийлэх дадал (шатлалаар)	66
Хүснэгт 51. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын бээлий хэрэглэдэг дадал (шатлалаар)	67
Хүснэгт 52. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэл зөв хэрэглэх дадал (шатлалаар)	67
Хүснэгт 53. Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын талаарх дадлын нийлбэр (шатлалаар)	68
Хүснэгт 54. Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын талаарх дадлыг үнэлсэн хяналтын хуудасны үр дүн (мэргэжлээр).....	68
Хүснэгт 55. Эргэлтээр ирж буй үйлчлүүлэгчдийн ХСХ-д үзүүлэх сөрөг нөлөө	71
Хүснэгт 56. Олон эмэнд дасалтай нян үүсэхэд нөлөөлдөг хүчин зүйлс (шатлалаар)	71
Хүснэгт 57. Эмч нарын бээлий хэрэглэх хандлага (тасаг, нэгжээр)	72
Хүснэгт 58. Эмч нарын нэг удаа хэрэглэдэг бээлийний чанарт өгсөн үнэлгээ (тасаг, нэгжээр)	72
Хүснэгт 59. Гар угаах, халдваргүйжүүлэлт, урьдчилан сэргийлэлт, стратегийн талаарх эмч нарын хандлага (тасаг, нэгжээр)	73
Хүснэгт 60. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын гар угаах орчин бүрдэлтийн талаарх үнэлгээ (шатлалаар)	74
Хүснэгт 61. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын өөрийн эмнэлгийн орчинд гарын ариун цэвэр сахих нөхцөл бүрдсэн байдалд өгсөн үнэлгээ (шатлалаар)	74
Хүснэгт 62. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын бээлийний хэрэглээ, чанарт өгсөн үнэлгээ (мэргэжлээр).....	75
Хүснэгт 63. Эмнэлгийн мэс заслын өрөөний халдварын сэргийлэлт, хяналтын байдлыг үнэлгээний хуудсаар үнэлсэн үр дүн.....	81
Хүснэгт 64. Гурав дахь шатлалын эмнэлгийн төвлөрсөн ариутгалын тасгийн ХСХ-ын ажиглалтын үнэлгээний дүн.....	84
Хүснэгт 65. Хоёр ба гурав дахь шатлалын эмнэлгүүдийн нян судлалын лабораторийн ажиглалтын үнэлгээний дүн.....	86

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Судалгаанд сонгогдсон ЭМБ, нэгжийг түүвэрлэсэн зарчим.....	19
Зураг 2. Судалгаанд оролцогчдын хүйсийн харьцаа	27
Зураг 3. Гарын ариун цэвэр зайлшгүй сахих, халдваргүйжүүлэх мөч (хүйсээр, хувиар)	29
Зураг 4. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх сургалтад хамрагдсан байдал (хүйсээр).....	32
Зураг 5. Эмч нарын ХСХ-ын талаар анхны мэдээлэл авсан хугацаа (хүйсээр)	33
Зураг 6. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдээллийн эх үүсвэр (хүйсээр).....	33
Зураг 7. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (шатлалаар)	34
Зураг 8. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (хот, хөдөөгөөр).....	35
Зураг 9. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (тасаг, нэгжээр)	35
Зураг 10. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (шатлалаар) ...	41
Зураг 11. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (мэргэжлээр) .	42
Зураг 12. Эмч нарт гепатит В, С вирусийн шинжилгээний хариу эерэг гарсан хувь.....	44
Зураг 13. Шинжилгээний хариу эерэг гарсан хувь (ажилласан жилээр).....	45
Зураг 14. Эмч нарын гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан байдал (шатлалаар, байршлаар)	45
Зураг 15. Эмч нарын гепатит В вирусийн эсрэг вакцин хийлгэсэн тунгийн тоо (шатлалаар).....	46
Зураг 16. Эмч нар ажилбар хийж байх үедээ хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулж байсан тохиолдлын хувь (тасаг, нэгжээр).....	47
Зураг 17. Эмч нарын хувийн хамгаалах хэрэгслийг (халад) цэвэрлэх хандлага (тасаг, нэгжээр)	48
Зураг 18. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын бээлий хэрэглэх үед гар угаах давтамж (шатлалаар)	65
Зураг 19. Эмч нар ЭТҮХХ гарахад нөлөөлж болох хүчин зүйлсийг тодорхойлсон байдал (хүйсээр)	70
Зураг 20. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын мэс заслын өрөөний ХСХ-ын байдлыг үнэлсэн үр дүн	83
Зураг 21. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын эрчимт эмчилгээ, дотрын тасгийн ХСХ-ыг үнэлсэн үр дүн	84
Зураг 22. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын төвлөрсөн ариутгалын тасгийн ХСХ-ыг үнэлсэн үр дүн	86
Зураг 23. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын нян судлалын лабораторийн ХСХ-ыг үнэлсэн үр дүн	88
Зураг 24. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын ХСХ-ын үйл ажиллагааг ажиглалтын үнэлгээний хуудсаар үнэлсэн нэгдсэн дүн.....	88

ХУРААНГҮЙ

Үндэслэл

Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвар (ЭТҮХХ) бүртгэгдэх гол шалтгааны нэг нь эрүүл мэндийн ажилтан халдварын сэргийлэлт, хяналт (ХСХ)-ын дэглэмийг баримталж ажиллаагүйтэй холбоотой гэж үздэг бөгөөд энэ нь өвчний хүндрэл, нас баралтын шалтгаан болох, үйлчлүүлэгчийн хөдөлмөрийн чадварыг бууруулах, сэтгэл зүйд сөргөөр нөлөөлөх, хөгжлийн бэрхшээлд хүргэх төдийгүй эмнэлгийн дундаж ор хоногийг уртасгаж эмчилгээ, үйлчилгээний зардал нэмэгдэхэд хүргэдэг.

ХСХ-ын тогтолцооны удирдлага, зохион байгуулалт, зааврыг чанд мөрдөх нь зөвхөн үйлчлүүлэгчийн төдийгүй эрүүл мэндийн ажилтнуудын аюулгүй байдлыг хангахад ихээхэн ач холбогдолтой юм.

Эрүүл мэндийн салбарт 2011 онд Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар батлагдсан “Эрүүл мэндийн байгууллагын халдвар хяналтын тогтолцоог бэхжүүлэх стратеги”, 2014 оны 6 дугаар сард Эрүүл мэндийн сайдын шинэчлэн баталсан 186, 187 тоот тушаалуудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Эрүүл мэндийн сайдын 187 тоот тушаалд халдвараас сэргийлэх, хянах асуудлыг тодорхой тусгасан боловч энэхүү тушаалын хэрэгжилт, ХСХ-ын болон ЭТҮХХ-ыг мэдээлэх, бүртгэх үйл ажиллагаа эрүүл мэндийн байгууллагуудад хангалтгүй байгаа талаар судлаачид тэмдэглэсэн байдаг. Эрүүл мэндийн ажилтнуудын дунд гепатит В, С вирусийн халдварын тархалт өндөр байгаа нь эрүүл мэндийн байгууллагуудад ХСХ-ын талаар хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагаа сул байгааг илтгэж байна. ХСХ-ын хамгийн энгийн арга хэмжээ хэрэгжихгүй, тухайлбал: гарын ариун цэвэр сахиулах, гар угаах дадал туйлын хангалтгүй байна.

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг гүнзгийрүүлэн судалж, халдвараас сэргийлэх оновчтой арга замыг тогтоох хэрэгцээнд үндэслэн уг судалгааг Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр-5 төслийн хүрээнд явууллаа.

Зорилго

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх

Арга, аргачлал

Аналитик судалгааны агшингийн загвараар судалгааг хэрэгжүүлсэн ба мэдээлэл цуглуулахдаа тоон болон чанарын судалгааны аргуудыг ашиглалаа. Статистик боловсруулалтад SPSS-20 программыг ашиглан хийлээ.

Үр дүн

Судалгаанд ХӨСҮТ, УНТЭ, УХТЭ, УГТЭ, Улаанбаатар хотын 7 дүүргийн ЭМТ, 7 аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, Орхон, Ховд, Өмнөговь аймгийн БОЭТ-ийн нийт 707 эрүүл мэндийн ажилтан оролцсон.

Судалгаанд 101 (14%) эрэгтэй, 606 (86%) эмэгтэй оролцоноос 325 (45.96%) эмч нар, 382 (54%) сувилагч, лаборант, ариутгагч нар байв. ХСХ-ын талаарх эмч нарын мэдлэгийг нийт 20 оноогоор дүгнэхэд хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын мэдлэгийн дундаж оноо 8.91 (SD=2.77), харин гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарынх 10.63 (SD=2.80) байв. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх ерөнхий мэдлэгийг 13 оноогоор дүгнэж шатлал, мэргэжил зэргээр ялгаатай эсэхээр нь тодруулахад хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн ажилчдын мэдлэгийн онооны дундаж 2.79

(SD=1.45), харин гурав дахь шатлалын эмнэлгийн ажилчдын хувьд 2.81 (SD=1.41) байлаа. Нийт судалгаанд оролцогчдын гарын ариун цэвэр сахих, бээлийг зөв хэрэглэх дадал хангалтгүй байсан ба үүнийгээ ажлын ачаалал хэт их, хөл тохойгоор мэдрэгчтэй угаалтуурын тоо хангалтгүй байдаг, халуун усны хангамж муу, хүйтэн устай, нэг удаагийн цаасан алчуурын хангамж муу, нянгийн эсрэг шингэн саван хангалтгүй зэргээс шалтгаалдаг гэжээ. ХСХ-ын талаарх эрүүл мэндийн ажилтан нарын хандлагыг судлахад халдвараас сэргийлэх хамгийн оновчтой бөгөөд хялбар арга нь гарын ариун цэврийг зөв сахих гэж үзсэн байна.

Дүгнэлт

Судалгаанд хамрагдсан нийт эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх мэдлэг дунджаас доогуур үзүүлэлттэй буюу мэдлэг нь хангалтгүй байна. ХСХ-ын талаарх эрүүл мэндийн ажилтнуудын хандлагыг судлахад халдвараас сэргийлэх хамгийн оновчтой бөгөөд хялбар арга нь гарын ариун цэврийг зөв сахих гэж үздэг боловч судалгаанд оролцогчдын дунд гарын ариун цэвэр сахих, бээлийг зөв хэрэглэх дадал бүрэн хэвшээгүй байна. Судалгаанд оролцогчдын дийлэнх нь ХСХ-ыг сайжруулахад эрүүл мэндийн ажилтнуудын мэдлэгийг дээшлүүлэх, хандлага, дадлыг хэвшүүлэхээс гадна ХСХ-ын талаарх төсвийг нэмэгдүүлэх, орчинг сайжруулах хэрэгтэй гэжээ.

Түлхүүр үг: эрүүл мэндийн байгууллагын халдвар, сэргийлэлт, хяналт, мэдлэг, хандлага, дадал

БҮЛЭГ 1

УДИРТГАЛ

1.1 ҮНДЭСЛЭЛ

Монгол Улс нь Зүүн болон Төв Азид оршдог бөгөөд газар нутгийнхаа хэмжээгээр дэлхийд 19-д ордог. Хүн амын нягтрал хамгийн сийрэг улс юм. Улсын хамгийн том хот болох нийслэл Улаанбаатар хотод нийт хүн амын тал хувь нь амьдардаг. Монгол Улсын хүн амын тоо 2019 оны байдлаар 3 296 866 байна. Хэдийгээр эдийн засаг сайжирч байгаа хэдий ч нийгэмд боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт тулгамдсан асуудал хэвээр байсаар байна.

Монгол Улс нь засаг захиргааны 21 аймаг, нийслэл хотод хуваагддаг. Аймаг нь дотроо сум, багуудад, хот нь дотроо дүүрэг, хороодод хуваагдана. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага нь өрхийн эрүүл мэндийн төв, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэг, амаржих газар, нийгмийн эрүүл мэндийн төв, нэгдсэн эмнэлэг, сувилал, түргэн тусламжийн төв, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, улсын төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв гэсэн төрлүүдтэй байна.

ЭТҮХХ-ыг бүртгэх, түүнийг тандах, сэргийлэх тогтолцоог боловсронгуй болгох арга замуудыг оновчтой тодорхойлсноор халдвараас сэргийлэх боломжтойг судлаачид тэмдэглэж байна. ХСХ-ын үйл ажиллагааны хэрэгжилт ялангуяа хөгжиж буй орнуудын хувьд хангалтгүй байгаа нь үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдалд сөрөг нөлөө үзүүлсээр байна. ХСХ-ын үйл ажиллагааг сайжруулахад нэн чухал үүрэгтэй ЭТҮХХ-ын тандалтын тогтолцоог хөгжиж буй 147 орны зөвхөн 23 нь хэрэгжүүлж байгааг ДЭМБ мэдээлсэн байна. ДЭМБ-ын судалгаагаар хөгжиж буй болон буурай хөгжилтэй орнуудад ЭТҮХХ хөгжингүй орнуудтай харьцуулахад 2-20 дахин илүү бүртгэгддэг байна.

ДЭМБ-ын санаачлагаар 4 бүсийн 14 орны 55 эмнэлэгт явуулсан тархалтын судалгаагаар хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 8.7 хувь нь ЭТҮХХ-т өртсөн байна. И.Бат-Эрдэнэ доктор болон бусад хамтарсан судлаачдын судалгаагаар эрүүл мэндийн ажилтнуудын гар угаах дадал бүрэн хэвшээгүй байгаа бөгөөд үүнийг аймаг, дүүргүүдийн нэгдсэн эмнэлгийн эрүүл мэндийн ажилтнууд халуун усны хангамж, тосгуур, савангийн хүрэлцээ муу байгаатай холбон тайлбарласан бол гурав дахь шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагууд гар халдваргүйжүүлэгч уусмал хомс, ажлын ачаалал их байдаг гэж үзсэн байна. 2008 онд Улаанбаатар хотын гурав дахь шатлалын хоёр эмнэлэгт хийгдсэн нэг өдрийн тандалтын судалгаанд хамрагдсан 933 өвчтөний 50 (5.4%) нь ЭТҮХХ-т өртсөн байна. Нийт тохиолдлын 3.9 % нь мэс засал хийлгэсэн байсан ба энэ нь ЭТҮХХ-ын 1.1%-ийг эзэлж байна.

Монгол Улсад ЭТҮХХ-ын жил бүрийн тайлан мэдээнд мэс заслын дараах шархны халдвар цөөн тоотой бүртгэгддэг ба үжил халдвараар хүндэрч улмаар нас баралтаар төгссөн тохиолдол 2013, 2014 онуудад тус бүр 1 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

М.Цолмон нарын 2007 онд хийгдсэн судалгаагаар эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн гарын ариун цэвэр сахилтын түвшин эмч нарт 64.2 хувь, сувилагч нарт 49.4 хувь, туслах ажилчдад 36.5 хувь тус тус байжээ.

ЭТҮХХ бүртгэгдэх гол шалтгааны нэг нь эрүүл мэндийн ажилтан ХСХ-ын дэглэмийг баримталж ажиллаагүйтэй холбоотой гэж үздэг бөгөөд энэ нь өвчний хүндрэл, нас баралтын шалтгаан болох, үйлчлүүлэгчийн хөдөлмөрийн чадварыг бууруулах, сэтгэл зүйд сөргөөр нөлөөлөх, хөгжлийн бэрхшээлд хүргэх төдийгүй эмнэлгийн дундаж ор хоногийг уртасгаж эмчилгээ, үйлчилгээний зардал нэмэгдэхэд хүргэдэг.

ХСХ-ын тогтолцооны удирдлага, зохион байгуулалт, зааврыг чанд мөрдөх нь зөвхөн үйлчлүүлэгчийн төдийгүй эрүүл мэндийн мэргэжилтний аюулгүй байдалд ихээхэн ач холбогдолтой юм.

Эрүүл мэндийн салбарт 2011 онд Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар батлагдсан “Эрүүл мэндийн байгууллагын халдвар хяналтын тогтолцоог бэхжүүлэх стратеги”, 2014 оны 6 дугаар сард Эрүүл

мэндийн сайдын шинэчлэн баталсан 186, 187 тоот тушаалуудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Эрүүл мэндийн сайдын 187 тоот тушаалд ХСХ-ын асуудлыг тодорхой тусгасан боловч энэхүү тушаалын хэрэгжилт, ХСХ-ын болон ЭТҮХХ-ыг мэдээлэх, бүртгэх үйл ажиллагаа эрүүл мэндийн байгууллагуудад хангалтгүй байна. ЭТҮХХ-ын талаар мөрдөгдөж байсан өмнөх тушаалуудад ЭТҮХХ гарсан тохиолдолд тухайн эмнэлгийн мэргэжилтэнд арга хэмжээ авах заалт байсан тул нуух хандлагаас салж чадахгүй байгаатай холбоотой байж болох юм. Эрүүл мэндийн байгууллагуудад ХСХ-ын алба/баг гар угаах, халдваргүйжүүлэх сургалтыг жилд 1-2 удаа зохион байгуулдаг боловч ахиц гарахгүй байгаа талаар дурдсан байна.

Эдгээр судалгаа, баримтад тулгуурлан эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг гүнзгийрүүлэн судалж, халдвараас сэргийлэх оновчтой арга замыг тогтоох хэрэгцээнд үндэслэн уг судалгааг явууллаа.

1.2 СУДАЛГААНЫ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТУУД

Зорилго

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх

Зорилтууд

1. Эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн түвшинг тогтоох,
2. Эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх хандлагыг судлах,
3. Эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх дадлыг судлах,
4. Эрүүл мэндийн байгууллагуудад ХСХ-ын зохистой арга хэмжээг үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд нөлөөлөх хүчин зүйлсийг судлах.

**СУДАЛГААНЫ
ХЭРЭГЛЭГДЭХҮҮН БА
АРГА ЗҮЙ**

2.1 СУДАЛГААНЫ ЗАГВАР

Аналитик судалгааны агшингийн загвараар, мэдээллийг тоон болон чанарын аргуудыг ашиглан цуглуулж, эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг судаллаа.

АГШИНГИЙН СУДАЛГАА		
ЧАНАРЫН АРГА		ТООН АРГА
Ярилцлага	Ажиглалт	Асуумж
1. ХСХ-ын талаарх тулгамдсан асуудлыг илрүүлэх 2. ХСХ-ын үйл ажиллагааг сайжруулах, шийдвэрлэх арга замыг эрэлхийлэх	1. Гар угаах орчин бүрдсэн эсэх 2. Эрүүл мэндийн байгууллагын ХСХ-ын үйл ажиллагааг үнэлэх	1. ХСХ-ын талаарх мэдлэг 2. ХСХ-ын талаарх хандлага 3. ХСХ-ын талаарх дадал

2.2 СУДАЛГААНЫ МЭДЭЭЛЭЛ ЦУГЛУУЛСАН АРГАЧЛАЛ

А. Тоон судалгаа

Эрүүл мэндийн ажилтнаас судалгааны зорилго, зорилтуудтай нийцүүлэн боловсруулсан асуумжаар судалгаа авсан. Таниулсан зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр судалгаанд оролцогчдод асуумжийг тараан өгсөн. Судлаач болон оролцогчийн хэн хэнд нь тохиромжтой байх ажлын цагийг сонгон тухайн өдрөө бөглүүлэн авахдаа асуумжийг бөглөх явцад ойлгомжгүй асуудал үүссэн тохиолдолд судлаач тодруулга, тайлбар хийсэн.

Асуумж судалгаанд орох оролцогчийг дараах шалгуурын дагуу сонгосон:

1. Тухайн сонгогдсон эрүүл мэндийн байгууллагад ажилладаг байх;
2. Тухайн мэргэжлээрээ 3-аас доошгүй жил ажилласан байх;
3. Судалгаанд оролцохыг сайн дураар зөвшөөрсөн.

Асуумж судалгаанд ХӨСҮТ, УНТЭ, УХТЭ, УГТЭ, Орхон, Ховд, Өмнөговь аймгийн БОЭТ, Архангай, Булган, Дархан, Сэлэнгэ, Хэнтий, Дорноговь, Увс аймаг, нийслэлийн Чингэлтэй, Баянгол, Баянзүрх, Хан-Уул, Сүхбаатар, Багануур болон Налайх дүүргийн ЭМТ, нийт лавлагаа шатлалын тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг 21 ЭМБ-ын эмч, сувилагч, эрүүл мэндийн ажилтнуудыг хамруулав.

Б. Чанарын судалгаа

ХСХ-ын үйл ажиллагааны хэрэгжилт тухайн эрүүл мэндийн байгууллагад хэрхэн хэрэгжиж байгааг үнэлэхийн тулд ажиглалтын хуудас боловсруулан, тухайн тасаг нэгжийн бүтэц, зохион байгуулалт болон эрүүл мэндийн ажилтнуудын үйл ажиллагааг ажиглан үнэлгээ хийсэн.

Ганцаарчилсан болон бүлгийн ярилцлагыг судалгааны зорилго, зорилтын дагуу урьдчилан боловсруулсан асуулгын дагуу хөтлөн явуулсан ба эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлж, санал бодол, тулгамдаж буй асуудлуудыг илрүүлж, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний чиглэлийг тодорхойлсон болно.

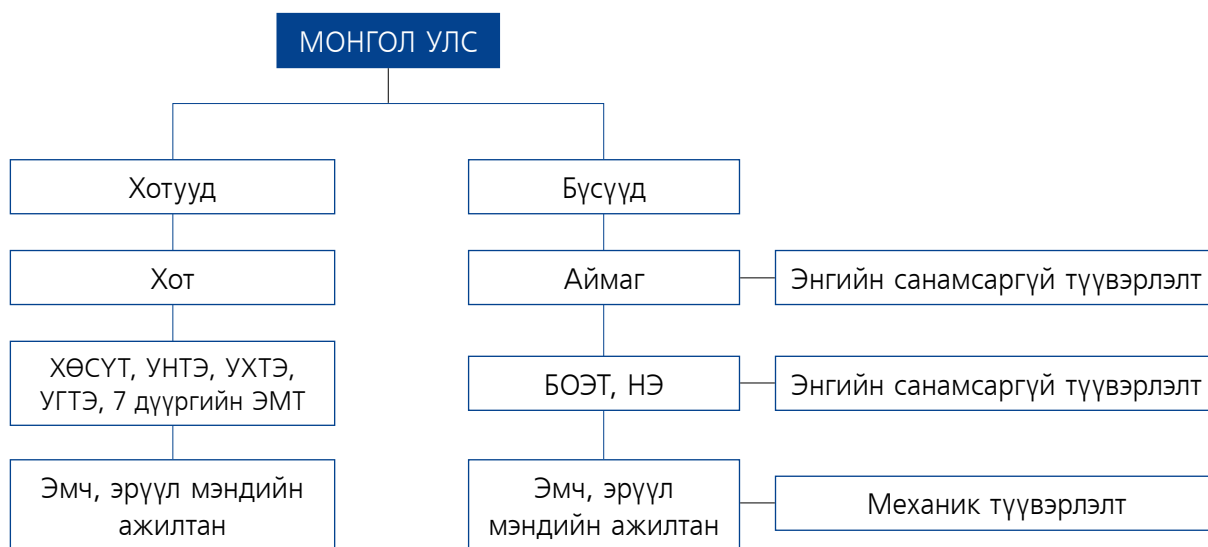

2.3 СУДАЛГААНЫ ХАМРАХ ХҮРЭЭ, ТҮҮВРИЙН ХЭМЖЭЭ, ТҮҮВЭРЛЭЛТИЙН АРГА

Энэ судалгаанд оролцох ЭМБ-ууд болон эрүүл мэндийн ажилтнуудыг сонгохдоо магадлалт түүвэрлэлтийн олон шатлалт санамсаргүй түүвэрлэлтийн (энгийн санамсаргүй, мужилсан) аргыг хэрэглэсэн.

2.3.1 Судалгаанд оролцох ЭМБ, эрүүл мэндийн ажилтнуудыг түүвэрлэсэн арга

Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтнуудыг олон шатлалт санамсаргүй түүвэрлэлтийн аргаар дараах байдлаар сонгон судаллаа (Зураг 1).

Зураг 1. Судалгаанд сонгогдсон ЭМБ, нэгжийг түүвэрлэсэн зарчим

Нэгдүгээр шатны түүвэрлэлт

Судалгаанд Монгол орны газарзүйн бүсчлэлийн дагуу Баруун бүсийн Ховд, Увс аймгууд, Хангайн бүсийн Архангай, Булган, Орхон аймгууд, Төвийн бүсийн Дархан, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Дорноговь аймгууд, Зүүн бүсээс Хэнтий аймаг, ХӨСҮТ, УНТЭ, УХТЭ, УГТЭ болон нийслэлийн Чингэлтэй, Баянгол, Баянзүрх, Хан-Уул, Сүхбаатар, Багануур болон Налайх дүүргийн ЭМТ, нийт эмнэлгийн лавлагаа шатлалын тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг 21 ЭМБ-ын сонгож авсан.

Хоёр дахь шатны түүвэрлэлт

Дээрх ЭМБ-ын эрчимт эмчилгээ, мэс засал, эх барих, эмэгтэйчүүд, дотрын тасгийн эмч, сувилагч, нян судлалын лабораторийн лаборант, ариутгалын тасгийн ариутгагч нараас санамсаргүй түүвэрлэлтийн аргаар сонгосон.

2.3.2 Асуумж судалгаанд оролцсон эрүүл мэндийн ажилтнуудын түүвэрлэлт

Эрүүл мэндийн ажилтнуудыг төлөөлөх түүврийг тооцоолохдоо 95% итгэх түвшин, комплекс түүврийн коэффициент 1.96, алдааны хязгаар 7% байхаар тооцоолж судалгаанд нийт 707 хүн хамруулсан. ЭМБ-ыг шатлалаар сонгон авахдаа гурав дахь шатлалын эмнэлэг гэсэн нэгдсэн нэрийн дор Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг (УНТЭ), Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг (УХТЭ), Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг (УГТЭ), Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв (ХӨСҮТ) болон Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвүүдийг (БОЭТ) хамруулсан ба хоёр дахь шатлалын эмнэлэг гэдэгт аймаг болон дүүргийн ЭМТ-ийг багтаасан болно.

Хүснэгт 1. Судалгааны хүрээ, түүврийн нэгж бүрээс хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтны тоо

Эрүүл мэндийн байгууллага	Асуумж судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтан	
	Эмч	Сувилагч, лаборант, ариутгагч
УНТЭ	20	29
УХТЭ	20	23
УГТЭ	20	30
ХӨСҮТ	20	29
Орхон аймгийн БОЭТ	20	19
Ховд аймгийн БОЭТ	15	21
Өмнөговь аймгийн БОЭТ	10	9
БГД-ийн ЭМТ	15	11
БЗД-ийн ЭМТ	20	13
ХУД-ийн ЭМТ	10	19
СБД-ийн ЭМТ	12	6
Багануур дүүргийн ЭМТ	18	21
Налайх дүүргийн ЭМТ	14	19
Чингэлтэй дүүргийн ЭМТ	16	11
Булган аймгийн НЭ	10	19
Дорноговь аймгийн НЭ	13	10
Сэлэнгэ аймгийн НЭ	18	19
Увс аймгийн НЭ	15	13
Хэнтий аймгийн НЭ	9	15
Дархан-Уул аймгийн НЭ	16	25
Архангай аймгийн НЭ	14	21
Нийт	325	382
Нийт		707

2.3.3 Чанарын судалгааны түүвэрлэлт

Ажиглалт судалгаа: Мэдээлэл цуглуулагчид УНТЭ, УХТЭ, УГТЭ, ХӨСҮТ, Орхон, Ховд, Өмнөговь аймгийн БОЭТ, 7 аймгийн нэгдсэн эмнэлэг болон нийслэлийн 7 дүүргийн ЭМТ, НЭ-ийн нян судлалын лабораторийн лаборант болон ариутгалын тасгийн их эмч, сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын үйл ажиллагааг хянах хуудсыг ашиглан хөндлөнгийн ажиглалт хийлээ.

Ярилцлага: Улаанбаатар хотоос УГТЭ, Хан-Уул болон Багануур дүүргийн ЭМТ, орон нутгаас Орхон аймгийн БОЭТ, Дорноговь аймгийн НЭ-ийн дотрын тасаг, мэс заслын тасаг, сэхээн амьдруулах, мэдээгүйжүүлэлт эрчимт эмчилгээний, эх барих эмэгтэйчүүд, лабораторийн тасгийн эмч нараас тус бүр 2 эмчийг урьж, нийт 5 бүлгийн ярилцлагыг зохион байгуулав.

ХӨСҮТ, Чингэлтэй, Налайх дүүргийн ЭМТ, Дархан-Уул, Увс аймгуудын НЭ-ийн халдвар судлаачийг зорилготойгоор ганцаарчилсан ярилцлагад тус тус хамруулсан.

УХТЭ, Баянгол дүүргийн ЭМТ, орон нутгаас Ховд, Өмнөговь аймгуудын БОЭТ, Булган, Хэнтий аймгуудын нэгдсэн эмнэлгүүдийн дотрын тасаг, мэс заслын тасаг, сэхээн амьдруулах, мэдээгүйжүүлэлт эрчимт эмчилгээний, эх барих эмэгтэйчүүд, лабораторийн тасгийн сувилагч нараас тус бүр 2 сувилагчийг нийт 6 бүлгийн ярилцлагад оролцуулав.

2.4 МЭДЭЭЛЛИЙН СТАТИСТИК БОЛОВСРУУЛАЛТ

Судалгааны үр дүнг шинжлэхэд SPSS-20.0 программыг ашиглалаа. Тоон судалгааны үр дүнг ЭМБ-ын шатлалаар, хот, хөдөөгийн байршлаар, судалгаанд оролцогчдыг хүйс, мэргэжлээр ангилан харууллаа. Хувьсагчийн төрлөөс хамааран үр дүнг бодит тоо, хувь, медиан болон дундаж утга, стандарт хазайлт зэргээр илэрхийлсэн болно. Мөн эрүүл мэндийн ажилнуудын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийг оноогоор дүгнэсэн.

Ярилцлагаар цуглуулсан мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийхдээ дараах дарааллаар хийсэн. Үүнд:

1. Ярилцлагын удирдамж ба асуултын дагуу гол чиглэлээр бүлэглэх;
2. Агуулга бүрээс гол санааг гаргах;
3. Агуулгад тусгасан бүлэг бүрт гарсан гол санаа, шигтгээг гаргах;
4. Үр дүнг бүлэг бүрээр гарган нэгтгэсэн;

2.5 ЁС ЗҮЙН АСУУДАЛ БА НУУЦЛАЛ

Судалгааны аргачлалыг 2015 оны 9-р сарын 21-нд АШУҮИС-ийн НЭМС-ийн Эрдэмтдийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулсан (протоколын дугаар №20/2015).

Аргачлалыг судалгааны ёс зүйн хяналтын хорооны 2015 оны 9-р сарын 25-ны өдрийн хурлаар судалгааны арга, арга зүйг хэлэлцүүлэн судалгаа эхлэх зөвшөөрөл батлуулсан (протоколын дугаар №1/3/2015).

Асуумж судалгаа авахын өмнө оролцогч бүрээс өөрийн орны болон олон улсад мөрдөгддөг зарчмын дагуу таниулсан зөвшөөрөл авсан (Хавсралт 1).

Судалгааны баг мэдээлэл цуглуулах, оруулах, дүн шинжилгээ хийх явцад мэдээллийн нууцлалыг чандлан хадгалсан болно. Оролцогчоор бөглүүлсэн судалгааны асуумжийг судлаач найдвартай хадгалах үүрэг хүлээсэн бөгөөд мэдээллийн бааз руу зөвхөн судалгааны багийн ахлагч орох боломжтой байх бөгөөд судлаач болон оролцогчийн хооронд байгуулсан гэрээг баримтлан ажиллав. Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтны нэрийг тайлан болон бусад баримт бичигт дурдаагүй бөгөөд нэрсийн оронд хувийн дугаар ашиглан мэдээллийг боловсруулсан. Түүнчлэн ярилцлагад оролцогчдын хувийн мэдээллийг нууцалсан бөгөөд тайланд орсон шигтгээ өгүүлбэрийг бүлгийн ярилцлагын дугаараар илэрхийлсэн.

СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮН

3.1 СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

3.1.1 Судалгаанд оролцсон эмч нарын ерөнхий мэдээлэл

Судалгаанд хот, хөдөөгийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг 21 эрүүл мэндийн байгууллагын нийт 325 эмч хамрагдав. Үүнээс гурав дахь шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагаас 125 эмч, хоёр дахь шатлалаас 200 эмч тус тус оролцлоо. Хотоос гурав дахь шатлалын эмнэлгийн 93 (51.8 %), хөдөө орон нутгийн хоёр дахь шатлалын эмнэлгээс 113 (77.9 %) эмч нар хамрагдлаа. Нийтдээ нийслэл хотоос 180, хөдөө орон нутгаас 145 эмч судалгаанд оролцсон. Судалгаанд оролцогчдын дийлэнх нь 236 (72.6 %) эмэгтэй, 89 (27.4%) нь эрэгтэй эмч нар байсан ба УБ хотоос 47 (26.1%), хөдөө орон нутгаас 42 (29%) эрэгтэй эмч нар оролцлоо. Мөн судалгаанд оролцсон хүмүүсийн 55 (17.4%) эрчимт эмчилгээ, яаралтай тусламжийн, 58 (18.3%) мэс заслын, 64 (20.2%) эх барих эмэгтэйчүүдийн, 108 (34.1%) доторын болон 32 (10.1%) лабораторийн тасгийн эмч нар байв. Нийт эмч нарын боловсролын зэргийг тодруулахад 255 (78.5%) бакалаврын, 67 (20.6%) магистр зэрэгтэй байсан ба 3 (0.9%) нь докторын зэрэгтэй байлаа (Хүснэгт 2).

Хүснэгт 2. Судалгаанд хамрагдсан эмч нарын ерөнхий мэдээлэл

Үзүүлэлт	Нийт		Хот		Хөдөө	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Шатлал						
Хоёр дахь шатлал	200	61.5	87	48.3	113	77.9
Гурав дахь шатлал	125	38.5	93	51.7	32	22.1
Нийт	325	100	180	100	145	100
Тасаг						
Эх барих эмэгтэйчүүд	64	20.2	28	15.8	36	25.7
Мэс засал	58	18.3	31	17.5	27	19.3
Дотор	108	34.1	69	37.3	47	30
Эрчимт, яаралтай тусламж	55	17.4	31	17.5	24	17.1
Лаборатори	32	10.1	21	11.9	11	7.9
Нийт	325	100	180	100	145	100
Хүйс						
Эрэгтэй	89	27.4	47	26.1	42	29
Эмэгтэй	236	72.6	133	73.9	103	71
Нийт	325	100	180	100	145	100
Боловсрол						
Бакалавр	255	78.5	136	75.6	119	82.1
Магистр	67	20.6	42	23.3	25	17.2
Доктор	3	0.9	2	1.1	1	0.7
Нийт	325	100	180	100	145	100

Түүнчлэн судалгаанд хамрагдсан эмч нарын бакалаврын боловсрол эзэмшсэн сургуулийг судлахад дийлэнх нь буюу 237 (72.9%) ЭМШУИС (одоогийн АШУУИС)-ийг төгссөн байна. Эмч нарын сарын цалингийн хэмжээг тодруулахад 171 (53.3%) нь 400 001-800 000 төгрөг байсан ба 130 буюу 40.5% нь 800 001 дээш төгрөгийн цалинтай бол 20 (6.2%) нь 400 000 хүртэлх хэмжээний цалинтай гэсэн байв.

Эрүүл мэндийн салбарт ажиллаж буй хугацааг лавлахад нийт эмч нарын ажиллаж буй дундаж жил 11 байсан бол хотод ажиллаж буй эмч нарын ажилласан дундаж хугацаа 10 жил (20.0-5.5), хөдөө орон нутгийн эмч нарын хувьд 13 (23.0-5.0) жил байв. Тухайн эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж буй хугацааг тодруулахад дунджаар 8 жил байсан ба хотод ажиллаж буй эмч нарын ажилласан дундаж хугацаа 6 жил, хөдөө орон нутгийн эмч нарын хувьд 8.5 жил байлаа.

Эмч нарын өдөрт эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг хүний тоонд хот болон хөдөө орон нутгийн хувьд ялгаа ажиглагдаагүй бөгөөд тэд дунджаар 23 (35.0-15.0) хүнд тусламж үзүүлж байгаа нь эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн ажлын ачаалал их байдгийг харуулж байна (Хүснэгт 3).

Хүснэгт 3. Эмч нарын төгссөн сургууль, цалингийн хэмжээ, ЭМБ-д ажилласан хугацаа

Үзүүлэлт	Нийт		Хот		Хөдөө	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Сургууль						
АШУУИС (ЭМШУИС)	237	72.9	141	78.3	96	66.2
Ач АУДС	29	8.9	16	8.9	13	9
Этүгэн АУДС	8	2.5	5	2.8	3	2.1
Дархан салбар	3	0.9	0	0	3	2.1
Говь-Алтай салбар	2	0.6	0	0	2	1.4
Дорноговь салбар	32	9.8	8	4.4	24	16.6
Монос АУДС	2	0.6	1	0.6	1	0.7
Бусад	12	3.7	9	5	3	2.1
Орлого /төгрөг/						
400 000 хүртэл	20	6.2	9	5.1	11	7.6
400 001 - 800 000	171	53.3	94	53.1	77	53.5
800 001 - с дээш	130	40.5	74	41.8	56	38.9
ЭМБ-д ажилласан хугацаа (жилээр)	Дундаж	%(IQR)	Дундаж	%(IQR)	Дундаж	%(IQR)
ЭМ-ийн салбарт ажиллаж буй хугацаа	11	22.0-5.0	10	20.0-5.5	13	23.0-5.0
Тухайн ЭМ-ийн байгууллагад ажиллаж буй хугацаа	8	15.0-3.0	6	12.0-2.0	8.5	19.0-3.0
Тухайн салбар нэгжид ажиллаж буй хугацаа	5	11.0-2.0	4.8	10.0-2.0	5	12.5-2.0
Өдөрт дундажаар тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг хүний тоо	23	35.0-15.0	22	40.0-12.0	25	35.0-16.0

3.1.2 Судалгаанд хамрагдсан сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ерөнхий мэдээлэл

Судалгаанд нийт 335 (87.7%) сувилагч, 22 лаборант (4.7%), 25 (6.5%), ариутгагч хамрагдсанаас эрэгтэйчүүд 12 (3.1%), эмэгтэйчүүд 370 (96.9%) байлаа. Хөдөө орон нутгийн ажилтнуудын 4.7% нь эрэгтэй ажилтнууд байв. Ажиллаж буй тасаг нэгжийг тодруулахад 28.1% эрчимт эмчилгээ, яаралтай тусламжийн, 23.7% дотрын, 23.3% мэс заслын, 12.3% эх барих, эмэгтэйчүүдийн, 6.7% ариутгалын, 5.9% лабораторийн тасгийн ажилтнууд байв (Хүснэгт 4).

Хүснэгт 4. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ерөнхий мэдээлэл

Үзүүлэлт	Нийт		Хот		Хөдөө	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Эрүүл мэндийн ажилтан						
Сувилагч	335	87.7	185	88.7	150	88.2
Лаборант	22	5.8	10	4.7	12	7.1
Ариутгагч	25	6.5	17	6.6	8	4.7
Нийт	382	100	212	100	170	100
Ажиллаж буй тасаг, нэгжүүд						
Эх барих, эмэгтэйчүүд	46	12.3	12	5.8	34	20.5
Мэс засал	87	23.3	45	21.6	42	25.3
Дотор	89	23.7	65	29.3	32	16.9
Эрчимт, яаралтай	105	28.1	63	30.3	42	25.3
Лаборатори	22	5.9	10	4.8	12	7.2
Ариутгал	25	6.7	17	8.2	8	4.8
Нийт	374	100	212	100	170	100
Хүйс						
Эрэгтэй	12	3.1	4	1.9	8	4.7
Эмэгтэй	370	96.9	208	98.1	162	95.3
Нийт	382	100	212	100	170	100

Судалгаанд оролцогчдын төгссөн их дээд сургуулиудыг асуухад 29.5% ЭМШУИС-ийн (одоогийн АШУУИС, Сувилахуйн сургуулийг), 23.9% ЭМШУИС-ийн Дархан-Уулын салбар сургуулийг, үлдсэн хувь нь бусад хувийн сургуулиудын төгсөгчид байлаа. Эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж буй дундаж хугацаа 17 жил, тухайн тасаг нэгжид дунджаар 10 жил ажиллаж байна.

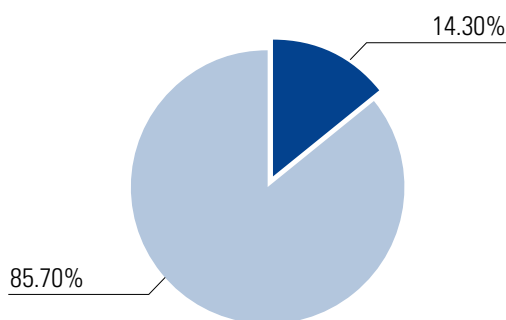
Мөн нэг сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өдөрт дунджаар 24 хүнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг бөгөөд хөдөө орон нутагт харьцангуй илүү ачаалалтай байдаг байна (Хүснэгт 5).

Хүснэгт 5. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын төгссөн сургууль, цалингийн хэмжээ, ЭМБ-д ажилласан хугацаа

Төгссөн сургууль	Нийт		Хот		Хөдөө	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Их дээд сургууль						
АШУҮИС (ЭМШУИС)	111	29.5	79	38.2	32	18.9
Ач АУДС	2	.5	2	1.0	0	.0
Этүгэн АУДС	20	5.3	17	8.2	3	1.8
Дархан-Уулын салбар	90	23.9	18	8.7	72	42.6
Говь-Алтайн салбар	41	10.9	14	6.8	27	16.0
Дорноговийн салбар	43	11.4	23	11.1	20	11.8
Монос АУДС	1	0.3	1	.5	0	.0
Бусад	68	18.	53	25.6	15	8.9
ЭМ-ийн салбарт ажиллаж буй хугацаа (жилээр)	17	25.0-6.0	17	25.0-6.0	17	25.0-6.0
Тухайн ЭМ-ийн байгууллагад ажиллаж буй хугацаа (жилээр)	10	18.0-3.0	14	23.0-5.0	11	21.0-4.0
Тухайн салбар нэгжид ажиллаж буй хугацаа (жилээр)	7	15.0-2.0	8	15.5-3.0	8	15.0-2.0
Өдөрт тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг хүний тоо, дундажаар	24	30.0-12.0	17.5	25.5-10.0	20	30.0-10.0

Судалгаанд оролцсон хоёр дахь болон гурав дахь шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагаас хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтны хүйсийн харьцааг нэгтгэн судлахад эмч нарын 27.4%, сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 3.1% эрэгтэйчүүд байлаа. Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтнуудын 14.28% эрэгтэй, 85.72% эмэгтэй байгаа нь судалгаанд эрэгтэй хүмүүсийг түүвэрлэж хамруулахыг зорьсон болохыг илтгэж байна (Зураг 2).

Зураг 2. Судалгаанд оролцогчдын хүйсийн харьцаа

3.2 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ХСХ-ЫН ТАЛААРХ МЭДЛЭГ

3.2.1 Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэг

Энэхүү бүлэгт ХСХ-ын талаарх мэдлэгийг гар угаах, халдваргүйжүүлэх, хувийн хамгаалах хувцас, хэрэгсэл хэрэглэх талаарх, эмнэлгийн багаж хэрэгсэл болон эмнэлгийн цагаан хэрэглэл угаах, халдваргүйжүүлэх талаарх, зүүнд хатгуулах, хурц үзүүртэй, иртэй багаж, хэрэгсэлд хатгуулахаас болон халдвараас сэргийлэх талаарх, тусгаарлан сэргийлэлтийн талаарх мэдлэг гэсэн агуулгын

хүрээнд оноогоор дүгнэсэн болно. ЭТҮХХ-ын тодорхойлолтын талаар судалгаанд хамрагдсан эмч нарын 45.1% нь үйлчлүүлэгч эмнэлэгт хийгдсэн эмчилгээ, үйлчилгээний явцад шинээр халдвар авах гэж зөв хариулсан бол 25.3% нь буруу хариулт өгсөн байна (Хүснэгт 6).

Хүснэгт 6. Эмч нарын ЭТҮХХ-ын тодорхойлолтыг оновчтой хариулсан байдал (хүйсээр)

ЭТҮХХ-ын тодорхойлолт	Нийт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Эмнэлэгт хэвтэх үед байсан халдвар хэвтэж эмчлүүлэх явцад илрэх	56	17.7	15	17.4	41	17.7
Эмнэлэгт хэвтэх үед нууц үедээ байсан халдвар эмчлүүлэх үед илрэх	24	7.6	5	5.8	19	8.2
Эмнэлэгт хийгдсэн эмчилгээ, үйлчилгээний явцад шинээр халдвар авах	143	45.1	37	43.0	106	45.9
Аль нь ч биш	94	29.7	29	33.7	65	28.1

ЭТҮХХ гарах гол эх үүсвэрийг тухайн эмч нарын ажиллаж буй эрүүл мэндийн байгууллагын шатлалаар харьцуулан судлахад шатлал хамаарахгүйгээр гол үүсвэр нь хэвтэн эмчлүүлж буй үйлчлүүлэгчид гэж хариулсан байна ($p=0.064$) (Хүснэгт 7).

Хүснэгт 7. Эмч нарын ЭТҮХХ-ын эх үүсвэрийн талаарх ойлголт (шатлалаар)

Халдварын гол эх үүсвэр	Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Амбулаториор үйлчлүүлэгчид	79	39.5	51	40.8	0.816
Хэвтэн эмчлүүлэгчид	147	73.5	103	82.4	0.064
Эмч нар	139	69.5	81	64.8	0.378
Анагаахын дадлага хийж буй оюутнууд, резидентүүд	109	54.5	63	50.4	0.471
Сувилагч нар	143	71.5	83	66.4	0.331
Асрагч нар	130	65.0	71	56.8	0.139
Асран хамгаалагч, эргэлтээр ирж буй хүмүүс	90	45.0	65	52.0	0.219
Цэвэрлэгч	84	42.0	53	42.4	0.943
Бусад	4	2.0	3	2.4	0.16
Мэдэхгүй	9	4.5	2	1.6	0.251

ШИГТГЭЭ 1.

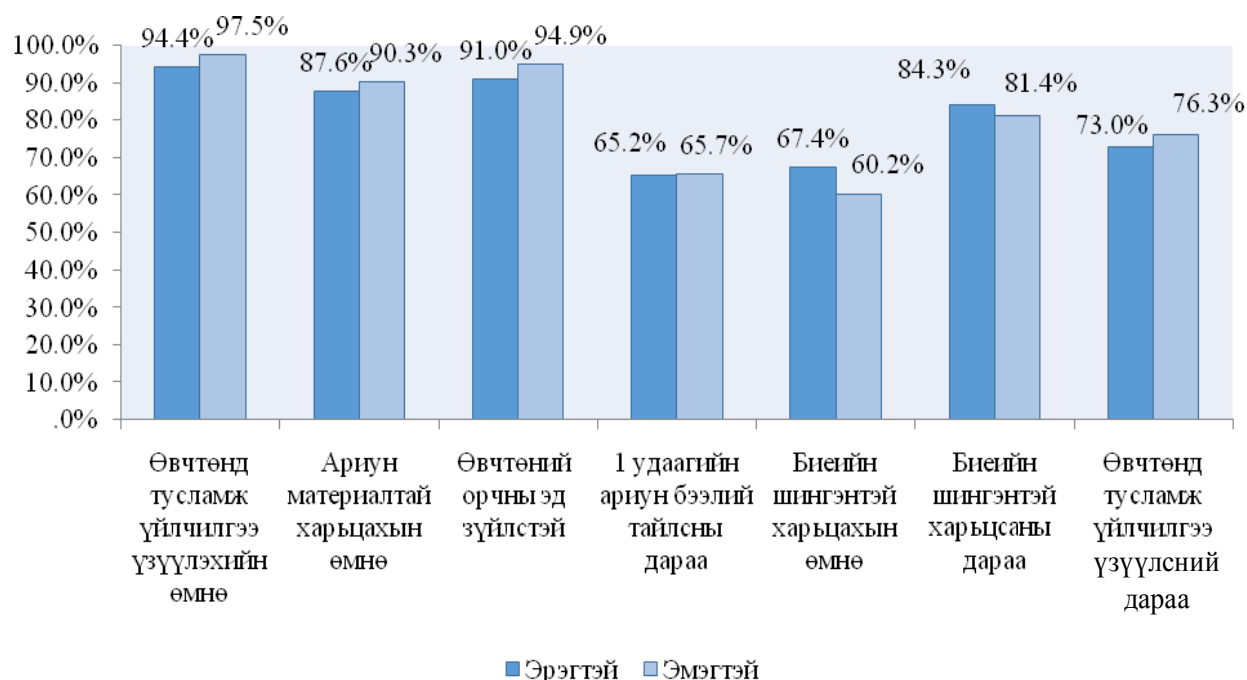
Эмнэлгийн халдварын сэргийлэлт, хяналт уг нь зөвхөн халдвар судлаачийн хийх ажил биш. Энэ нь тухайн байгууллагын удирдлага, эмч, асрагч, сувилагч ер нь нийт мэргэжилтний үүрэг юм. Эмнэлэгт халдвар гарсан тохиолдолд учрыг нь олох гээд эмч нараасаа асуухаар өөдөөс уурлаж арга хэмжээ авдаг гээд их дургүй байдаг. Иймд эмнэлгийн халдварыг нуух хандлага гардаг.

Ганцаарчилсан ярилцлага №3.

Эмч нараас ажлын байран дээр гарын ариун цэвэр сахих, халдваргүйжүүлэх зайлшгүй шаардлагатай мөчлөгийн талаар лавлахад мөрдөж буй Эрүүл мэндийн сайдын тушаалд заасан

зааврын дагуу үйлчлүүлэгчид хүрэхийн өмнө болон хүрсний дараа, мөн шүлс, цус, цэр, шээс зэрэг биологийн шингэнд хүрэлцсэний дараа, ажилбар хийхийн өмнө болон үйлчлүүлэгчийн орчны эд зүйлсэд хүрсний дараах 5 мөчид гэж 73-97.5% зөв хариулсан байна. Харин 65% нь нэг удаагийн бээлий тайлсны дараа, 60-67.4% нь биеийн шингэнтэй харьцсаны дараа гараа угаах эсвэл халдваргүйжүүлэх хэрэгтэй гэж мөчлөгийн талаар дутуу хариулсан байна (Зураг 3).

Зураг 3. Гарын ариун цэвэр зайлшгүй сахих, халдваргүйжүүлэх мөч (хүйсээр, хувиар)

Эмч нараас өвчтөнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхдээ баримталдаг ХСХ-ын анхан шатны дэглэмийг тодруулж асуулаа. Хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын 89.5% гараа халдваргүйжүүлдэг, 87% гараа угаадаг, 85.5% нэг удаагийн бээлий хэрэглэдэг гэсэн байна. Гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын 96% гараа угаадаг, 94.4% гараа халдваргүйжүүлдэг, 87.2% нэг удаагийн бээлий өмсөж халдвараас сэргийлдэг гэжээ. Эмч нарын хувьд ЭТҮХХ-аас сэргийлэх хамгийн энгийн бөгөөд хялбар арга нь гар угаах ($p=0.007$) эсвэл халдваргүйжүүлэх ($p=0.026$) гэдэг нь тод харагдаж байгаа бөгөөд статистикийн хувьд ач холбогдолтой байна (Хүснэгт 8).

Хүснэгт 8. Эмч нар өвчтөнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх үед баримтлах ХСХ-ын түгээмэл арга

ХСХ-ын баримтлах арга	Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		p утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Гараа халдваргүйжүүлдэг	179	89.5	118	94.4	0.026
Гараа угаадаг	174	87.0	120	96.0	0.007
Нэг удаагийн бээлий өмсдөг	171	85.5	109	87.2	0.666
Нэг удаагийн хамгаалах хувцас өмсдөг	94	47.0	69	55.2	0.15

Эрүүл мэндийн байгууллагад давтан хэрэглэгддэг эмнэлгийн багаж хэрэгслийг угаах, ариутгах, халдваргүйтгэл гэсэн нэр томъёог зөв мэддэг эсэхийг эмч нараас асууж тодрууллаа. “Халдваргүйтгэл” гэдэг нь физик, биологи, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгахыг хэлдэг бөгөөд үүнд эмч нарын 46.5% нь зөв хариулсан байна. Харин үлдсэн 53.5% буруу хариултыг сонгожээ. “Багаж хэрэгслийг угаах” гэдэг нь багаж хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэхийг хэлдэг байна. Нийт судалгаанд хамрагдсан эмч нарын 63.8% нь энэ талаар зөв хариулсан байна.

Харин “Ариутгах” гэдэг нь хими, физикийн аргаар багаж материал дээр байгаа бүх төрлийн бичил биетүүдийг устгахыг хэлдэг бөгөөд судалгаанд хамрагдсан эмч нарын 78.4% зөв хариулжээ (Хүснэгт 9).

Хүснэгт 9. Эмч нарын “халдваргүйтгэл, угаах, ариутгах” тодорхойлолтын талаар хариулсан байдал (хүйсээр)

Үзүүлэлт	Нийт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Халдваргүйтгэл гэдэг нь						
Нүдэнд ил харагдах бохирдлыг угааж арилгах	76	24.1	21	24.1	55	24.0
Физик, биологийн аргаар багажийг цэвэрлэх	93	29.4	29	33.3	64	27.9
Физик, биологи, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах	147	46.5	37	42.5	110	48.0
Багаж хэрэгслийг угаах гэдэг нь						
Багаж хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх	201	63.8	55	64.7	146	63.5
Нүдэнд ил харагдах бохирдлыг угааж арилгах	68	21.6	22	25.9	46	20.0
Физик, биологи, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах	46	14.6	8	9.4	38	16.5
Ариутгах гэдэг нь						
Физик, биологи, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах	48	15.2	7	8.0	41	18.0
Хими, физикийн аргаар багаж материал дээр байгаа бүх төрлийн бичил биетүүдийг устгах	247	78.4	74	85.1	173	75.9
Багаж хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх	20	6.3	6	6.9	14	6.1

Судалгаанд оролцсон эмч нараас тусгаарлан сэргийлэлтийн зааврын талаарх мэдлэгийг шалгахад дараах үр дүн гарлаа.

Тусгаарлан сэргийлэлтийн үндсэн зарчим нь үйлчлүүлэгчдийн болон үйлчлүүлэгч, эрүүл мэндийн ажилтны хооронд халдвар дамжин тархахаас сэргийлэхэд оршдог юм. Халдвартай үйлчлүүлэгчдийг тусгаарлан сэргийлэх зарчмын дагуу ямар өвчтөнийг тусгаарлан сэргийлэх өрөөнд байлгах ёстойг тодруулахад цочмог халдварт өвчний шинж тэмдэг илэрсэн (88.6%), олон эмэнд дасалтай нянгийн халдвартай (62.8%), халууралт, суулгалт, бөөлжилт, ханиалгах шинж тэмдэг илэрсэн (56.6%), тууралтат халдварын шинж тэмдэгтэй (78.2%), уушгины хэлбэрийн халдвартай сүрьеэтэй (85.2%) үйлчлүүлэгчийг яаралтай тусгаарлана гэж зөв хариулсан байна.

ХДХВ-ын халдвартай болон БЗДХ-тай үйлчлүүлэгчийг тусгаарлана хэмээн эмч нарын 41.5% ба 16% нь тус тус буруу хариултыг сонгосон байна (Хүснэгт 10).

Хүснэгт 10. Эмч нарын тусгаарлан сэргийлэлтийн талаарх ойлголт (хүйсээр)

Тусгаарлан сэргийлэх зарчим	Нийт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Дараах өвчтөнийг тусгаарлан сэргийлэх өрөөнд байлгах ёстой						
Цочмог халдварт өвчний шинж тэмдэг илэрсэн	288	88.6	79	88.8	209	88.6
Олон эмэнд дасалтай нянгийн халдвартай	204	62.8	58	65.2	146	61.9
Халууралт, суулгалт, бөөлжилт, ханиалгах шинж тэмдэг илэрсэн	184	56.6	53	59.6	131	55.5
Тууралтат халдварын шинж тэмдэг илэрсэн	254	78.2	67	75.3	187	79.2
Уушгины хэлбэрийн сүрьеэгийн халдвартай	277	85.2	75	84.3	202	85.6
ХДХВ-ийн халдвартай	135	41.5	34	38.2	101	42.8
БЗДХ-тай өвчтнийг тусгаарлан	52	16	19	21.3	33	14
Нэг үүсгэгчээр үүсгэгдсэн халдварт өвчтэй үйлчлүүлэгчдийг нэг өрөөнд байрлуулж болох эсэх						
Болно	202	62.2	51	57.3	151	64
Болохгүй	73	22.5	24	27	49	20.8
Мэдэхгүй	50	15.4	14	15.7	36	15.3
Шаардлагатай	172	52.9	49	55.1	123	52.1
Шаардлагагүй	127	39.1	33	37.1	94	39.8
Мэдэхгүй	26	8	7	7.9	19	8.1

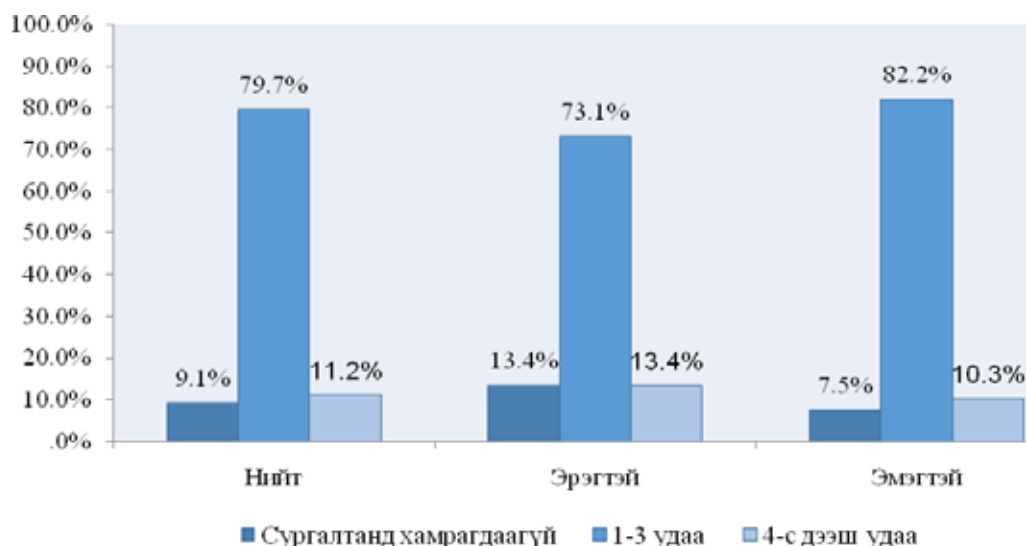
Мөн нэг үүсгэгчээр үүсгэгдсэн халдварт өвчтэй үйлчлүүлэгчдийг нэг өрөөнд байрлуулж болох эсэхийг судлахад 62.2% болно гэж зөв хариулсан байна. Харин 15-22.5% нь энэ талаар мэдэхгүй болон нэг өрөөнд байрлуулж болохгүй гэжээ. Түүнчлэн цус болон биеийн шингэнээр халдвар дамжин тархах өндөр эрсдэлтэй үйлчлүүлэгчийг тусгаарлах шаардлагатай эсэхийг лавлахад эмч нарын 39.1% шаардлагагүй гэж зөв хариулсан бол, талаас илүү хувь нь (52.9%) шаардлагатай гэж буруу хариулжээ.

ЭТҮХХ-аас эмч өөрийгөө хэрхэн сэргийлж болох талаар асуухад халдвартай өвчтөнийг тусгаарлах (91.1%), эрүүл мэндийн ажилтныг тогтмол дархлаажуулах, эмчлэх (77.8%), сургалтад тасралтгүй хамруулах (75.7%), антибиотикийг зохистой хэрэглэх (61.8%) гэж тус тус дүгнэжээ (Хүснэгт 11).

Хүснэгт 11. ЭТҮХХ-аас эмч өөрийгөө сэргийлэх аргууд (хүйсээр)

Урьдчилан сэргийлэх аргууд	Нийт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Эрүүл мэндийн ажилтныг тогтмол дархлаажуулах, эмчлэх	253	77.8	67	75.3	186	78.8
Халдвартай өвчтөнг тусгаарлах	296	91.1	83	93.3	213	90.3
Антибиотикийг зохистой хэрэглэх	201	61.8	55	61.8	146	61.9
Сургалтад тасралтгүй хамруулах	246	75.7	65	73.0	181	76.7
Эргэлтийн менежментийг сайжруулах	221	68.0	63	70.8	158	66.9

Эмч нар сүүлийн нэг жилийн хугацаанд буюу 2014-2015 онд ХСХ-ын талаарх сургалтад 79.7% нь 1-3 удаа, 11.2% нь 4 ба түүнээс дээш удаа хамрагдсан гэж хариулсан нь сургалтад хангалттай хамрагддаг нь харагдаж байна. Хүйсийн хувьд сургалтад огт хамрагдаагүй эрэгтэй эмч нар цөөнгүй хувийг (13.4%) эзэлж байв (Зураг 4).

Зураг 4. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх сургалтад хамрагдсан байдал (хүйсээр)

Эмч нарын сургалтад хамрагдсан байдлыг шатлалаар нь харьцуулж судлахад хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нар сургалтад илүүтэйгээр хамрагддаг бол гурав дахь шатлалын эмнэлэгт огт сургалтад хамрагдаагүй эмч маш цөөн байна. Эмч нарын сургалтад хамрагдсан байдал шатлалаараа ялгаатай байна ($p = 0.005$) (Хүснэгт 12).

Хүснэгт 12. Эмч нарын ХСХ-ын сургалтад хамрагдсан давтамж (шатлалаар)

Сургалтад хамрагдсан байдал	Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Сургалтад хамрагдаагүй	21	13.6	1	1.1	0.005
1-3 удаа	119	77.3	73	83.9	
4-өөс дээш удаа	14	9.1	13	14.9	

Мөн ХСХ-ын талаарх анхны ойлголт, мэдээллийг хэзээ олж авсныг тодруулахад нийт эмч нарын 60.9% оюутан байх үедээ, 11.6% төгсөлтийн дараах сургалт буюу резидентурт сурч байх үедээ, харин 27.5% нь ажлын байран дээр гэж хариулжээ (Зураг 5). Мэдлэгийг тасралтгүй олгохын тулд төгсөлтийн дараах сургалтын хөтөлбөрт ХСХ-ын талаар тусгах зайлшгүй хэрэгцээ байгааг харуулж байна.

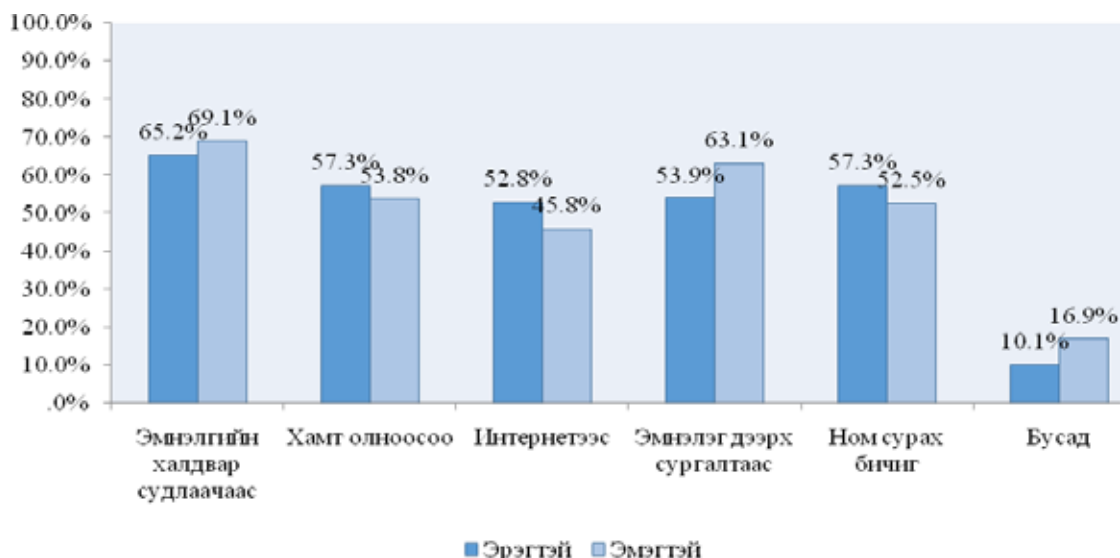
Зураг 5. Эмч нарын ХСХ-ын талаар анхны мэдээлэл авсан хугацаа (хүйсээр)

ШИГТГЭЭ 2.

Эмнэлгээс шалтгаалах халдвар гэсэн нэршлээр анх оюутан байхдаа сонсож энэ талаар анхны ойлголтыг авч байсан. Одоо ер нь ажлын байран дээрх сургалтад хамрагдаж мэдлэгээ дээшлүүлж байгаа. Резидентийн сургалтад энэ талаар бараг мэдээлэл өгдөггүй гэж хэлж болно. Уг нь аливаа сургалт тасралтгүй байснаар ач холбогдол нь сайжирна гэж боддог.

Эмч нарын ярилцлага. ФБЯ № 2.

Ажлын байран дээрээ ХСХ-ын талаар мэдээлэл олж авдаг эх үүсвэрийг тодруулахад судалгаанд оролцсон эмэгтэй эмч нарын 69.1% өөрийн эрүүл мэндийн байгууллагын халдвар судлаач эмчээс авсан гэжээ (Зураг 6).

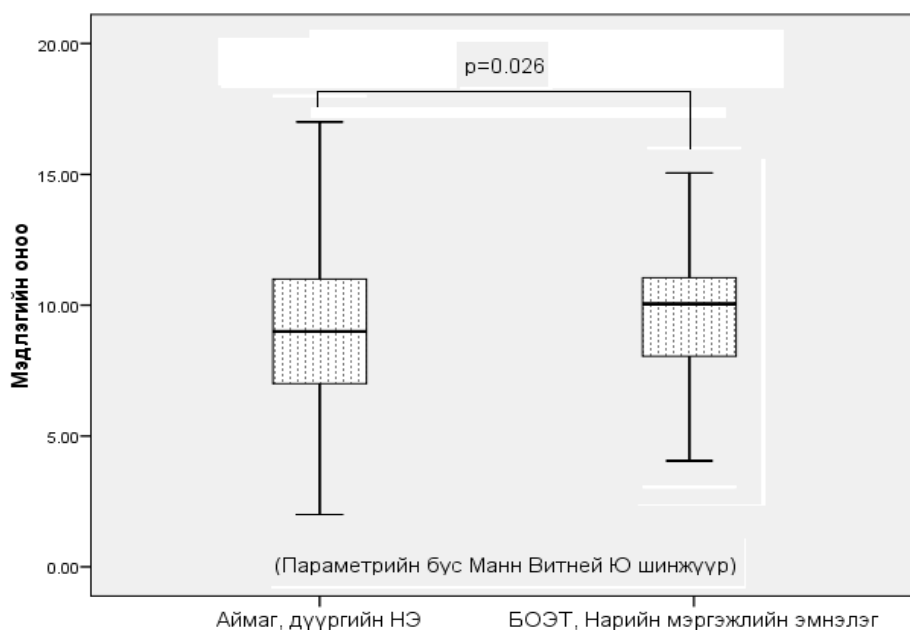
Зураг 6. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдээллийн эх үүсвэр (хүйсээр)

Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдээлэл олж авдаг эх үүсвэрт ЭМБ-ын шатлалын ялгаа байхгүй, шатлал хамаарахгүйгээр мэдээллийг халдвар судлаач эмчээс авдаг болох нь харагдаж байна. Мөн нэмэлтээр хамт олон, эмнэлэг дээр явагддаг сургалт, ном сурах бичиг болон интернетээс мэдээлэл авдаг гэжээ (Хүснэгт 13).

Хүснэгт 13. Эмч нарын ЭТҮХХ-ын талаар мэдээлэл авдаг эх үүсвэр (шатлалаар)

Халдварын хяналт сэргийлэлтийн мэдээллийн эх үүсвэр	Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	Бодит тоо	%	Бодит тоо	%	
Эмнэлгийн халдвар судлаач эмчээс	129	64.5	92	73.6	0.087
Хамт олноосоо	101	50.5	77	61.6	0.05
Интернетээс	82	41.0	73	58.4	0.002
Эмнэлэг дээрх сургалтаас	118	59.0	79	63.2	0.451
Ном сурах бичиг	96	48.0	79	63.2	0.007
Бусад	26	13.0	23	18.4	0.186

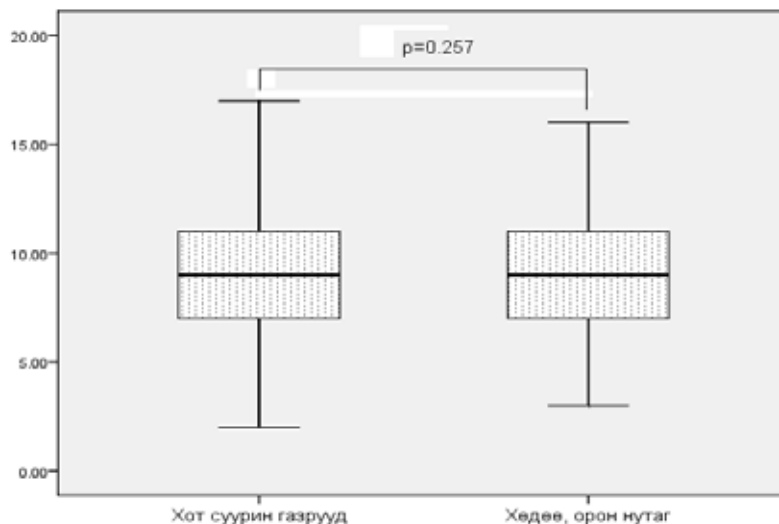
ХСХ-ын талаарх эмч нарын мэдлэгийг нэгтгэн судлахад дараах үр дүн гарлаа. Эмч нарын ЭТҮХХ болон ХСХ-ын талаарх мэдлэгийг нийт 20 оноогоор дүгнэсэн. Хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын мэдлэгийн дундаж оноо 8.91 (SD=2.77), гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарынх 10.63 (SD=2.80) байсан нь статистикийн хувьд ач холбогдолтой байв. Судалгаанд хамрагдсан эмч нарын мэдлэгийн онооны дундаж нь 9.77 (SD=2.80) байлаа (Зураг 7).

Зураг 7. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (шатлалаар)

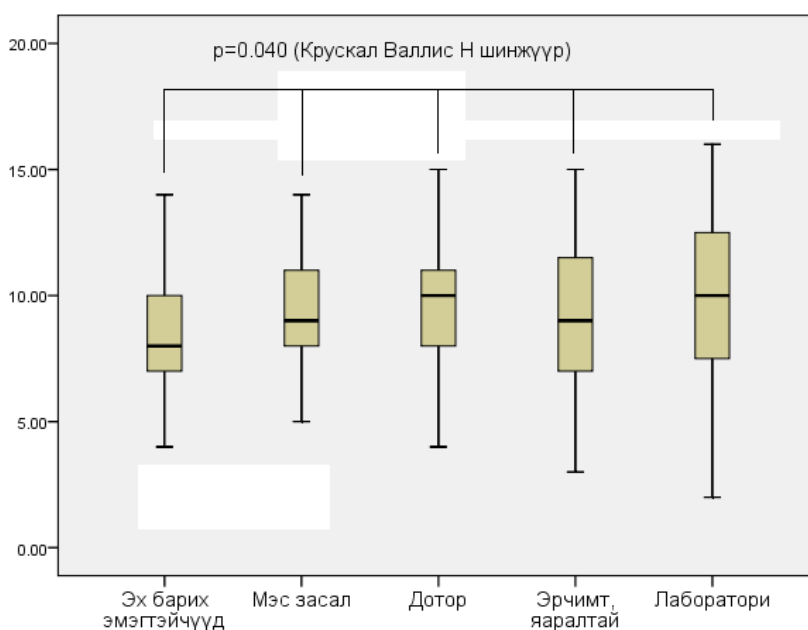

Харин эмч нарын мэдлэгийн онооны дундажийг хот, хөдөөгөөр ялгаж үзэхэд хотын эмнэлгийн эмч нарынх 9.41 (SD=2.89) байсан бол хөдөө орон нутгийн эмч нарын хувьд 8.92 (SD=2.68) байв (Зураг 8).

Зураг 8. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (хот, хөдөөгөөр)

Судалгаанд хамрагдсан эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн онооны дундажийг ажиллаж буй тасаг нэгжээр харьцуулан судлахад лабораторийн эмч нар хамгийн өндөр буюу 9.88 (SD=3.69) гэсэн оноотой байв. Түүний дараа дотрын 9.69 оноотой (SD=2.68), эрчимт эмчилгээ, яаралтай тусламжийн 9.18 (SD=3.01), мэс заслын 9.00 (SD=2.44), эх барих эмэгтэйчүүдийн 8.36 (SD=2.49) гэсэн дараалал бүхий дундаж оноотойгоор эмч нар үнэлэгдсэн байна. Эмч нарын хувьд ажиллаж буй тасаг, нэгжээс хамааран мэдлэгийн дундаж оноо ялгаатай ($p=0.04$) байлаа (Зураг 9).

Зураг 9. Эмч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (тасаг, нэгжээр)

Дэд бүлгийн дүгнэлт

1. Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдварын тодорхойлолтын талаар судалгаанд хамрагдсан эмч нарын 45.1% нь зөв хариултыг сонгосон байна.
2. Эмч нарын 73-97.5% нь ажлын байран дээрээ зайлшгүй гар угаах, халдваргүйжүүлэх шаардлагатай 5 мөчлөгийг зөв хариулсан байна. Эмч нарын хувьд халдвараас сэргийлэх хамгийн энгийн бөгөөд хялбар арга нь гар угаах эсвэл халдваргүйжүүлэх гэдэг нь тодорхой байна.
3. Судалгаанд хамрагдсан эмч нарын 46.5% нь “Халдваргүйтгэл”-ийг, 63.8% нь “Багаж хэрэгслийг угаах” гэдгийг харин 78.4% “Ариутгах” гэсэн ойлголтын тодорхойлолтыг зөв сонгосон байв.
4. Сүүлийн нэг жилийн хугацаанд буюу 2014-2015 онд ХСХ-ын талаарх сургалтад эмч нарын 79.7% нь 1-3 удаа, 11.2% нь 4 ба түүнээс дээш удаа хамрагдсан байгаа нь эмч нар сургалтад хангалттай хамрагддаг болохыг харуулж байна. Хүйсийн хувьд сургалтад огт хамрагдаагүй эрэгтэй эмч нар цөөнгүй хувийг (13.4%) эзэлж байв.
5. Эмч нарын хувьд ажлын байран дээр ХСХ-ын талаар мэдээлэл олж авдаг гол эх үүсвэр нь тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын халдвар судлаач эмч байдаг байна.
6. ХСХ-ын талаарх эмч нарын мэдлэгийг нийт 20 оноогоор дүгнэхэд мэдлэгийн дундаж оноо хоёр дахь шатлалд 8.91 (SD=2.77), харин гурав дахь шатлалд 10.63 (SD=2.80) байсан нь туйлын хангалтгүй үзүүлэлт юм.

3.2.2 Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэг

Асуумж судалгаанд хамрагдсан хоёр болон гурав дахь шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагын сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийг энэхүү бүлэгт үнэллээ. Тухайн эрүүл мэндийн ажилтны ажиллаж буй эрүүл мэндийн байгууллагын шатлал болон мэргэжлээр мэдлэгийг үнэлсэн болно.

ЭТҮХХ-ын тодорхойлолтын талаар судалгаанд хамрагдсан ажилтан нараас тодруулахад өвчтөн эмнэлэгт хийгдсэн эмчилгээ, үйлчилгээний явцад шинээр халдвар авах (45.9%), өвчтөн эмнэлэгт хэвтэх үед байсан халдвар эмчлүүлэх явцад илрэх (35.0%), өвчтөн эмнэлэгт хэвтэх үед нууц байсан халдвар эмчлүүлэх үед илрэх (19%) гэж тус тус хариулжээ. Мөн ЭТҮХХ-ыг нэрлэхийг хүсэхэд дийлэнх нь зөв хариултыг сонгосон байв (Хүснэгт 14).

Хүснэгт 14. ЭТҮХХ-ын тодорхойлолтын талаарх сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын мэдлэг (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
ЭТҮХХ гэж юу бэ?							0.577
Өвчтөнд эмнэлэгт хэвтэх үед байсан халдвар эмчлүүлэх явцад илрэх	125	35.0	67	32.8	58	37.9	
Өвчтөн эмнэлэгт хэвтэх үед нууц байсан халдвар эмчлүүлэх үед илрэх	68	19.0	39	19.1	29	19.0	
Өвчтөн эмнэлэгт хийгдсэн эмчилгээ, үйлчилгээний явцад шинээр халдвар авах	164	45.9	98	48.0	66	43.1	

ЭТҮХХ-уудыг нэрлэнэ үү?							
Шээлгүүртэй холбоотой шээсний замын халдвар	244	63.9	141	63.5	103	64.4	0.873
Мэс заслын дараа шарх идээлэх	338	88.5	196	88.3	142	88.8	0.889
Зохиомол амьсгалын аппараттай холбоотой халдвар/уушгины хатгалгаа	277	72.5	150	67.6	127	79.4	0.011
Цусны урсгалын халдвар	277	72.5	168	75.7	109	68.1	0.103
Хоол боловсруулах замын халдвар	151	39.5	101	45.5	50	31.3	0.005
Арьсны халдвар	208	54.5	113	50.9	95	59.4	0.101
Бусад	23	6.0	15	6.8	8	5.0	0.476
Мэдэхгүй	11	2.9	9	4.1	2	1.3	0.106

ЭТҮХХ-ын эх үүсвэр, өртөмтгий хүмүүсийн талаар лавлахад хэвтэн эмчлүүлэгчид (73.6%), асрагч нар (61%), эмч нар (56.8%), сувилагч нар өөрсдөө (56%) гэсэн байна. ЭТҮХХ-т хамгийн өртөмтгий нь хэвтэн эмчлүүлэгчид (76.7%) болон сувилагч нар (75.7%) гэж тус тус хариулжээ (Хүснэгт 15).

Хүснэгт 15. ЭТҮХХ-ын эх үүсвэрийн талаарх сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын мэдлэг (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
ЭТҮХХ-ын гол эх үүсвэр тээгч нь хэн бэ?							
Амбулаториор үйлчлүүлэгчид	179	46.9	97	43.7	82	51.3	0.144
Хэвтэн эмчлүүлэгчид	281	73.6	169	76.1	112	70.0	0.18
Эмч нар	217	56.8	129	58.1	88	55.0	0.545
Анагаахын дадлага хийж буй оюутан, резидент	200	52.4	122	55.0	78	48.8	0.231
Сувилагч нар	214	56.0	128	57.7	86	53.8	0.448
Асрагч нар	233	61.0	139	62.6	94	58.8	0.445
Асран хамгаалагч, эргэлтээр ирж буй хүмүүс	178	46.6	96	43.2	82	51.3	0.122
Цэвэрлэгч	143	37.4	86	38.7	57	35.6	0.535
Бусад	16	4.2	10	4.5	6	3.8	0.716
Мэдэхгүй	14	3.7	8	3.6	6	3.8	0.94
ЭТҮХХ-т халдварт хэн хамгийн өртөмхий бэ?							
Амбулаториор үйлчлүүлэгчид	87	22.8	50	22.5	37	23.1	0.890
Хэвтэн эмчлүүлэгчид	293	76.7	175	78.8	118	73.8	0.247
Эмч нар, анагаахын дадлага хийж буй оюутан, резидент	179	46.9	101	45.5	78	48.8	0.529
Сувилагч нар	289	75.7	163	73.4	126	78.8	0.231
Асрагч нар	219	57.3	131	59.0	88	55.0	0.434
Асран хамгаалагч, эргэлтээр ирж буй хүмүүс	81	21.2	46	20.7	35	21.9	0.785
Цэвэрлэгч	111	29.1	65	29.3	46	28.8	0.875
Мэдэхгүй	8	2.1	6	2.7	2	1.3	0.342

Түүнчлэн ЭТҮХХ-ын шалтгааны талаар асуухад халдвар хамгааллын дэглэм зөрчигдөх (94.5%), ариутгалын дэглэм журам зөрчигдөх (84.8%), эмнэлгээр үйлчлүүлэгчдийн нягтрал ихсэх (44.8%), эргэлтийн журам алдагдах (31.9%), антибиотикийн замбараагүй хэрэглээ (28.5%) гэж тус тус хариулжээ. ЭТҮХХ-аас урьдчилан сэргийлэх арга замуудыг тодруулахад халдвартай өвчтөнийг тусгаарлах (82.7%), эрүүл мэндийн ажилтныг тогтмол дархлаажуулах (78.5%), тэдгээрийг болон өвчтөн, өвчтөний ар гэрийнхнийг сургалтад тасралтгүй хамруулах (78.0%) гэжээ (Хүснэгт 16).

Хүснэгт 16. ЭТҮХХ-ын шалтгаан, урьдчилан сэргийлэх арга замын талаарх сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын мэдлэг (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
ЭТҮХХ-ын шалтгаан							
Халдвар хамгааллын дэглэм зөрчигдөх	361	94.5	211	95.0	150	93.8	0.58
Ариутгалын дэглэм, журам зөрчигдөх	324	84.8	192	86.5	132	82.5	0.28
Антибиотикийн замбараагүй хэрэглээ	109	28.5	63	28.4	46	28.8	0.93
Эмнэлгээр үйлчлүүлэгчдийн нягтрал ихсэх	171	44.8	103	46.4	68	42.5	0.45
Эргэлтийн журам алдагдах	122	31.9	66	29.7	56	35.0	0.27
ЭТҮХХ-аас урьдчилан сэргийлэх арга							
Эмнэлгээр үйлчлүүлэгчдийн нягтралыг бууруулах	73	19.1	48	21.6	25	15.6	0.14
Эргэлтийн журам мөрдөх	67	17.5	39	17.6	28	17.5	0.98
Эрүүл мэндийн ажилтныг тогтмол дархлаажуулах	300	78.5	176	79.3	124	77.5	0.67
Халдвартай өвчтөнийг тусгаарлах	316	82.7	179	80.6	137	85.6	0.20
Антибиотикийг зохистой хэрэглэх	176	46.1	94	42.3	82	51.3	0.08
Эрүүл мэндийн ажилтан, өвчтөн, ар гэрийнхнийг сургалтад тасралтгүй хамруулах	298	78.0	168	75.7	130	81.3	0.19
Эргэлтийн менежментийг сайжруулах	186	48.7	101	45.5	85	53.1	0.14

Мэдлэгийг үнэлэх асуумж судалгааны дараагийн хэсэг болох ХСХ-ын талаар баримтлах энгийн дэглэмийг тодруулахад өвчтөнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэхдээ гараа халдваргүйжүүлдэг (92.4%), гараа угаадаг (91.1%), нэг удаагийн бээлий өмсдөг (93.5%), нэг удаагийн хамгаалах хувцас өмсдөг (58.1%) хэмээсэн байна.

Мөрдөж буй зааврын дагуу үйлчлүүлэгчид хүрэхийн өмнө болон хүрсний дараа, шүлс, цус, цэр, шээс зэрэг биологийн шингэнд хүрэлцсэний дараа, ажилбар хийхийн өмнө болон үйлчлүүлэгчийн орчны эд зүйлс хүрсний дараах 5 мөчид гарын ариун цэвэр сахина гэж дийлэнх нь зөв хариулсан байлаа (Хүснэгт 17).

Хүснэгт 17. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын халдвараас сэргийлэх аргууд (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Өвчтөнд тусламж үзүүлэх үед баримтлах ХСХ-ын дэглэм							
Гараа халдваргүйжүүлдэг	353	92.4	203	91.4	150	93.8	0.40
Гараа угаадаг	348	91.1	200	90.1	148	92.5	0.41
Нэг удаагийн бээлий өмсдөг	357	93.5	206	92.8	151	94.4	0.53
Нэг удаагийн хамгаалах хувцас өмсдөг	222	58.1	120	54.1	102	63.8	0.05
Гарын ариун цэвэр сахих мөч							
Өвчтөнд тусламж үзүүлэхийн өмнө	375	98.	218	98.2	157	98.1	0.95
Ариун материалтай харьцахын өмнө	363	95.0	212	95.5	151	94.4	0.61
Өвчтөний орчны эд зүйлстэй харьцсаны дараа	366	95.8	213	95.9	153	95.6	0.87
Нэг удаагийн бээлий тайлсны дараа	321	84.0	189	85.1	132	82.5	0.48
Биеийн шингэнд хүрэлцэхийн өмнө	321	84.0	187	84.2	134	83.8	0.89
Биеийн шингэнд хүрэлцсэний дараа	255	66.8	152	68.5	103	64.4	0.40
Өвчтөнд тусламж үзүүлсний дараа	233	61.0	140	63.1	93	58.1	0.32

Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдалд хамаарах зүйлсийг тодруулж асуухад зүү, хурц үзүүртэй зүйлс, тариур (97.1%), хүний биеийн шингэн (73.8%), эм, эмийн бүтээгдэхүүн (68.6%), халдвар бүхий ороох боох материал (64.1%) гэж зөв хариулсан байна (Хүснэгт 18).

Хүснэгт 18. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ЭМБ-ын эмнэлгийн хог хаягдлын талаарх мэдлэг (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
ЭМБ-ын аюултай хог хаягдал гэдэгт							
Зүү, хурц үзүүртэй зүйлс, тариур	371	97.1	216	97.3	155	96.9	0.80
Хүний биеийн шингэн	282	73.8	159	71.6	123	76.9	0.24
Нэг удаагийн хамгаалах хувцас, хэрэгсэл	316	82.7	178	80.2	138	86.3	0.12
Нэг удаагийн сав баглаа боодол	200	52.4	116	52.3	84	52.5	0.96
Эм, эмийн бүтээгдэхүүн	262	68.6	144	64.9	118	73.8	0.06
Цаасан хайрцаг	64	16.8	38	17.1	26	16.3	0.82
Халдвартай ороох боох материал	245	64.1	143	64.4	102	63.8	0.89

Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтнуудын багаж хэрэгслийг угаах, ариутгах талаарх мэдлэгийг тодрууллаа. “Багаж хэрэгслийг угаах” гэдэг нь багаж хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх гэж 78.3% зөв хариултыг сонгосон байна. “Ариутгах” гэдэг нь хими, физикийн аргаар багаж материал дээр байгаа бүх төрлийн бичил биетийг устгахыг хэлдэг гэж 68.6% зөв хариултыг сонгожээ (Хүснэгт 19).

Хүснэгт 19. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын багаж хэрэгслийг угаах, ариутгах талаарх мэдлэг (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Багаж хэрэгслийг угаах гэдэг нь						
Багаж хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх	299	78.3	175	78.8	124	77.5
Нүдэнд ил харагдах бохирдлыг арилгах	193	50.5	109	49.1	84	52.5
Физикийн, химийн, биологийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийг багасгах	152	39.8	88	39.6	64	40.0
Ариутгах гэдэг нь						
Физикийн, химийн, биологийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийг багасгах	91	25.5	50	24.3	41	27.2
Хими, физикийн аргаар багаж материал дээр байгаа бүх төрлийн бичил биетийг устгах	245	68.6	144	69.9	101	66.9
Багаж хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх	21	5.9	12	5.8	9	6.0

ХСХ-ын талаарх мэдээлэл авдаг эх үүсвэрийг судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтнаас лавлахад эмнэлэг дээр зохион байгуулагддаг сургалтаас (81.7%), эмнэлгийн халдвар судлаачаас (75.7%), хамт олноосоо (66.5%), интернетээс (48.4%), ном сурах бичгээс (47.4%) гэсэн хариултыг өгсөн байна.

Мөн ХСХ-ын талаарх мэдлэгийг олж авдаг арга замуудыг тодруулахад мэргэжлийн сургалтаас (84.8%), ном сурах бичгээс (52.6%), интернетээс (46.1%), бие дааж суралцах хэлбэрээр (25.4%) мэдлэгээ дээшлүүлдэг гэжээ (Хүснэгт 20).

Хүснэгт 20. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдээлэл авдаг эх үүсвэр ба мэдээлэл олж авдаг хэлбэр (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
ХСХ-ын мэдээллийн эх үүсвэр							
Эмнэлгийн халдвар судлаачаас	289	75.7	174	78.4	115	71.9	0.14
Хамт олноосоо	254	66.5	154	69.4	100	62.5	0.16
Интернетээс	185	48.4	112	50.5	73	45.6	0.35
Эмнэлэг дээрх сургалтаас	312	81.7	191	86.0	121	75.6	0.00
Ном сурах бичгээс	181	47.4	115	51.8	66	41.3	0.04
Бусад	25	6.5	15	6.8	10	6.3	0.84
Халдварын хяналтын талаарх мэдлэг олж авдаг хэлбэр							
Интернет	176	46.1	103	46.4	73	45.6	0.88
Мэргэжлийн сургалт	324	84.8	200	90.1	124	77.5	0.00
Ном сурах бичиг	201	52.6	129	58.1	72	45.0	0.01
Бие дааж	97	25.4	59	26.6	38	23.8	0.53
Бусад	12	3.1	5	2.3	7	4.4	0.24

ХСХ-ын талаарх мэдээллийн эх үүсвэрийг тодруулахад судалгаанд оролцогчдын 81.7% өөрийн эмнэлэг дээр зохиогддог сургалтад хамрагддаг гэж хариулсан нь эмч нарынхаас ялгаатай байлаа.

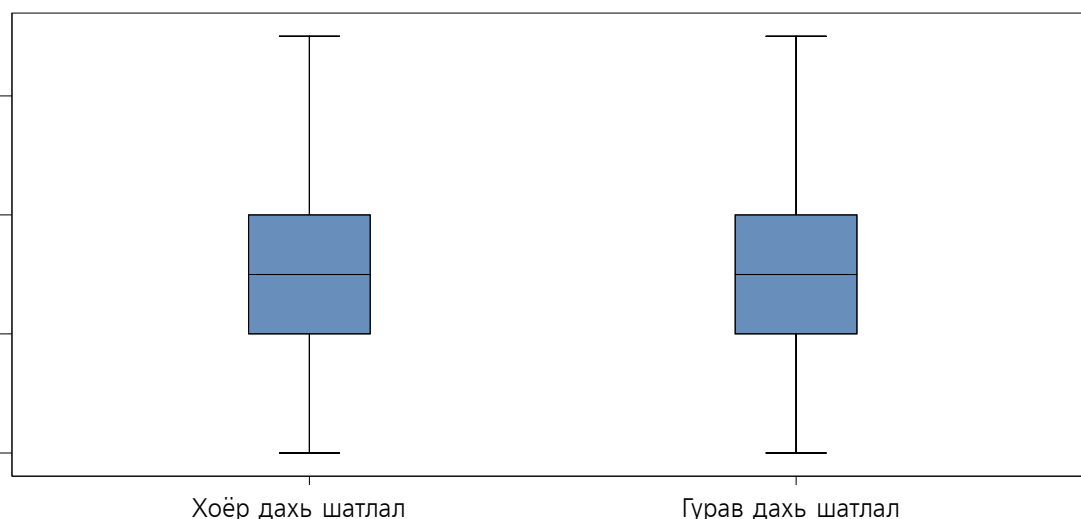
Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар сүүлийн нэг жилийн хугацаанд ХСХ-ын талаарх нэг удаагийн сургалтад 26.2%, 2 удаагийн сургалтад 33.3%, 3 удаагийн сургалтад 22.2% харин 4 ба түүнээс дээш удаагийн сургалтад 16.7% нь тус тус хамрагдсан байна. Сургалтад хамрагдсан байдлыг хөдөө орон нутаг болон хотын гэдгээр нь харьцуулж үзэхэд хотын сувилагч, лаборант, ариутгагч нар сургалтад харьцангуй олон хамрагддаг болох нь харагдаж байна (Хүснэгт 21).

Хүснэгт 21. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх сургалтад хамрагдсан давтамж, (хот, хөдөөгөөр)

Үзүүлэлт	Хот		Хөдөө		Нийт		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Сүүлийн нэг жилд сургалтанд хамрагдсан тоо							0.014
Хамрагдаагүй	1	0.6	4	2.8	5	1.5	
Нэг удаа	38	21	47	32.9	85	26.2	
Хоёр удаа	60	33.1	48	33.6	108	33.3	
Гурван удаа	50	27.6	22	15.4	72	22.2	
4 ба түүнээс дээш	32	17.7	22	15.4	54	16.7	

Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх ерөнхий мэдлэгийг 13 оноогоор дүгнэж, шатлал, мэргэжил зэргээр ялгаатай эсэхийг тодрууллаа.

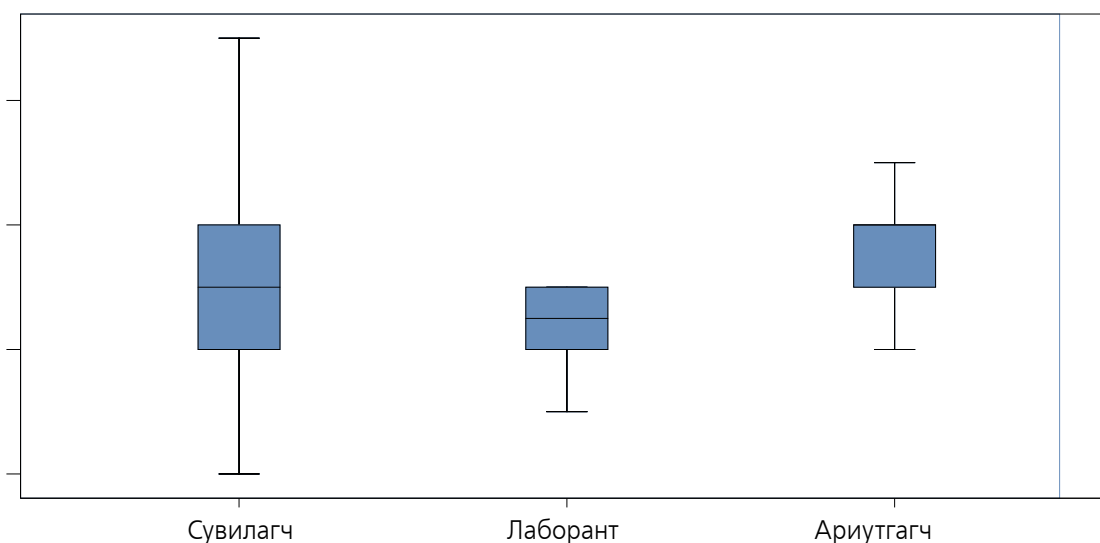
Хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эрүүл мэндийн ажилтны мэдлэгийн онооны дундаж 2.79 (SD=1.45), харин гурав дахь шатлалын хувьд 2.81 (SD=1.41) байлаа. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх ерөнхий мэдлэгийн түвшин ажиллаж буй эрүүл мэндийн байгууллагын шатлалын хувьд ялгаа ажиглагдсангүй ($p=0.906$) (Зураг 10).

Зураг 10. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (шатлалаар)

Мөн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх ерөнхий мэдлэгийг мэргэжлээр нь харьцуулан үзэхэд ариутгагч нарын мэдлэгийн дундаж (3.45 (SD=1.06)) харьцангуй өндөр байв.

Харин сувилагч нарын мэдлэгийн дундаж оноо 2.77 (SD=1.44), лаборант нарынх 2.5 (SD=1.47) байсан ба мэдлэгийн түвшин статистик бүхий ялгаатай ($p=0.020$) байлаа (Зураг 11).

Зураг 11. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх мэдлэгийн оноо (мэргэжлээр)

Дэд бүлгийн дүгнэлт

1. Судалгаанд хамрагдсан сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 45.9% ЭТҮХХ-ын талаар зөв тодорхойлолтыг сонгосон байна.
2. Үйлчлүүлэгчид хүрэхийн өмнө болон хүрсний дараа, шүлс, цус, цэр, шээс зэрэг биологийн шингэнд хүрэлцэний дараа, ажилбар хийхийн өмнө болон үйлчлүүлэгчийн орчны эд зүйлсэд хүрэлцэний дараах 5 мөчид гарыг угааж, халдваргүйжүүлэх хэрэгтэй гэж дийлэнх нь зөв хариулсан.
3. Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтнуудын 78.3% багаж хэрэгслийг угаах, 68.6% ариутгалын талаарх зөв хариултыг сонгосон байна.
4. ХСХ-ын талаарх мэдээлэл авдаг эх үүсвэр нь сувилагч, ариутгагч, лаборант нарын хувьд ажлын байран дээр зохион байгуулагддаг сургалт (81.7%) байв.
5. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар сүүлийн нэг жилийн хугацаанд ХСХ-ын талаарх нэг удаагийн сургалтад 26.2%, 2 удаагийнхад 33.3%, 3 удаагийн сургалтад 22.2% харин 4 ба түүнээс дээш удаагийн сургалтад 16 хувьтай хамрагджээ.
6. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх ерөнхий мэдлэгийг 13 оноогоор дүгнэхэд онооны дундаж хоёр дахь шатлалд 2.79 (SD=1.45), харин гурав дахь шатлалд 2.81 (SD=1.41) байсан нь мэдлэг муу байгааг харууллаа.

3.2.3 Дүгнэлт (Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын талаарх мэдлэг)

1. ХСХ-ын талаарх нийт эмч нарын мэдлэгийн дундаж оноо нийт 20 онооноос 9.77 (SD=2.78) (хоёр дахь шатлалд 8.91, гурав дахь шатлалд 10.63), харин сувилагч лаборант, ариутгагч нарынх 13 онооноос 2.8 (SD=1.43) (хоёр дахь шатлалд 2.79, гурав дахь шатлалд 2.81) байгаа нь мэдлэг хангалтгүй байгааг харууллаа.

2. Эмч нарын хувьд ХСХ-ын талаарх шинэ мэдээ, мэдээллийг халдвар судлаач эмчээс авдаг бол эрүүл мэндийн бусад ажилтны хувьд ажлын байран дээрх сургалтаас илүүтэй олж авдаг байна.
3. Судалгаанд хамрагдсан нийт эмч, эрүүл мэндийн бусад ажилтны ЭТҮХХ, ХСХ-ын талаарх мэдлэг дунджаас доогуур үзүүлэлттэй байгаа нь хангалтгүй мэдлэгтэй байгааг харуулж байгаагаас гадна эрүүл мэндийн ажилтнуудын дунд хийсэн ХСХ-ын сургалтын үр дүнг үнэлэх, суралцагчийн хэрэгцээн дээр үндэслэсэн сургалтыг жилд 2-оос доошгүй удаа хийх шаардлагатай байгааг харуулж байна.

3.3 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ХСХ-ЫН ТАЛААРХ ХАНДЛАГА

Энэхүү бүлэгт ЭМБ-ын ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх хандлага, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас урьдчилан сэргийлэх санал бодлыг дүгнэхээс гадна ХСХ-ын талаар бусдад зөвлөгөө өгөх хандлагын талаар дүгнэсэн болно. Урьдчилан боловсруулсан, олон сонголт бүхий асуумжийг ашиглан эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх хандлагыг тодорхойлохоос гадна ганцаарчилсан болон бүлгийн ярилцлагыг хийсэн.

3.3.1 Эмч нарын ХСХ-ын талаарх хандлага

Эрүүл мэндийн Сайдын 2014 оны 6-р сарын 2-ны өдрийн 186-р тушаалын 1-р хавсралтанд заасан ЭМБ дахь ХСХ-ын зохион байгуулалтын 5-р зүйлд “Эрүүл мэндийн мэргэжилтнийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамруулах, халдвараас сэргийлэх зорилгоор дархлаажуулалтын ажлыг зохион байгуулна” гэж тусгасан байдаг.

Судалгаанд хамрагдсан эмч нарын дийлэнх хувь буюу 80.3% 2015 онд урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан байна. Хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын хувьд хотод 75%, хөдөөд 86.9%-тай урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан байв. Харин гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын хувьд хотод 82,8%, хөдөө орон нутагт 85,8% хамрагдсан гэж хариулжээ (Хүснэгт 22).

Хүснэгт 22. Эмч нарын урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан байдал, 2015 (хувиар)

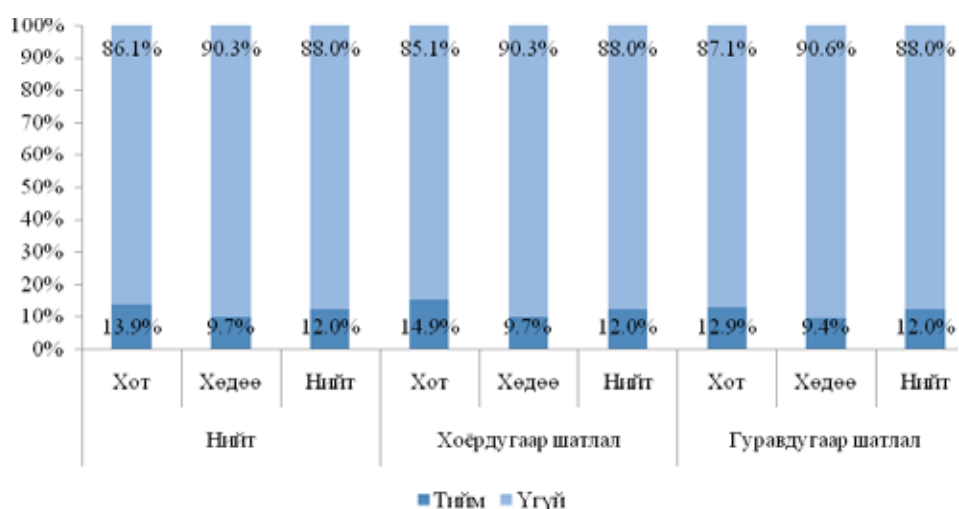
Урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан байдал	Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Нийт	
	Хот %	Хөдөө %	Хот %	Хөдөө %	Хот %	Хөдөө %
Тийм	75.0	86.9	82.8	85.8	67.7	90.6
Үгүй	25.0	13.1	17.2	14.2	32.3	9.4

Судалгаанд хамрагдсан эмч нарын 58.8% ДОХ –ын шинжилгээ, 73.5% гепатит В, С вирусийн, 30.5% сүрьеэгийн сорил, 57.7% хоолойн арчдасын шинжилгээг хийлгэжээ. Эдгээр шинжилгээнүүдээс гепатит В, С вирусийн шинжилгээнд хамрагдалт хамгийн өндөр үзүүлэлттэй байв. Гепатит В, С вирусийн шинжилгээнд судалгаанд хамрагдсан эмч нарын 76.6% хөдөө орон нутгаас, 71.1% нийслэл хотоос байсан бол гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нар уг шинжилгээнд хамгийн бага буюу 64.8%-ийн хамрагдалттай байлаа (Зураг 23).

Хүснэгт 23. Эмч нарын урьдчилан сэргийлэх шинжилгээнд хамрагдсан байдал, 2015 (шатлалаар, хувиар)

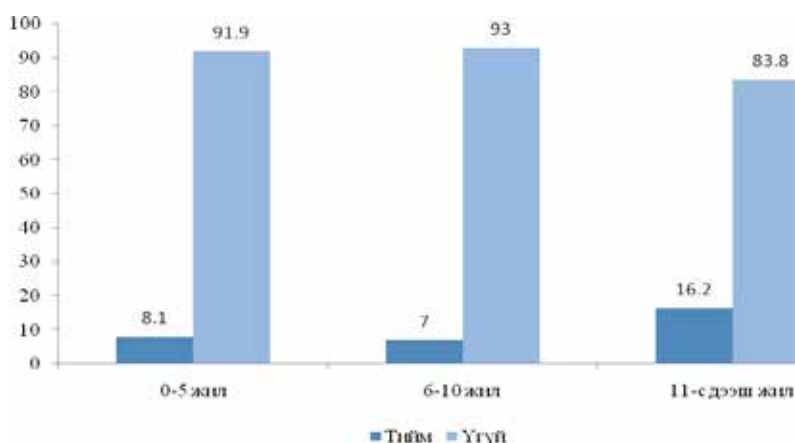
Шинжилгээ	Нийт			Хоёр дахь шатлал			Гурав дахь шатлал		
	Хот	Хөдөө	Нийт	Хот	Хөдөө	Нийт	Хот	Хөдөө	Нийт
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
ДОХ	55.0	63.4	58.8	59.8	63.7	62.0	50.5	62.5	53.6
Гепатит В, С вирус	71.1	76.6	73.5	82.8	76.1	79.0	60.2	78.1	64.8
Сүрьеэгийн сорил	29.4	31.7	30.5	43.7	28.3	35.0	16.1	43.8	23.2
Хоолойн арчдас	51.1	65.5	57.5	47.1	64.6	57.0	54.8	68.8	58.4

Гепатит В, С вирусийн илрүүлгийн шинжилгээ хийлгэсэн хотын эмч нарын 13.9%-д шинжилгээний хариу эерэг гарч байсан байна. Харин хөдөө орон нутгийн эмч нарын 9.7%-д шинжилгээний хариу эерэг гарчээ. Улаанбаатар хотын хоёр болон гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын эерэг гарсан шинжилгээний хувь хөдөөгийн эмч нарынхаас өндөр үзүүлэлттэй байна (Зураг 12).

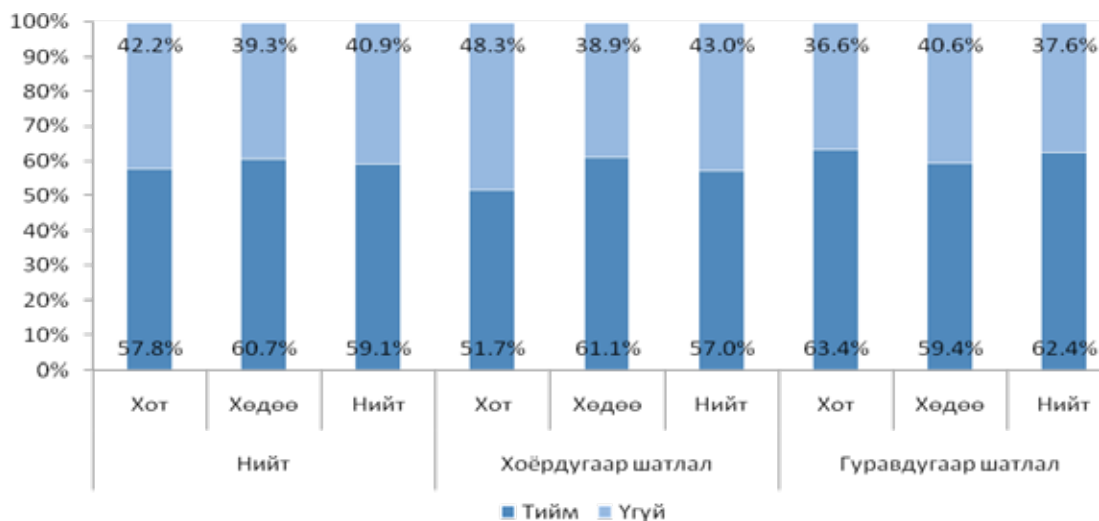
Зураг 12. Эмч нарт гепатит В, С вирусийн шинжилгээний хариу эерэг гарсан хувь

Судалгаанд хамрагдсан нарийн мэргэжлийн эмч нарын гепатит В, С вирусийн шинжилгээний хариу эерэг гарсан дүнг эрүүл мэндийн байгууллагад ажилласан жилтэй нь харьцуулж үзвэл 8.1% нь 0-5 жил, 7% нь 6-10 жил, 16.2% нь 11-ээс дээш жил тус тус ажилласан байна (Зураг 13).

Зураг 13. Шинжилгээний хариу эерэг гарсан хувь (ажигласан жилээр)

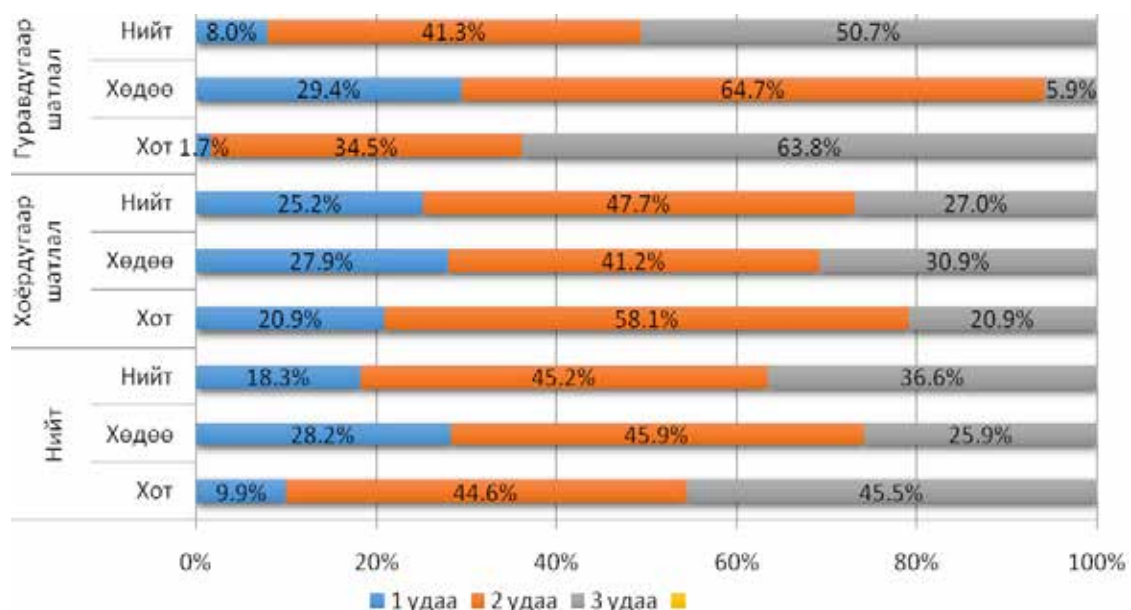
Хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн нарийн мэргэжлийн эмч нарын хувьд хотод 51.7%, хөдөөд 61.1% нь гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан байна. Эмч нарын гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан байдлыг ажилладаг эрүүл мэндийн байгууллагын шатлалаар харьцуулахад гурав дахь шатлалын нарийн мэргэжлийн эмч нарын 63.4% хотод байгаа нь хамгийн өндөр, харин хөдөө орон нутагт 59.4%-ийн хамрагдалттай байна (Зураг 14).

Зураг 14. Эмч нарын гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан байдал (шатлалаар, байршлаар)

Гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан эмч нарын хувийг тодруулахад 2015 онд Улаанбаатар хотоос судалгаанд хамрагдсан эмч нарын 9.9% эхний тун, 44.6% нь 2 дахь тун, 45.5% нь 3 дахь тунгийн тарилгад тус тус хамрагдсан байна. Харин хөдөө орон нутгийн эмч нарын хувьд эхний тунгийн тарилгад 28.2%, 2 дахь тунгийн тарилгад 45.9%, 3 дахь тунгийн тарилгад 25.9% тус тус хамрагджээ.

Судалгаанд хамрагдсан нийт эмч нар гепатит В вирусийн эсрэг вакцины эхний тунг 18,3%, 2 дахь тунг 45.2%, 3 дахь тунгаа 36.6% нь хийлгэсэн байна. Гепатит В вирусийн эсрэг хийлгэх ёстой 3 тунг судалгаанд хамрагдсан нийт эмч нарын 36.6% хийлгэсэн байгаа нь хангалтгүй үзүүлэлт юм (Зураг 15).

Зураг 15. Эмч нарын гепатит В вирусийн эсрэг вакцин хийлгэсэн тунгийн тоо (шатлалаар)

ШИГТГЭЭ 3.

Хөдөө орон нутгийн эмч нарын хувьд В гепатитын дархлаажуулалтын 3 дахь тунг авах төсөв эмнэлгийн санхүүжилтэнд шийдэгдээгүй тул 3 дахь тунг хийлгэсэн хүмүүсийн дийлэнх нь сайн дураараа, өөрсдөө мөнгөө төлсөн байгаа. Сүүлийн үед санхүүжилт их л хумигдаад байгаа даа.

Эмч нарын ярилцлага. ФБЯ № 5.

Судалгаанд хамрагдсан нарийн мэргэжлийн эмч нарын хувьд ЭТҮХХ авсан тохиолдолд 46.9% санаа зовнидог, 46.2% сэтгэл санаа хямарна гэсэн хариулт зонхилж байв. Мөн эмч нар халдвар авсан тохиолдолд 86.5% нарийн мэргэжлийн эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд эхэлж хандана гэсэн байна. Харин гэр бүл, ойр дотнын найз нөхөддөө хандана гэж харьцангуй бага хувь нь хариулжээ (Хүснэгт 24).

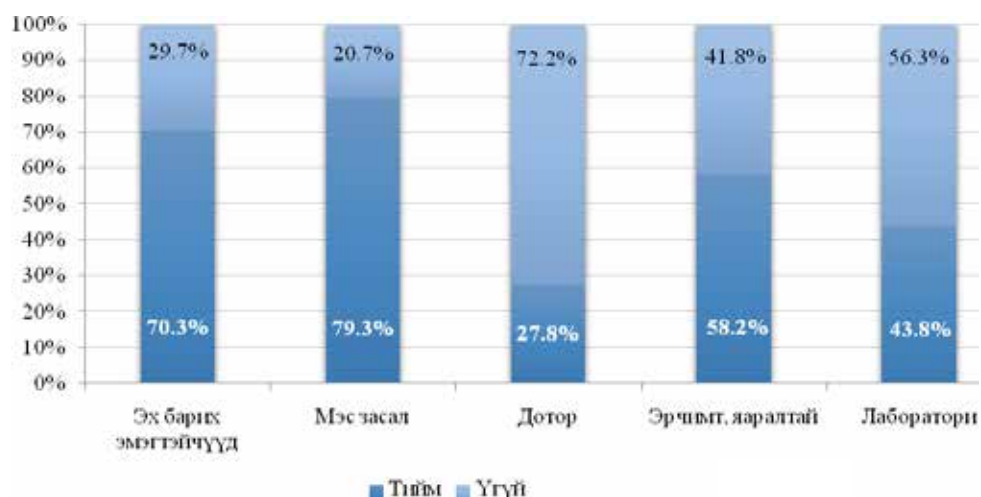
Хүснэгт 24. Эмч нарт халдварт өртөх үед илрэх сэтгэлзүйн илрэл (шатлал, хувиар)

Үзүүлэлт	Нийт			Хоёр дахь Шатлал			Гурав дахь шатлал		
	Хот %	Хөдөө %	Нийт %	Хот %	Хөдөө %	Нийт %	Хот %	Хөдөө %	Нийт %
Халдвар авсан тохиолдолд хэр хүнд тусах бэ?									
Айж сандрах	15.6	31.7	22.8	16.1	27.4	22.5	15.1	46.9	23.2
Ичих	3.3	4.8	4.0	4.6	2.7	3.5	2.2	12.5	4.8
Санаа зовох	46.7	46.9	46.8	48.3	48.7	48.5	45.2	40.6	44.0
Гуныж гутрах	8.3	15.9	11.7	10.3	15.0	13.0	6.5	18.8	9.6
Хямрах	47.2	46.2	46.8	42.5	43.4	43.0	51.6	56.3	52.8
Бусад	12.8	10.3	11.7	10.3	10.6	10.5	15.1	9.4	13.6

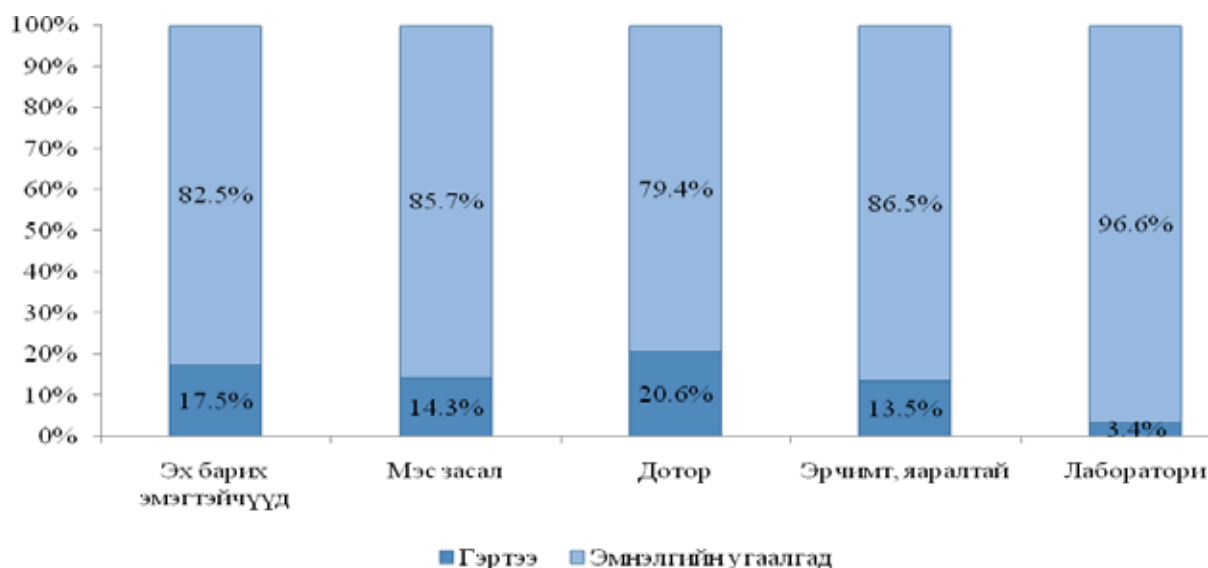
Халдвар авсан тохиолдолд хэнд эхэлж хандах бэ?									
Эмч, ЭМ-ийн мэргэжилтэн	90.0	82.1	86.5	88.5	78.8	83.0	91.4	93.8	92.0
Гэр бүлийнхэн	7.2	13.1	9.8	9.2	15.9	13.0	5.4	3.1	4.8
Ойр дотны найздаа хэлэх	1.1	1.4	1.2	1.1	1.8	1.5	1.1	.0	.8
Хэнд ч хэлэхгүй	.6	2.1	1.2	.0	1.8	1.0	1.1	3.1	1.6
Бусад	1.1	1.4	1.2	1.1	1.8	1.5	1.1	.0	.8

Судалгаанд хамрагдсан нарийн мэргэжлийн эмч нарын ямар нэгэн ажилбар хийж байх үедээ хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулж байсан тохиолдлыг тасаг, нэгжээр нь тодрууллаа. Эх барих эмэгтэйчүүдийн тасгийн эмч нарын 70.3%, мэс заслын тасгийн эмч нарын 79.3%, дотрын тасгийн эмч нарын 27.8% хурц үзүүртэй, иртэй багаж, хэрэгсэлд хатгуулж байсан байна. Эрчимт эмчилгээний тасгийн эмч нарын 58.2%, лабораторийн тасгийн эмч нарын 43.8% хурц иртэй багажид хатгуулж байжээ (Зураг 16).

Зураг 16. Эмч нар ажилбар хийж байх үедээ хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулж байсан тохиолдлын хувь (тасаг, нэгжээр)

Нарийн мэргэжлийн эмч нар ажилбар хийх үедээ хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулах нь тасаг, нэгжүүдийн хооронд статистик ач холбогдол бүхий ялгаатай байлаа ($P=0.0001$). Эмнэлгийн халдвараас хамгаалах хэрэгсэл буюу халадыг лабораторийн эмч нарын 96.6%, эрчимт эмчилгээний тасгийн эмч нарын 86.5% нь эмнэлгийн угаалгад ариутгаж цэвэрлэдэг байна. Харин мэс заслын тасгийн эмч нарын 85.7%, эх барих эмэгтэйчүүдийн тасгийн эмч нарын 82.5%, дотрын тасгийн эмч нарын 79.4% эмнэлгийн зориулалтын угаалга цэвэрлэгээнд тус тус угаалгадаг байна (Зураг 17).

Зураг 17. Эмч нарын хувийн хамгаалах хэрэгслийг (халад) цэвэрлэх хандлага (тасаг, нэгжээр)

ШИГТГЭЭ 3.

Эмнэлгийн нэгдсэн угаалгад халадаа өгдөггүй. Сүүлийн үед тасаг тус бүр угаалгын машинтай болсон болохоор тэндээ угаадаг. Одоо ч гэсэн угааж байна. Гэхдээ гэртээ угаах тохиолдол бас цөөнгүй байдаг.

Эмч нарын ярилцлага. ФБЯ №2

Эмч нарын гарын ариун цэвэр сахих, халдваргүйжүүлэхэд орчин, нөхцөл хангалттай бүрдсэн эсэхийг тодруулахад гар угаах угаалтуур хэдий хангалттай байдаг ч, хөл тохойгоор мэдрэгчтэй угаалтуурын тоо хангалтгүй, халуун усны хангалт муу, хүйтэн устай (51.6-75%), нэг удаагийн цаасан алчуур хангалтгүй (10.9-50%) гэжээ. Мөн гар угаах орчин тодорхой хэмжээгээр бүрдсэн хэдий ч гэсэн гараа огт угаахгүйгээр ажилбар гүйцэтгэх байдал цөөнгүй байгаа ба эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын 3.2% нь огт угаадаггүй гэж хариулсан байна (Хүснэгт 25).

Хүснэгт 25. Эмч нарын гар угаах, халдваргүйжүүлэх орчин бүрдэлтийн талаарх хандлага (тасаг, нэгжээр)

Үзүүлэлт	Эх барих эмэгтэйчүүд %	Мэс засал %	Дотор %	Эрчимт, яаралтай %	Лаборатори %	P утга
Таны ажиллаж буй тасаг нэгжид гар угаах нөхцөл бүрдсэн эсэхийг тодорхойлно уу?						
Угаалтуур хангалттай	87.5	91.4	95.4	87.3	100.0	0.091
Халуун хүйтэн ус жигд гоождоггүй	51.6	65.5	63.9	61.8	75.0	0.221
Нянгийн эсрэг саван байдаг	59.4	70.7	73.1	58.2	81.3	0.068

Нэг удаагийн цаасан алчуур хангалтгүй	25.0	15.5	23.1	10.9	50.0	0.001
Саван мэдрэгчээр гоождог	7.8	12.1	6.5	1.8	21.9	0.017
Ус мэдрэгчээр гоождог	7.8	1.7	6.5	1.8	6.3	0.391
Бусад	4.7	1.7	1.9	3.6	3.1	0.814
Гар угаах нөхцөл бүрдсэн хэдий ч та гараа тогтмол угаадаг уу?						
Огт угаадаггүй	3.2	-	-	-	-	0.15
Хааяа угаадаг	12.9	14.3	8.7	14.5	3.2	
Байнга угаадаг	83.9	85.7	91.3	85.5	96.8	
Та ажилбарыг гараа угаасны дараа хийж гүйцэтгэдэг үү?						
Тогтмол	79.4	89.3	85.6	86.8	84.4	0.708
Хааяа	17.5	10.7	12.5	13.2	15.6	
Огт үгүй	3.2	-	1.9	-	-	

Мөн ХСХ-ыг хэрэгжүүлэхэд чухал үзүүлэлт болох хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өрөө тасалгааны ариун цэврийн байдлыг тодруулахад цэвэрлэж буй үйлчлэгч нар ХСХ-ын сургалтад хамрагдаагүй (40-53.1%), тэдний цэвэрлэгээнд ашиглаж буй алчуурыг төрөлжүүлээгүй (52.8-68.8%), бие засах газрын цэвэрлэгч тусдаа байдаггүй (50-64.8%), цэвэрлэгээний материалын чанар шаардлага муу хангадаг (55.6-67.2%), хүйтэн усаар цэвэрлэдэг (34.4-53.1%), бээлийний хангамж тааруу (40-57.8%) гэж тус тус үнэлсэн байна (Хүснэгт 26).

Хүснэгт 26. Эмч нарын эмнэлгийн үйлчлэгчийн үйл ажиллагаанд хандах хандлага (тасаг, нэгжээр)

Үзүүлэлт	Эх барих эмэгтэйчүүд %	Мэс засал %	Дотор %	Эрчимт, яаралтай %	Лаборатори %	P утга
Тухайн өрөө тасалгааг цэвэрлэж буй үйлчлэгчийн үйл ажиллагаа						
ХСХ-ын сургалтад хамрагдаагүй	53.1	39.7	38.9	40.0	43.8	0.421
Цэвэрлэгээнд ашиглаж буй алчуурыг зөв хэрэглэж буйд эргэлзээтэй, төрөлжөөгүй	68.8	65.5	52.8	69.1	56.3	0.136
Ачаалал ихтэй, цэвэрлэгээний том талбай ногддог	59.4	69.0	70.4	69.1	62.5	0.603
Бие засах газрын цэвэрлэгч тусдаа байдаггүй	50.0	63.8	64.8	56.4	56.3	0.347
Цэвэрлэгээний материал шаардлага хангадаггүй	67.2	60.3	55.6	63.6	56.3	0.599
Хүйтэн усаар цэвэрлэгээ хийдэг	53.1	41.4	36.1	41.8	34.4	0.237
Ариутгалын бодис найруулах, бэлтгэх чадвар дутмаг	39.1	37.9	38.9	38.2	25.0	0.681
Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагддаггүй	9.4	17.2	14.8	9.1	9.4	0.536
Бээлийний хангамж, хүрэлцээ тааруу	57.8	48.3	54.6	40.0	46.9	308
Гар угаах дадал хэвшээгүй	39.1	34.5	31.5	30.9	40.6	0.759
Бусад	1.6	5.2	2.8	3.6		0.692

Судалгаанд хамрагдсан эмч мэргэжилтнүүд өөрийн ажиллаж буй эмнэлгийн ХСХ-ын тогтолцоог сайн (49.2-75%), хангалтгүй (7.9-13%) гэж үнэлсэн бол халдвараас сэргийлэх хяналтын талаарх өөрийн мэдлэгийн түвшинг судалгаанд хамрагдсан эмч нарын (49.2-75%) сайн гэж үнэлжээ. Эдгээрээс лабораторийн тасгийн эмч нарын 75% сайн гэж үнэлсэн нь хамгийн өндөр байлаа (Хүснэгт 27).

Хүснэгт 27. Эмч нарын өөрийн эмнэлгийн ХСХ-ын тогтолцооны талаарх хандлага (тасаг, нэгжээр)

Үзүүлэлт	Эх барих эмэгтэйчүүд %	Мэс засал %	Дотор %	Эрчимт, яаралтай %	Лаборатори %	P утга
Өөрийн эмнэлгийн ХСХ-ын тогтолцоог үнэлсэн байдал						0.425
Маш сайн	4.8	3.5	8.5	3.7	-	
Сайн	49.2	61.4	52.8	53.7	75.0	
Сайжрал байхгүй	31.7	21.1	27.4	27.8	12.5	
Хангалтгүй	7.9	10.5	10.4	13.0	9.4	
Мэдэхгүй	6.3	3.5	0.9	1.9	3.1	
Цаашид ХСХ-ыг сайжруулах арга замууд						
Сургалт тогтмол зохион байгуулах	70.3	65.5	70.4	70.9	81.3	0.648
Ажлын байранд үзүүлэх сургалт хийх	65.6	67.2	71.3	74.5	62.5	0.714
Хяналтыг сайжруулах	59.4	58.6	68.5	69.1	65.6	0.575
Гарын авлага, материалаар тогтмол хангах	54.7	65.5	59.3	56.4	68.8	0.586
Бусад	4.7	5.2	5.6	3.6	3.1	0.972

Судалгаанд хамрагдсан эмч нар ЭМБ дахь ХСХ-ын талаарх мэдээллийг гарын авлага (64.3%), зурагт хуудас (47.7%), цахим хуудас (45.5%), видео хичээл (46.2%) зэргээс олж авахыг хүсдэг байна.

Харин эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж буй үйлчлүүлэгчдэд сургалт, сурталчилгаа явуулах (66.8%), гарын авлага тараах (59.7%), ЭМБ-ын ажилтан ажиллуулах (48.3%), видео хичээл үзүүлэх (60.3%) зэрэг нь ЭМБ дахь ХСХ-ын тогтолцоог сайжруулах үндэс болно гэж санал нэгдэж байна (Хүснэгт 28).

Хүснэгт 28. Эмч нарын ЭМБ дахь ХСХ-ын тогтолцоог сайжруулах талаарх хандлага (шатлал, тасаг, нэгжээр)

Үзүүлэлт	Нийт			Хоёр дахь шатлал			Гурав дахь шатлал		
	Хот %	Хөдөө %	Нийт %	Хот %	Хөдөө %	Нийт %	Хот %	Хөдөө %	Нийт %
ЭТҮХХ-аас сэргийлэх мэдээллийг олж авахыг хүсдэг эх үүсвэр									
Санамж	32.2	49.0	39.7	37.9	46.9	43.0	26.9	56.3	34.4
Зурагт хуудас	40.0	57.2	47.7	43.7	54.0	49.5	36.6	68.8	44.8
Гарын авлага	63.3	65.5	64.3	64.4	61.9	63.0	62.4	78.1	66.4
Цахим хуудас	43.9	47.6	45.5	48.3	46.9	47.5	39.8	50.0	42.4

Видео хичээл	45.6	46.9	46.2	41.4	48.7	45.5	49.5	40.6	47.2
Бусад	2.2	2.1	2.2	3.4	.9	2.0	1.1	6.3	2.4
Эмч үйлчлүүлэгчдэд халдвараас сэргийлэх мэдээллийг өгөх үр дүнтэй арга зам									
Сургалт сурталчилгаа явуулах	62.2	72.4	66.8	70.1	69.9	70.0	54.8	81.3	61.6
Зураг хуудас өлгөх	56.7	64.8	60.3	60.9	60.2	60.5	52.7	81.3	60.0
Санамж тараах	53.3	62.1	57.2	62.1	57.5	59.5	45.2	78.1	53.6
Гарын авлага тараах	56.7	63.4	59.7	60.9	59.3	60.0	52.7	78.1	59.2
ЭМБ-ын ажилтан ажиллуулах	43.3	54.5	48.3	50.6	53.1	52.0	36.6	59.4	42.4
Видео хичээл үзүүлэх	60.6	60.0	60.3	60.9	60.2	60.5	60.2	59.4	60.0
Бусад	3.9	3.4	3.7	2.3	3.5	3.0	5.4	3.1	4.8

Дэд бүлгийн дүгнэлт

1. Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн байгууллагын эмч нарын 80.3% нь 2015 онд урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан ба хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын хувьд хотод 82.8%, хөдөөд 85.8% байв. Харин Улаанбаатар хотод гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын 67.7% нь хамрагджээ.
2. Эмч нарын хувьд 58.8% ДОХ-ын шинжилгээ, 73.5% гепатит В болон С вирусийн, 30.5% сүрьеэгийн сорил, 57.5% хоолойн арчдасын шинжилгээг тус тус хийлгэсэн байна. Эдгээр шинжилгээнүүдээс Гепатит В, С вирусийн шинжилгээг хөдөөд 76.6%, хотод 71.1%-тай хийлгэсэн бол гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нар уг шинжилгээнд хамгийн бага буюу 64.8%-ийн хамрагдалттай байлаа.
3. Судалгаанд хамрагдсан нарийн мэргэжлийн эмч нарын шинжилгээний хариу эерэг гарсан үзүүлэлтийг ажилласан жилээр үзвэл 5 хүртэлх жил 8.1%, 6-10 жил 7 %, 11- дээш жил 16.2 % болж нэмэгдсэн нь ажилласан жил нэмэгдэх тусам халдварт өртөх эрсдэл ихсэж буйг харуулж байна.
4. Гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан эмч нарын хувьд Улаанбаатар хотод 1 дэх тунгийн тарилгад 9.9%, 2 дахь тунгийн тарилгад 44.6%, 3 дахь тунгийн тарилгад 43.6% нь тус тус хамрагдсан байна. Харин хөдөө орон нутгийн эмч нарын хувьд 1 дэх тунгийн тарилгад 28.2%, 2 дахь тунгийн тарилгад 45.9%, 3 дахь тунгийн тарилгад 23.5% нь тус тус хамрагдсан байна.
5. Судалгаанд хамрагдсан нарийн мэргэжлийн эмч нар хурц иртэй, үзүүртэй багаж, хэрэгсэлд хатгуулж байсан тохиолдлыг тасаг, нэгжээр нь тодруулахад эх барих эмэгтэйчүүдийн тасгийн (70.3%), мэс заслын тасгийн эмч нар (79.3%) хамгийн өндөр, харин дотрын тасгийн эмч нар (27.8%) харьцангуй цөөн өртсөн байна.
6. Мэс заслын тасгийн (85.7%), эх барих эмэгтэйчүүдийн тасгийн (82.5%), дотрын тасгийн (79.4%) эмч ажилтнууд хувийн хамгаалах хэрэгслийг эмнэлгийн зориулалтын угаалга цэвэрлэгээнд угаалгадаг боловч гэртээ угаах буруу хандлага байсаар байна.
7. Гар угаах угаалтуур хэдий хангалттай байдаг хэдий ч, хөл тохойгоор мэдрэгчтэй угаалтуурын тоо хангалтгүй, халуун усны хангалт муу, хүйтэн устай (51.6-75%), нэг удаагийн цаасан алчуур хангалтгүй (10.9-50%) зэргээс шалтгаалан эмч нар гарын эрүүл ахуйг бүрэн сахиж боломжгүй байдаг байна.

8. Тасаг, нэгж дээр ажиллаж байгаа эмч нар ажлын ачаалал ихтэй байдгаас (21.9-32.8%) ажилбарын дараа гараа угаахгүйгээр дараагийн ажилбарыг үргэлжлүүлэх хандлага байсаар байна.

3.3.2 Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ХСХ-ын талаарх хандлага

Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн байгууллагын сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын дийлэнх хувь буюу 77.2% нь 2015 онд урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан байна. Хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, ариутгагч, лаборант нарын 86.5% урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан бол гурав дахь шатлалд хамрагдалт 64.4% байна. Эдгээр урьдчилан сэргийлэх шинжилгээнээс сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 71.2% гепатит В болон С вирусийн шинжилгээг хийлгэсэн ба 21.7%-д шинжилгээний хариу эерэг гарсан байна (Хүснэгт 29).

Хүснэгт 29. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээнд хамрагдсан байдал (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээнд 2015 онд хамрагдсан эсэх							0.0001
Тийм	295	77.2	192	86.5	103	64.4	
Үгүй	87	22.8	30	13.5	57	35.6	
Урьдчилан сэргийлэх шинжилгээнд хамрагдсан байдал							
ДОХ	232	60.7	159	71.6	73	45.6	0.001
Гепатит С ба В вирус	272	71.2	179	80.6	93	58.1	
Сүрьеэгийн сорил	174	45.5	132	59.5	42	26.3	
Хоолойн арчдас	233	61.0	152	68.5	81	50.6	
Шинжилгээ эерэг гарч байсан эсэх							0.231
Тийм	83	21.7	53	23.9	30	18.8%	
Үгүй	299	78.3	169	76.1	130	81.3%	

Хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 51.4% гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан бол гурав дахь шатлалд 53.1% нь хамрагджээ. Гепатит В вирусийн эсрэг вакцины хэдэн тун хийлгэсэн тоог тодруулахад сувилагч, ариутгагч, лаборант нарын 29.9% нь 1 дэх тун, 40.5% нь 2 дахь тун, 27.1% нь 3 дахь удаагийн тунгаа авсан байна (Хүснэгт 30).

Хүснэгт 30. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдалт, хийлгэсэн тунгийн тоо (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Гепатит В вирусийн эсрэг вакцин хийлгэсэн эсэх							0.732
Тийм	199	52.1	114	51.4	85	53.1	
Үгүй	183	47.9	108	48.6	75	46.9	
Гепатит В вирусийн эсрэг вакцины авсан тунгийн давтамж							0.0001
1 дахь	62	29.5	49	40.5	13	14.6	
2 дахь	85	40.5	49	40.5	36	40.4	
3 дахь	57	27.1	20	16.5	37	41.5	

Судалгаанд хамрагдсан сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 34.4% ЭТҮХХ авсан тохиолдолд санаа зовнино, 18.3% сэтгэл санаа хямарна, 37% нь айж сандрах болно гэж тус тус хариулсан байна. Харин халдвар авсан үед нарийн мэргэжлийн эмч, эмнэлгийн байгууллагад хандана гэж сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 89.9% хариулсан байна (Хүснэгт 31).

Хүснэгт 31. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар ЭТҮХХ-т өртөх үед илрэх сэтгэлзүйн байдал (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Халдварт өртөх үед илрэх сэтгэлзүйн байдал							0.23
Айж сандрах	140	37.0	80	36.0	60	38.5	
Ичих	7	1.9	3	1.4	4	2.6	
Санаа зовох	130	34.4	82	36.9	48	30.8	
Гуньж гутрах	18	4.8	4	1.8	14	9.0	
Хямрах	69	18.3	43	19.4	26	16.7	
Бусад	14	3.7	10	4.5	4	2.6	
Халдвар авсан үед хамгийн түрүүнд хандах хүн							0.329
Эмч, ЭМБ-ын мэргэжилтэн	339	89.9	197	90.4	142	89.3	
Гэр бүлийнхэн	25	6.6	13	6.0	12	7.5	
Ойр дотны найздаа	7	1.9	6	2.8	1	0.6	
Хэнд ч хэлэхгүй	5	1.3	2	0.9	3	1.9	
Бусад	1	0.3	0	.0	1	.6	
Халдварын шинж тэмдэг илэрсэн үед хандах ЭМБ							0.507
Эмнэлгийн байгууллагад хандах	361	95.0%	212	95.5%	149	94.3	
Эмийн санд очих	6	1.6	2	0.9	4	2.5	
Уламжлалт эмчилгээ	3	0.8	2	0.9	1	0.6	
Өөрийгөө эмчлэх бусад арга сонгох	9	2.4	6	2.7	3	1.9	
Бусад	1	0.3	0	0.0	1	0.6	

Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хувьд ямар нэгэн ажилбар хийж байх үедээ хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулж байсан тохиолдлыг ажил мэргэжлээр нь тодруулахад сувилагч нарын 61.4%, лаборант нарын 50.0%, ариутгагч нарын 63.6% өртөж байсан нь харьцангуй өндөр үзүүлэлттэй байв. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын ажилбар хийх үедээ хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулах нь мэргэжлийн хувьд статистик ач холбогдол бүхий ялгаа байсангүй.

Харин сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрийнхөө одоогийн эрүүл мэндийг үнэлэхдээ 39.8% нь эрүүл, 35.3% нь ямар нэгэн архаг өвчтэй гэж тодорхойлсон байна (Хүснэгт 32).

Хүснэгт 32. Сувилагч, эмнэлгийн ажилтнуудын хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулж өртсөн байдал (мэргэжлээр)

Үзүүлэлт	Нийт		Сувилагч		Лаборант		Ариутгагч		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Ажилбар хийх үедээ хурц үзүүртэй, иртэй багаж, хэрэгсэлд хатгуулж байсан эсэх									0.547
Тийм	232	60.9	207	61.4	11	50.0	14	63.6	
Үгүй	149	39.1	130	38.6	11	50.0	8	36.4	
Өөрийн эрүүл мэндээ тодорхойлсон байдал									0.662
Цоо эрүүл	3	0.8	3	0.9	0	.0	0	.0	
Эрүүл	150	39.8	128	38.4	10	45.5	12	54.5	
Архаг өвчтэй	133	35.3	122	36.6	7	31.8	4	18.2	
Өвчлөмтгий	91	24.1	80	24.0	5	22.7	6	27.3	

Халдвараас хамгаалах хувийн хэрэгсэл буюу халадыг хоёр болон гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 86.4% эмнэлгийн зориулалтын угаалга цэвэрлэгээнд угаадаг гэжээ (Хүснэгт 33).

Хүснэгт 33. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хувийн хамгаалах хэрэгсэл (халад) цэвэрлэх хандлага (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%		
Халад цэвэрлэдэг газар								0.873
Гэртээ	33	9	20	9.3	13	8.4		
Эмнэлгийн угаалга	319	86.4	186	86.5	133	86.4		
Өөрөө угаадаг	17	4.6	9	4.2	8	5.2		

Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 83% нь гараа тогтмол угааж дадаагүйгээс өөрийн эрүүл мэндэд “маш их эрсдэл” учруулна гэж хариулсан бол гараа угаахад 84.2% гар хуурайшдаг, 24% гар даардаг, 20% нь гар харладаг зэрэг бэрхшээлүүд тулгардаг гэж дурджээ (Хүснэгт 34).

Хүснэгт 34. Гар угаахад тулгардаг бэрхшээл (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Гараа угаахад гардаг бэрхшээл							
Гар хуурайшдаг	187	84.2	145	91.0	332	87.0	0.068
Гаран дээр юм гардаг	32	14.0	34	21.0	66	17.0	0.081
Гар харладаг	45	20.0	34	21.0	79	21.0	0.813
Гар даардаг	53	24.0	22	14.0	75	20.0	0.014
Бусад	9	4.0	2	1.0	11	3.0	0.106

Гараа тогтмол угааж дадаагүйгээс өөрийн эрүүл мэнддээ эрсдэл учруулж болох эсэх							
Эрсдэлгүй	7	3.0	2	1.0	9	2.0	0.378
Хэвийн	4	2.0	6	4.0	10	3.0	
Бага эрсдэлтэй	26	12.0	16	10.0	42	11.0	
Маш их эрсдэлтэй	180	83.0	134	85.0	314	84.0	

Гарын ариун цэвэр сахиж буй байдлыг тодруулахад ямар нэгэн ажилбар хийхийн өмнө тогтмол угаадаг гэж 79.4%, огт угаадаггүй гэж 0.3% гэж хариулсан байна. Гараа угаадаггүй шалтгааныг тодруулахад 68.1% ачаалал ихтэй, 11.8% яардаг, 5.7% өөрийгөө халдвар авахгүй гэж боддог гэж хариулсан байна (Хүснэгт 35).

Хүснэгт 35. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын гарын ариун цэвэр сахиж буй байдал (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Ажилбарыг гараа угаасны дараа гүйцэтгэдэг эсэх							0.52
Тогтмол	296	79.40	174	80.60	122	77.70	
Хааяа	76	20.40	41	19.00	35	22.30	
Огт үгүй	1	0.30	1	0.50	0	0.00	
Дараагийн ажилбарыг гараа угаалгүй гүйцэтгэдэг шалтгаан							0.336
Ачаалал ихтэй	156	68.10	74	63.20	82	73.20	
Яардаг	27	11.80	18	15.40	9	8.00	
Мартдаг	10	4.40	5	4.30	5	4.50	
Угаалтуур хол	10	4.40	4	3.40	6	5.40	
Халдвар авахгүй гэж боддог	13	5.70	7	6.00	6	5.40	
Бусад	13	5.70	9	7.70	4	3.60	

Хог хаягдлын менежментийг сувилагч (79.0%), лаборант (86.4%), ариутгагч нар (85.7%) ажлын байран дээрээ зөв хэрэгжүүлдэг байна. Хог хаягдлын менежментийг сайжруулахад ажлын ачааллыг зөв хуваарилах, хамтран ажилладаг сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын оролцоо хамгийн чухал гэж үнэлжээ.

Ажлын ачаалал их, багаас хамааралгүйгээр сувилагч нарын 86.4%, лаборант нарын 90.9%, ариутгагч нарын 72.7% хог хаягдлыг зөв ангилж, хог хаягдлын менежментийг байнга хэрэгжүүлэхийг хичээдэг байна (Хүснэгт 36).

Хүснэгт 36. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлдэг байдал (мэргэжлээр)

Үзүүлэлт	Нийт		Сувилагч		Лаборант		Ариутгагч		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлдэг байдал									0.629
Тогтмол	296	79.8	259	79.0	19	86.4	18	85.7	
Хааяа	67	18.1	62	18.9	3	13.6	2	9.5	
Огт үгүй	8	2.2	7	2.1	0	.0	1	4.8	
Ажлын ачааллаас болж хог хаягдлыг зөв ангилж чаддаг эсэх									0.097
Байнга	323	85.9	287	86.4	20	90.9	16	72.7	
Хааяа	41	10.9	33	9.9	2	9.1	6	27.3	
Хэзээ ч үгүй	12	3.2	12	3.6	0	.0	0	.0	

Судалгаанд хамрагдсан сувилагч, лаборант, ариутгагч нараас эмнэлгийн үйлчлэгчийн үйл ажиллагааг тодруулахад хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өрөө тасалгааг цэвэрлэж буй үйлчлэгч нар ХСХ-ын сургалтад огт хамрагддаггүй (32.5%), цэвэрлэгээнд ашиглаж буй алчуурыг төрөлжүүлж хэрэглэдэггүй (45.7%), бие засах газрын цэвэрлэгч тусдаа байдаггүй (52.2%), цэвэрлэгээний материалын чанар шаардлага муу (51.4%), хүйтэн усаар цэвэрлэдэг (32.0%), үйлчлэгч нарын хэрэглэдэг бээлийний хангамж тааруу (53.5%) зэрэг нь ХСХ-ыг амжилттай хэрэгжүүлэхэд тус тус сөргөөр нөлөөлдөг гэж үнэлсэн байна (Хүснэгт 37).

Хүснэгт 37. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрийн эмнэлгийн үйлчлэгчийн үйл ажиллагаанд хандах хандлага (мэргэжлээр)

Өрөө тасалгааг цэвэрлэж буй үйлчлэгчийн үйл ажиллагааны талаарх санал	Нийт		Сувилагч		Лаборант		Ариутгагч		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Халдварын сэргийлэлтийн сургалтад хамрагдаагүй	124	32.5	110	32.6	8	36.4	6	27.3	0.808
Цэвэрлэгээнд хэрэглэж буй алчуурыг зөв хэрэглэж буйд эргэлзээтэй, төрөлжөөгүй	174	45.7	157	46.6	9	40.9	8	36.4	0.582
Ачаалал ихтэй, их талбай ногддог	243	63.8	216	64.1	12	54.5	15	68.2	0.603
00-ийн үйлчлэгч тусдаа байдаггүй	199	52.2	178	52.8	10	45.5	11	50	0.781
Цэвэрлэгээний материал шаардлага тааруу хангадаг	196	51.4	175	51.9	13	59.1	8	36.4	0.279
Хүйтэн усаар цэвэрлэгээ хийдэг	122	32	110	32.6	7	31.8	5	22.7	0.627
Ариутгалын бодис найруулах, бэлтгэх чадвар муу	101	26.5	89	26.4	5	22.7	7	31.8	0.786
Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагддаггүй	44	11.5	42	12.5	2	9.1	0	0	0.194
Бээлийний хангамж тааруу	204	53.5	186	55.2	11	50	7	31.8	0.098
Гар угаах дадал хэвшээгүй	126	33.1	114	33.8	6	27.3	6	27.3	0.685
Бусад	5	1.3	5	1.5	0	0	0	0	0.718

Мөн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 65% өөрийн эмнэлгийн ХСХ-ын тогтолцоог сайн хэрэгжиж байгаа, 13% сайжрал ажиглагдахгүй байгаа гэсэн бол 9% хангалтгүй гэж үнэлсэн байв. Сувилагч нарын 70% эмнэлгийн ХСХ-ын тогтолцоог сайн хэрэгжиж байгаа гэж үзсэн бол ариутгагч нарын 18% хангалтгүй гэж дүгнэжээ (Хүснэгт 38).

Хүснэгт 38. ЭМБ дахь ХСХ-ын тогтолцоог үнэлсэн байдал

Үзүүлэлт	Нийт		Сувилагч		Лаборант		Ариутгагч		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
ЭМБ дахь ХСХ-ын тогтолцоог үнэлсэн байдал									
Маш сайн хэрэгжиж байгаа	32	9.0	24	7.0	3	14.0	5	23.0	0.007
Сайн хэрэгжиж байгаа	243	65.0	225	70.0	12	54.0	6	27.0	
Сайжрал ажиглагдахгүй байгаа	46	13.0	37	11.0	4	18.0	5	23.0	
Хангалтгүй	34	9.0	29	9.0	1	5.0	4	18.0	
Мэдэхгүй	14	4.0	10	3.0	2	9.0	2	9.0	

Цаашид өөрийн эрүүл мэндийн байгууллагын ХСХ-ыг сайжруулахад сувилагч, ариутгагч, лаборант нарын 68.2% сургалт тогтмол зохион байгуулах, 66.4% гарын авлага, сургалтын материалаар тогтмол хангах, 64.8% ажлын байран дээр үзүүлэх сургалт хийх гэж хариулсан байна (Хүснэгт 39).

Хүснэгт 39. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрийн ЭМБ дахь ХСХ-ыг сайжруулах талаарх санал (мэргэжлээр)

Үзүүлэлт	Нийт		Сувилагч		Лаборант		Ариутгагч		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
ХСХ-ыг сайжруулах чиглэлээр авах арга хэмжээ									
Сургалт тогтмол зохион байгуулах	260	68.2	226	67.1	21	95.5	13	59.1	0.014
Ажлын байранд үзүүлэх сургалт хийх	247	64.8	222	65.9	15	68.2	10	45.5	0.143
Хяналтыг сайжруулах	221	58.0	195	57.9	14	63.6	12	54.5	0.82
Гарын авлага материалаар тогтмол хангах	253	66.4	225	66.8	14	63.6	14	63.6	0.918
Бусад	29	7.6	25	7.4	1	4.5	3	13.6	0.485

Дэд бүлгийн дүгнэлт

1. Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн ажилтнуудын 77.2% нь 2015 онд урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан ба хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, ажилчид 86.5%, гурав дахь шатлалын эмнэлгийн ажилчид 64.4%-тай байгаа нь хамгийн бага үзүүлэлттэй байна. Урьдчилан сэргийлэх шинжилгээнээс сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 71.2%,

гепатит В болон С вирусийн шинжилгээг хийлгэсэн бөгөөд 21.7% -д шинжилгээний хариу эерэг гарсан байна.

2. Хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 51.4% гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан бол гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 53.1% нь гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагджээ. Сувилагч, ариутгагч, лаборант нарын 29.5% нь 1 дэх тун, 40.5% нь 2 дахь тун, 27.1% нь 3 удаагийн гепатит В вирусийн эсрэг вакцины тунгаа авсан байна.
3. Судалгаанд хамрагдсан сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хувьд ЭТҮХХ-т өртсөн тохиолдолд 34.4% санаа зовних, 18.3%, сэтгэл санаа хямарна, 37% айж эмээнэ гэж тус тус хариулсан байна. Мөн халдвар авсан үед 89.9% нь нарийн мэргэжлийн эмч, эмнэлгийн байгууллагад хандана гэжээ.
4. Ажилбар хийж байх үедээ хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд сувилагч нарын 60.9%, лаборант нарын 50.0%, ариутгагч нарын 63.6% хатгуулж байсан нь эрүүл мэндийн ажилтан халдварт өртөх эрсдэл өндөр байгааг харуулж байна.
5. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл болох халадыг хоёр болон гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 86.4% эмнэлгийн зориулалтын ариутгалд цэвэрлэгээнд өгдөг бол бусад нь гэртээ угааж цэвэрлэдэг буруу хандлага байсаар байна.
6. Эмнэлгийн нөхцөлд ажилбар гүйцэтгэхийн өмнө гарын ариун цэврийг 79.4% сахидаг байна. Мөн 63.2% ажлын ачаалал их байдгаас гарын ариун цэврийг тогтмол сахихгүй байх хандлага ажиглагдлаа.
7. Сувилагч нарын 73.6%, лаборант нарын 50%, ариутгагч нарын 59.1% ажилбар хийх бүрдээ бээлийгээ тогтмол сольж ашигладаг нь туйлын хангалтгүй байна.
8. Гарын ариун цэвэр сахих, халдвараас сэргийлэх нөхцөл бололцоог сайжруулахад ЭМБ –ын удирдлага, ажил олгогч нарын оролцоо хамгийн чухал гэж дүгнэжээ. Ялангуяа өрөө бүрийг угаалтууртай болгох (56.3%), халуун ус гоождог болгох (63.1%), харшил өгдөггүй нянгийн эсрэг савангаар хангах (81.9%), угаалтуур ус мэдрэгчээр гоождог байх (67.3%) зэргийг нэмэгдүүлэх шаардлагатай гэж сувилагч, лаборант, ариутгагч нар үзжээ.

3.3.3 Дүгнэлт (ХСХ-ын талаарх хандлага)

1. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд 60-80 хувьтай хамрагдсан байна. Тэр дундаа гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хамрагдалт тун бага (64-67%) байна.
2. ЭМБ нь эрүүл мэндийн ажилтны урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамруулах, халдвараас сэргийлэх зорилгоор дархлаажуулалтын ажлыг хангалтгүй зохион байгуулж байна.
3. Эрүүл мэндийн ажилтнууд Гепатит В вирусийн эсрэг вакцины 3 дах тунгийн тарилгад туйлын хангалтгүй хамрагдсан нь тухайн эрүүл мэндийн байгууллага үүргээ дутуу биелүүлж байгааг харуулж байна.
4. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрийгөө болон бусдыг халдварт өртөх эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг хангалтгүй хэрэгжүүлж байна.
5. ХСХ-ын чиглэлээр сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрсдөө зайлшгүй хийж хэрэгжүүлэх ёстой арга хэмжээний талаар тодорхой мэдлэг, хандлага, туршлагатай боловч ажлын ачаалал их зэргээс шалтгаалан бүрэн гүйцэтгэдэггүй байна.

- б. Эрүүл мэндийн ажилтнуудад гарын ариун цэвэр сахих, бээлийг давтан хэрэглэхгүй байх зэрэг шаардлагыг тавьдаг боловч нөхцөл, орчин бүрдээгүй, бээлийг нэг удаа хэрэглэх боломжгүй, хангамж тааруу, чанар хангалтгүй байна. Иймд эрүүл мэндийн байгууллагын ХСХ-ын тогтолцоог сайжруулах санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэх зайлшгүй шаардлагатай байна.

3.4 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ХСХ-ЫН ТАЛААР МӨРДӨЖ БҮЙ ДАДАЛ

3.4.1 Эмч нарын ЭМБ дахь ХСХ-ын талаар мөрдөж буй дадал

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ-ын талаарх дадлыг үнэлэхдээ гарыг зөв угаах, бээлий зөв хэрэглэх, хамгаалах хувцас хэрэглэх, эмнэлгийн хог хаягдлыг зөв ялгах, халдвараас өөрийгөө болон бусдыг сэргийлэх зэргээр үнэллээ.

Асуумж судалгаанд оролцсон эмч нарын гар угаах дадлыг өөрийгөө үнэлэх хэлбэрээр хийлээ. Эрүүл мэндийн ажилтнууд өөрсдөө гарын эрүүл ахуй сахих, гараа зөв угаах дадлаа асуумжийн дагуу бөглөн хариулт өгсөн.

Гарын эрүүл ахуйг хэрхэн сахидаг, хэрхэн зөв угаадаг эсэхийг судлахад оролцогчдын дийлэнх хувь нь урсгал усаар, шингэн саванг хэрэглэн угаадаг байна. Эмч нарын гарын эрүүл ахуйг сахих дадлыг судлахад хоол идэхийн өмнө (92.3%), өвчтөн үзлэг хийсний дараа (95.1%) гараа угааж хэвшсэн байлаа. Харин тэдний 1/3 нь нэг өвчтөнд хоёр өөр үзлэг, эмчилгээ хийх үедээ (35.7%) гараа угааж байгаа нь хангалтгүй байгаа ба харин 2/3 нь бээлий тайлсны дараа (76.6%), шарх үзэхийн өмнө ба хойно (70.8%) гараа угаадаг гэжээ (Хүснэгт 40).

Хүснэгт 40. Эмч нар өөрсдийн гарын эрүүл ахуй сахих, зөв угаах дадлаа үнэлсэн байдал (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Гар угаах аргачлал							
Урсгал усаар угаадаг	94	28.9	62	31.0	32	25.6	0.296
Урсгал усаар хатуу савангаар гараа савандаж угаадаг	101	31.1	64	32.0	37	29.6	0.649
Урсгал усаар гарын шингэн савангаар угаадаг	215	66.2	135	67.5	80	64.0	0.517
Урсгал усаар угааж ариутгагч бодис хэрэглэдэг	88	27.1	51	25.5	37	29.6	0.418
ССГХБ хэрэглэдэг	114	35.1	68	34.0	46	36.8	0.607
Гар угаах мөч							
Хоол идэхийн өмнө	300	92.3	183	91.5	117	93.6	0.489
Өвчтөнд үзлэг хийхийн өмнө	267	82.2	159	79.5	108	86.4	0.114
Өвчтөнд үзлэг хийсний дараа	309	95.1	188	94.0	121	96.8	0.256
Бээлийгээ тайлсны дараа	249	76.6	150	75.0	99	79.2	0.384
Шарх үзэхийн өмнө ба хойно	230	70.8	142	71.0	88	70.4	0.908
Өвчтөн үзэх бүрдээ	216	66.5	129	64.5	87	69.6	0.343
Нэг өвчтөнд 2 өөр үзлэг, эмчилгээ хийх үед	116	35.7	74	37.0	42	33.6	0.534
Өвчтөний уян зүү, катетр зэргийг шалгах үед	231	71.1	138	69.0	93	74.4	0.296
Компьютер хэрэглэсний дараа	84	25.8	44	22.0	40	32.0	0.045

Хувийн хамгаалах хувцас хэрэгслийг өвчтөнд ажилбар хийх (90.5%), үзлэг хийхэд (59.4%) ихэвчлэн өмсдөг бөгөөд компьютер хэрэглэх, эмийн жор бичих зэрэгт төдийлөн өмсөх шаардлагагүй гэж зөв хариулсан байна. Эмч нар томуугаар өвдсөн (75.4%), мөн сүрьеэгийн сэжигтэй үйлчлүүлэгчтэй харьцахдаа (86.5%) ихэвчлэн амны хаалтыг ашигладаг гэжээ (Хүснэгт 41).

Хүснэгт 41. Эмч нарын хувийн хамгаалах хувцасны хэрэглээг үнэлсэн байдал (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Компьютер хэрэглэх	7	2.2	5	2.5	2	1.6	0.587
Эмийн жор бичих үед	14	4.3	12	6.0	2	1.6	0.057
Өвчтөнд ажилбар хийх үед	294	90.5	176	88.0	118	94.4	0.056
Өвчтөнд үзлэг хийх үед	193	59.4	119	59.5	74	59.2	0.957
Томуугаар өвдсөн хүнтэй харьцах үед	245	75.4	151	75.5	94	75.2	0.951
Сүрьеэгийн сэжигтэй үйлчлүүлэгчтэй харьцах үед	281	86.5	173	86.5	108	86.4	0.98
Хавдрын туяа эмчилгээ хийлгэж байгаа хүнтэй харьцах үед	46	14.2	30	15.0	16	12.8	0.58
Бүх өвчтөн	53	16.3	37	18.5	16	12.8	0.176

Хувийн хамгаалах хувцасны хэрэглээг эмч нарын ажиллаж буй тасаг, нэгжээр тодруулахад өвчтөнд үзлэг, ажилбар хийх үед эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын 76.1%, мэс заслын эмч нарын 74.1%, дотрын тасгийн эмч нарын 74.5%, эрчимт эмчилгээний эмч нарын 76.4%, лабораторийн эмч нарын 75,0% хэрэглэдэг гэжээ. Нэг удаагийн зориулалттай багаж, материалыг эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын 6.6%, мэс заслын эмч нарын 14.5%, дотрын тасгийн эмч нарын 1.9%, эрчимт эмчилгээний тасгийн эмч нарын 16.8%, лабораторийн эмч нарын 3.2% заримдаа дахин хэрэглэдэг гэж тус тус хариулсан байна. Харин нэг удаагийн зориулалтын багаж, материалыг эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын 6.6%, мэс заслын эмч нарын 7.3%, дотрын тасгийн эмч нарын 4.7%, эрчимт эмчилгээний эмч нарын 5.5% нь үргэлж дахин хэрэглэдэг гэжээ (Хүснэгт 42).

Хүснэгт 42. Эмч нарын хувийн хамгаалах хувцасны хэрэглээ, нэг удаагийн зориулалтын багаж, хэрэгслийг давтан хэрэглэдэг байдал (тасаг, нэгжээр)

Үзүүлэлт	Эх барих эмэгтэйчүүд	Мэс засал	Дотрын тасаг	Эрчимт эмчилгээ	Лаборатори
	%	%	%	%	%
Өвчтөнд үзлэг, ажилбар хийх үед хувийн хамгаалах хувцас хэрэглэдэг	76.1	74.1	74.5	76.4	75
Нэг удаагийн зориулалтын багаж, материалыг дахин хэрэглэдэг эсэх					
Хэзээ ч үгүй	67.2	70.9	80.2	72.7	74.2
Ховор	18	7.3	11.3	16.4	12.9
Заримдаа	6.6	14.5	1.9	16.8	3.2
Ихэнхдээ	1.6		1.9	3.6	9.7
Үргэлж	6.6	7.3	4.7	5.5	-

Эмч нар эрүүл мэндийн байгууллагад дадлага хийж буй оюутан, дадлагажигч эмч нарт ХСХ-ын талаар зөвлөгөөг 61.2% өгдөг бөгөөд 19.1% нь зөвлөдөггүй, 19.7% нь заримдаа зөвлөгөө өгдөг гэжээ. Эмч нар ХСХ-ын талаарх зөвлөгөө өгдөг байдал нь хоёр болон гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нарын хувьд ялгаагүй байна. Эмч нар өвчтөнд тохирох эмчилгээ бичихдээ өөрийн хуримтлуулсан туршлага дээр үндэслэхээс илүүтэйгээр эмчилгээний удирдамжаа түлхүү ашигладаг (91.4%) байна. Түүнчлэн олон эмэнд дасалтай нян үүсэхэд хамгийн их нөлөөлдөг хүчин зүйлсэд үйлчлүүлэгчийн урьд нь хэрэглэж байсан эмийн хэрэглээ (90.2%), нянгийн эсрэг эмийн мэдрэг чанарыг тодорхойлохгүй эмчилгээ хийх (81.8%), эмчилгээний удирдамжийг баримтлахгүй байх (72.9%) зэрэг нөлөөлдөг гэж үзжээ. (Хүснэгт 43).

Хүснэгт 43. Эмч нарын ХСХ-ын талаар бусдад өгдөг зөвлөгөө, эм, антибиотیکیг зөвлөх дадал (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	Бодит тоо	%	Бодит тоо	%	Бодит тоо	%	
Тухайн байгууллагад дадлага хийж буй оюутан, дадлагажигч эмч нарт ХСХ-ын талаар зөвлөгөө өгдөг эсэх							0.62
Тийм	199	61.2	122	61.0	77	61.6	
Үгүй	62	19.1	41	20.5	21	16.8	
Заримдаа	64	19.7	37	18.5	27	21.6	
Та өвчтөнд тохирох эм бичихдээ юунд анхаардаг бэ?							
Өөрийн хуримтлуулсан туршлага дээр	52	16.0	34	17.0	18	14.4	0.53
Ахмад эмч нарын зөвлөгөө	16	4.9	7	3.5	9	7.2	0.13
Эмчилгээний удирдамжийн дагуу	297	91.4	184	92.0	113	90.4	0.61
Эмнэлэгт байгаа эмийг бичдэг	66	20.3	46	23.0	20	16.0	0.12
Бусад	5	1.5	4	2.0	1	0.8	0.39
Олон эмэнд тэсвэртэй нян үүсэхэд юу нөлөөлдөг бэ?							
Үйлчлүүлэгчийн урьд нь хэрэглэж байсан эмийн зохисгүй хэрэглээ	293	90.2	177	88.5	116	92.8	0.20
Эмчилгээний удирдамж баримтлахгүй байх	237	72.9	147	73.5	90	72.0	0.76
Нянгийн эсрэг эмийн мэдрэг чанарыг тодорхойлохгүй эмчилгээ хийх	266	81.8	159	79.5	107	85.6	0.16
Үйлчлүүлэгчийг эмнэлгээс гарахад нянгийн эсрэг эмийн мэдрэг чанарыг тодорхойлохгүй байх	84	25.8	49	24.5	35	28.0	0.48
Нянгийн эсрэг эмийн хэт хэрэглээ	227	69.8	137	68.5	90	72.0	0.50

Судалгаанд оролцогчдын 96% нь хог хаягдлаа ердийн болон тусгай гэж ялган ангилж хаядаг сайн талтай байлаа. Харин ахуйн болон дахин боловсруулах хог хаягдлын зориулалтын сав эмнэлгийн тасгуудын 75 орчим хувьд нь байдаг байна (Хүснэгт 44).

Хүснэгт 44. Эмч нарын ЭМБ-ын хог хаягдлын менежментийг зөв хэрэгжүүлдэг дадал (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Та хог хаягдлыг энгийн ба аюултай гэж ялгаж хаядаг уу?							0.692
Тийм	312	96.0	191	95.5	121	96.8	
Үгүй	8	2.5	5	2.5	3	2.4	
Заримдаа	5	1.5	4	2.0	1	0.8	
Ахуйн болон дахин боловсруулах хог хаягдлын сав эмнэлгийн тасаг бүрт байдаг							0.191
Тийм	245	75.4	153	76.5	92	73.6	
Үгүй	50	15.4	33	16.5	17	13.6	
Заримдаа	30	9.2	14	7.0	16	12.8	
Та хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдлыг ямар өнгийн саванд ангилж хаядаг бэ?							0.01
Хар	5	1.6	1	0.5	4	3.3	
Хүрэн	6	1.9	2	1.0	4	3.3	
Шар	30	9.5	24	12.4	6	4.9	
Улаан	35	11.0	26	13.4	9	7.3	
Аюулгүй хайрцаг	241	76.0	141	72.7	100	81.3	

Чагнуураа ариутгагч бодисоор цэвэрлэх давтамжийг авч үзэхэд эмч нарын 29.7% нь өвчтөн үзсэний дараа, 31.3% нь өдөр бүр, 27.8% нь долоо хоногт 1 удаа цэвэрлэдэг байна (Хүснэгт 45).

Хүснэгт 45. Эмч нарын чагнуур ба хамгаалах хувцсаа цэвэрлэдэг давтамж (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Та өөрийн чагнуураа ариутгагч бодисоор хир ойрхон цэвэрлэдэг бэ?							0.092
Өвчтөн үзсэний дараа	94	29.7	51	26.4	43	35.0	
Өдөр бүр	99	31.3	61	31.6	38	30.9	
7 хоногт 1 удаа	88	27.8	57	29.5	31	25.2	
Сардаа 1 удаа	25	7.9	20	10.4	5	4.1	
Хэзээ ч үгүй	10	3.2	4	2.1	6	4.9	
Та өөрийн халад, ажлын хувцсаа хир ойрхон давтамжтай угаадаг бэ?							0.892
Өдөр бүр	14	4.4	8	4.1	6	4.8	
7 хоногт 1 удаа	82	25.6	53	27.0	29	23.4	
Сардаа 1 удаа	130	40.6	79	40.3	51	41.1	

Үйлчлүүлэгчдийнхээ урьд өмнө хэрэглэж байсан эм, антибиотикийг заавал асууж дараагийн эмчилгээг төлөвлөдөг сайн дадал байгааг харуулж байна. Харин эмчлэгч эмч нар лабораторийн эмчтэй зөвлөлдөх, үйлчлүүлэгчдийн эмчилгээнд шаардагдах мэдээллийг ашиглах тал дээр шатлалаараа харилцан адилгүй, эмч нарын зөвхөн 24.8% хэрэгжүүлж байгаа нь маш хангалтгүй

үзүүлэлт юм. Тэр дундаа гурав дахь шатлалын эмнэлгийн нарийн мэргэжлийн эмч нарт энэ талын дадал харьцангуй хэвшээгүй байгаа нь ажиглагдлаа ($p=0.001$) (Хүснэгт 46).

Хүснэгт 46. Үйлчлүүлэгчдийн урьд өмнө хэрэглэж байсан эм, антибиотикийн хэрэглээг лавладаг байдал

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	Бодит тоо	%	Бодит тоо	%	Бодит тоо	%	
Та үйлчлүүлэгчдийнхээ өмнө нь хэрэглэж байсан эм, антибиотикийн хэрэглээг лавладаг уу?							0.929
Тийм	299	93.7	183	93.8	116	93.5	
Үгүй	9	2.8	5	2.6	4	3.2	
Зарим хүнд өвчтөнөөс	11	3.4	7	3.6	4	3.2	
Та лабораторийн эмчээс нянгийн эсрэг эмчилгээ сонгоход шаардагдах мэдээллийг авдаг уу?							0.0001
Тогтмол	78	24.8	44	22.8	34	27.9	
Үгүй	92	29.2	73	37.8	19	15.6	
Заримдаа	145	46.0	76	39.4	69	56.6	

Дэд бүлгийн дүгнэлт

1. Судалгаанд хамрагдсан эмч нар хоол идэхийн өмнө, өвчтөнд үзлэг хийсний дараа гараа тогтмол угааж хэвшсэн байна. Харин нэг өвчтөнд хоёр өөр үзлэг, эмчилгээ хийх үед, бээлий тайлсны дараа, шарх үзэхийн өмнө ба хойно гараа угаах дадал хангалтгүй байна.
2. Эмч нар эрүүл мэндийн байгууллагад дадлага хийж буй оюутан, дадлагажигч эмч нарт ХСХ-ын талаар зөвлөгөөг (61.2%) тогтмол өгөх байдал хангалтгүй байна.
3. Өвчтөнд үзлэг, ажилбар хийх үед эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын 76.1%, мэс заслын эмч нарын 74.1%, дотрын тасгийн эмч нарын 74.5%, эрчимт эмчилгээний эмч нарын 76.4%, лабораторийн эмч нарын 75.0% хувийн хамгаалах хэрэгслийг хэрэглэдэг байна.
4. Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын 6.6%, мэс заслын эмч нарын 7.3%, дотрын тасгийн эмч нарын 4.7%, эрчимт эмчилгээний эмч нарын 5.5% нэг удаагийн зориулалтын багаж, хэрэгслийг үргэлж давтан хэрэглэдэг байна.
5. Эмч нарын 29.7 % нь өвчтөнөө үзсэний дараа, 31.3 % нь өдөр бүр, 27.8% нь долоо хоногт нэг удаа чагнуураа ариутгагч бодисоор цэвэрлэдэг байна.
6. Эмчлэгч эмч нар эмчилгээ эхлэхийн өмнө лабораторийн эмчтэй зөвлөлдөх, үйлчлүүлэгчдийн эмчилгээнд шаардагдах мэдээллийг ашиглах байдал харилцан адилгүй байна. Нийт эмч нарын зөвхөн 24.8% лабораторийн эмч нартай зөвлөлдөж эмчилгээг хийж байгаа нь хангалтгүй үзүүлэлт юм. Тэр дундаа гурав дахь шатлалын эмнэлгийн нарийн мэргэжлийн эмч нар энэ тал дээр дутагдалтай ажиллаж байна ($p=0.001$).

3.4.2 Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын эмнэлгийн ХСХ-ын талаар мөрдөж буй дадал

Судалгаанд хамрагдсан сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 68.9% нь гарын ариун цэвэр сахих дадлыг мөрдөж, ажилдаа ирэнгүүтээ тогтмол гараа угаадаг байна. ЭМБ-ын шатлалын хувьд хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 72.1%, гурав дахь шатлалд 64.5% нь ажилдаа ирэнгүүтээ гараа тогтмол угаадаг байна.

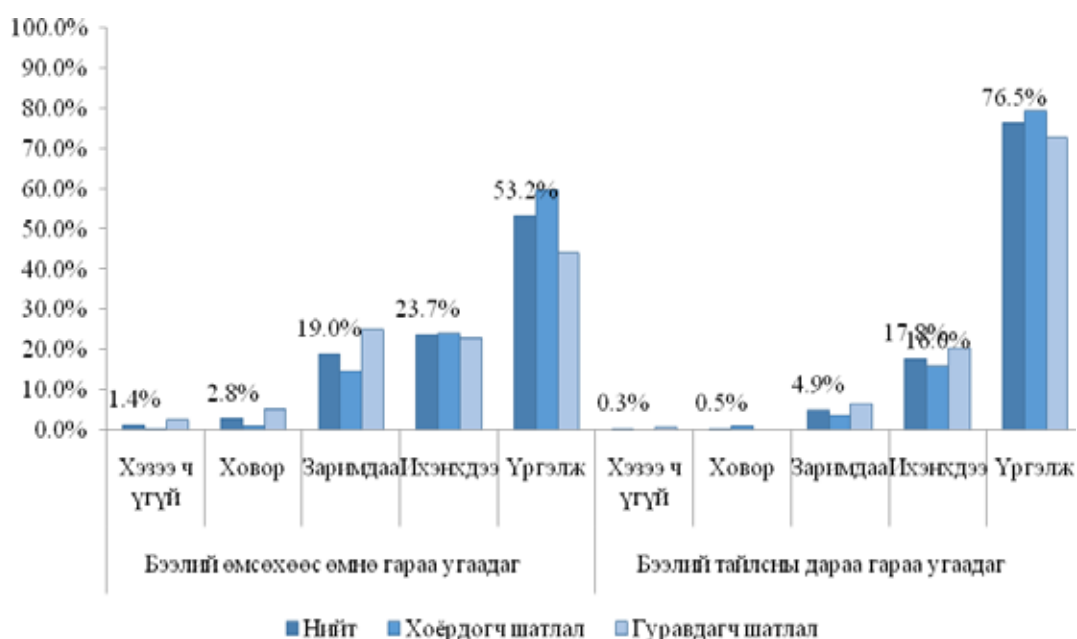
Судалгаанд оролцогчдын 76.2% нь үйлчлүүлэгчдэд үзлэг хийх бүрт гараа угаадаг байна. Эмнэлгийн шатлалаар харьцуулахад хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нар гурав дахь шатлалын эмнэлгийн ажилчидтай харьцуулахад гар угаах дадал илүү хэвшсэн байв ($p=0.005$).

Сувилагч, ариутгагч, лаборант нарын хувьд үйлчлүүлэгчидтэй шууд харьцах үедээ 64% нь бээлий өмсдөг байна. Гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 58.7%, хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн ажилтнуудын 68% нь бээлий тогтмол өмсдөг байна (Хүснэгт 47).

Хүснэгт 47. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нар өөрсдийн гар угаах дадлаа үнэлсэн үнэлгээ (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Ажилдаа ирэнгүүтээ гараа угаадаг							0.155
Хэзээ ч үгүй	1	0.3	0	0.0	1	0.7	
Ховор	2	0.5	1	0.5	1	0.7	
Заримдаа	24	6.5	9	4.2	15	9.9	
Ихэнхдээ	87	23.7	50	23.3	37	24.3	
Үргэлж	253	68.9	155	72.1	98	64.5	
Үйлчлүүлэгчдэд үзлэг хийх бүртээ гараа угаадаг							0.005
Хэзээ ч үгүй	2	0.6	1	0.5	1	0.7	
Ховор	1	0.3	0	0.0	1	0.7	
Заримдаа	9	2.5	2	0.9	7	4.6	
Ихэнхдээ	74	20.4	33	15.6	41	27.2	
Үргэлж	276	76.2	175	82.9	101	66.9	
Үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцах үед бээлий өмсдөг							0.177
Хэзээ ч үгүй	9	2.5	7	3.4	2	1.3	
Ховор	4	1.1	2	1.0	2	1.3	
Заримдаа	41	11.4	19	9.2	22	14.2	
Ихэнхдээ	76	21.1	38	18.4	38	24.5	
Үргэлж	231	64.0	140	68.0	91	58.7	

Бээлий өмсөхөөс өмнө гараа угаадаг дадал гурав дахь шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагад ажилладаг сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хувьд хэвшээгүй байгаа нь ажиглагдлаа ($p=0.001$). Бээлий өмсөхөөс өмнө судалгаанд оролцогчдын 53.2% гараа тогтмол угаадаг бол бээлийгээ тайлсны дараа 76.5% гарын ариун цэврийг сахиж байгаа нь статистикийн хувьд ялгаатай байна (Зураг 18).

Зураг 18. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын бээлий хэрэглэх үед гар угаах давтамж (шатлалаар)

Судалгаанд оролцогчдын 91.1% нь ариун цэврийн өрөө орсны дараа гараа үргэлж угаадаг байна. Харин оролцогчдын гуравны хоёр нь (66.3%) 5 шатлалын дагуу үргэлж гараа угаадаг бол энэ дадал хоёр дахь шатлалын эрүүл мэндийн ажилтнуудын хувьд өндөр байв ($p=0.001$) (Хүснэгт 48).

Хүснэгт 48. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын гар угаах дадал, (шатлалаар)

Гар угаалт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Ариун цэврийн өрөө орсны дараа гараа угаадаг							0.411
Хэзээ ч үгүй	1	0.3	0	0.0	1	0.6	
Ховор тохиолдолд	0	0.0	0	0.0	0	0.0	
Заримдаа	1	0.3	0	0.0	1	0.6	
Ихэнх тохиолдолд	31	8.4	17	7.9	14	8.9	
Үргэлж	338	91.1	197	92.1	141	89.8	
5 шатлалын дагуу гараа угаадаг							0.001
Хэзээ ч үгүй	3	0.8	1	0.5	2	1.3	
Ховор тохиолдолд	5	1.4	2	1.0	3	2.0	
Заримдаа	29	8.1	9	4.4	20	13.1	
Ихэнх тохиолдолд	84	23.4%	39	18.9%	45	29.4	
Үргэлж	238	66.3	155	75.2	83	54.2	
Хувийн алчуураар гараа арчдаг							0.011
Хэзээ ч үгүй	12	3.5	11	5.5	1	0.7	
Ховор тохиолдолд	11	3.2	5	2.5	6	4.1	
Заримдаа	27	7.8	9	4.5	18	12.3	
Ихэнх тохиолдолд	50	14.5	30	15.1	20	13.7	
Үргэлж	245	71.0	144	72.4	101	69.2	

Амны хаалтыг ердөө 29.5% нь өвчтөнтэй шууд харьцах үедээ үргэлж хэрэглэж байгаа нь маш хангалтгүй байгааг харуулж байна. Амны хаалтын хэрэглээний хувьд хоёр дахь шатлалд 31.9%, гурав дахь шатлалын хувьд 26.1% үргэлж хэрэглэж байлаа (Хүснэгт 49).

Хүснэгт 49. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын хувийн хамгаалах хувцас хэрэглэх дадал (шатлалаар)

Дадал	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Өвчтөнтэй шууд харьцах үедээ амны хаалт зүүдэг							0.483
Хэзээ ч үгүй	6	1.6	3	1.4	3	1.9	
Ховор тохиолдолд	33	8.9	15	7.0	18	11.5	
Заримдаа	138	37.3	77	36.2	61	38.9	
Ихэнх тохиолдолд	84	22.	50	23.5	34	21.7	
Үргэлж	109	29.5%	68	31.9	41	26.1	
Халад, мэс заслын хувцсыг гэртээ угаадаг							0.810
Хэзээ ч үгүй	252	70.2	142	68.6	110	72.4	
Ховор тохиолдолд	43	12.0	26	12.6	17	11.2	
Заримдаа	36	10.0	20	9.7	16	10.5	
Ихэнх тохиолдолд	15	4.2	10	4.8	5	3.3	
Үргэлж	13	3.6	9	4.3	4	2.6	

Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 90 орчим хувьд нь хэрэглэсэн зүү, тариурыг шууд хаяж байгаа нь зүү тариурт хатгагдах, хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд өртөхөөс сэргийлэх дадал хэвшсэн байна (Хүснэгт 50).

Хүснэгт 50. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын өртөлтөөс өөрийгөө сэргийлэх дадал (шатлалаар)

Дадал	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Хэрэглэсэн зүү тариурт хатгагдахаас сэргийлж шууд хаядаг							0.676
Хэзээ ч үгүй	3	0.8	1	0.5	2	1.3	
Ховор тохиолдолд	0	0.0	0	0.0	0	0.0	
Заримдаа	3	0.8	1	0.5	2	1.3	
Ихэнх тохиолдолд	33	9.10	19	9.0	14	9.2	
Үргэлж	325	89.30	190	90.0	135	88.2	
Зүүг хурц үзүүртэй багажны саванд байрлуулдаг							0.203
Хэзээ ч үгүй	16	4.6	9	4.5	7	4.8	
Ховор тохиолдолд	2	0.6	1	0.5	1	0.7	
Заримдаа	3	0.9	0	0.0	3	2.1	
Ихэнх тохиолдолд	27	7.8	19	9.5	8	5.5	
Үргэлж	298	86.1	171	85.5	127	87.0	

Халдвартай хог хаягдлыг зориулалтын саванд ангилж хаядаг							0.788
Хэзээ ч үгүй	6	1.6	2	0.9	4	2.6	
Ховор тохиолдолд	2	0.5	1	0.5	1	0.6	
Заримдаа	3	0.8	2	0.9	1	0.6	
Ихэнх тохиолдолд	34	9.3	19	9.0	15	9.7	
Үргэлж	322	87.7	188	88.7	134	86.5	

Үйлчлүүлэгчдэд үзлэг, ажилбар хийх бүрд 73.1% нь байнга шинэ бээлий өмсдөг ба үлдсэн хувь нь бээлий сольж хэрэглэдэггүй шалтгаанаа бээлийний хүрэлцээ хангалтгүй байдагтай холбожээ (Хүснэгт 51).

Хүснэгт 51. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын бээлий хэрэглэдэг дадал (шатлалаар)

Дадал	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Үйлчлүүлэгчид үзлэг хийх бүрдээ шинэ бээлий өмсдөг эсэх							0.569
Хэзээ ч үгүй	1	0.3	0	0.0	1	0.7	
Ховор	4	1.1	2	1.0	2	1.3	
Заримдаа	23	6.4	13	6.2	10	6.6	
Ихэнхдээ	69	19.2	36	17.2	33	21.9	
Үргэлж	263	73.1	158	75.6	105	69.5	
Бээлийний хүрэлцээ хангалттай байдаг эсэх							0.058
Хэзээ ч үгүй	24	6.5	10	4.7	14	9.0	
Ховор тохиолдолд	14	3.8	4	1.9	10	6.5	
Заримдаа	91	24.8	57	26.9	34	21.9	
Ихэнх тохиолдолд	96	26.2	54	25.5	42	27.1	
Үргэлж	142	38.7	87	41.0	55	35.5	

Хамгаалах таг бүхий дуслын тариур зүүг 76.2% нь үргэлж хэрэглэдэг бол уян зүүтэй дуслын тариурыг тал орчим хувь нь үргэлж хэрэглэдэг байна. Нэг удаагийн зориулалтаар хэрэглэх ёстой багаж, хэрэгслийг 75.6% нь хэзээ ч дахин хэрэглэдэггүй бол 7.4% нь заримдаа дахин хэрэглэж байгааг хүрэлцээ хангалтгүй байдагтай холбон тайлбарлаж байв (Хүснэгт 52).

Хүснэгт 52. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэл зөв хэрэглэх дадал (шатлалаар)

Дадал	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		Р утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	Бодит тоо	%	
Хамгаалах таг бүхий дуслын тариур зүү хэрэглэдэг эсэх							0.569
Хэзээ ч үгүй	9	2.8	6	3.3	3	2.1	
Ховор тохиолдолд	5	1.5	2	1.1	3	2.1	
Заримдаа	13	4.0	5	2.7	8	5.7	
Ихэнх тохиолдолд	50	15.4	29	15.8	21	15.0	
Үргэлж	247	76.2	142	77.2	105	75.0	

Уян зүүтэй дуслын тариур хэрэглэдэг эсэх							0.225
Хэзээ ч үгүй	15	4.9	12	7.0	3	2.2	
Ховор тохиолдолд	20	6.5	9	5.3	11	8.1	
Заримдаа	50	16.3	28	16.4	22	16.2	
Ихэнх тохиолдолд	61	19.9	37	21.6	24	17.6	
Үргэлж	161	52.4	85	49.7	76	55.9	
Олон хатгалтаас сэргийлж уян зүү хэрэглэдэг эсэх							0.584
Хэзээ ч үгүй	10	3.1	8	4.5	2	1.4	
Ховор тохиолдолд	26	8.1	14	7.9	12	8.3	
Заримдаа	92	28.6	50	28.1	42	29.2	
Ихэнх тохиолдолд	71	22.0	37	20.8	34	23.6	
Үргэлж	123	38.2	69	38.8	54	37.5	
Нэг удаагийн зориулалтаар хэрэглэх багаж, хэрэгслийг дахин хэрэглэдэг эсэх							0.776
Хэзээ ч үгүй	276	75.6	163	77.6	113	72.9	
Ховор тохиолдолд	42	11.5	22	10.5	20	12.9	
Заримдаа	27	7.4	13	6.2	14	9.0	
Ихэнх тохиолдолд	7	1.9	4	1.9	3	1.9	
Үргэлж	13	3.6	8	3.8	5	3.2	

Дадлыг судалж буй асуултуудыг нийлбэрээр нэгтгэн судалж үзэхэд (Хүснэгт 53) “гар угаах дадал” сайнаас дээш үнэлгээтэй байсан бол хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эрүүл мэндийн ажилтнуудын хувьд илүү сайн дадалтай болохыг харуулж байна ($p=0.0001$).

Хүснэгт 53. Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын талаарх дадлын нийлбэр (шатлалаар)

Дадал	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	Дундаж	СХ	Дундаж	СХ	Дундаж	СХ	
Гар угаах	4.58	0.42	4.65	0.34	4.48	0.50	0.0001
Хамгаалах хувцас хэрэглэх	2.69	0.56	2.73	0.61	2.62	0.48	0.054
Хог хаягдал ангилан ялгах	4.79	0.51	4.82	0.42	4.74	0.61	0.167
Бээлийний хэрэглээ	4.47	0.55	4.53	0.49	4.40	0.61	0.022
ЭТҮХХ-аас сэргийлэх	3.31	0.89	3.24	0.95	3.40	0.79	0.094

Хамгаалах хувцас хэрэглэх дадал хангалтгүй буюу дунджаас доогуур үнэлгээ гарчээ. Хог хаягдал, бээлийг зөв хэрэглэх дадал хэвшиж байгаа нь харагдаж байна (Хүснэгт 54).

Хүснэгт 54. Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын талаарх дадлыг үнэлсэн хяналтын хуудасны үр дүн (мэргэжлээр)

Дадал	Эмч		Сувилагч, лаборант, ариутгагч		P утга
	Дундаж	СХ	Дундаж	СХ	
Ажилдаа ирэнгүүтээ гараа угаадаг	4.07	0.94	4.60	0.66	0.0001
Үйлчлүүлэгчдэд шинжилгээ, ажилбар хийх бүрдээ гараа угаадаг	4.20	0.91	4.72	0.58	0.0001
Үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцах үедээ бээлий өмсдөг	3.85	1.17	4.43	0.92	0.0001
Бээлий өмсөхөөс өмнө гараа угаадаг	3.40	1.25	4.25	0.95	0.0001

Бээлий тайлсны дараа гараа угаадаг	4.38	0.93	4.70	0.61	0.0001
Үйлчлүүлэгчдэд шинжилгээ, ажилбар хийх бүрдээ шинэ бээлий өмсдөг	4.07	1.16	4.64	0.68	0.0001
Ариун цэврийн өрөө орсны дараа гараа угаадаг	4.76	0.73	4.90	0.36	0.002
Үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцах үедээ амны хаалт зүүдэг	3.42	1.06	3.69	1.04	0.001
Хэрэглэсэн зүү тариурт хатгагдахаас сэргийлж шууд хаядаг	4.78	0.74	4.86	0.49	0.079
Зүүг хурц үзүүртэй багажны саванд байрлуулдаг	4.69	0.85	4.70	0.90	0.881
Хамгаалах таг бүхий дуслын тариур хэрэглэдэг	4.52	1.00	4.61	0.86	0.262
Уян зүүтэй дуслын тариур хэрэглэдэг	3.87	1.27	4.08	1.18	0.036
Олон хатгалтаас сэргийлж уян зүү тавьдаг	3.82	1.15	3.84	1.12	0.825
5 шатлалын дагуу гараа угаадаг	4.31	0.89	4.53	0.77	0.010
Хувийн алчуураар гараа арчдаг	4.58	0.87	4.46	1.01	0.131
Бээлийний хүрэлцээ хангалттай	3.79	1.27	3.87	1.17	0.390
Халдвартай хог хаягдлыг зориулалтын саванд хаядаг	4.73	0.76	4.81	0.63	0.121
Нэг удаагийн зориулалтаар хэрэглэх багаж, хэрэгслийг дахин хэрэглэдэг	1.51	1.06	1.46	0.97	0.510

Дэд бүлгийн дүгнэлт

1. Судалгаанд хамрагдсан сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 68.9% ажилдаа ирэнгүүтээ тогтмол гараа угаадаг байдал нь хангалтгүй үзүүлэлт юм.
2. Судалгаанд оролцогчдын 76.2% нь үйлчлүүлэгчдэд үзлэг хийх бүрдээ гараа угаадаг, ялангуяа хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нар харьцангуй гар угаах дадал сайн байв ($p=0.005$).
3. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 64% үйлчлүүлэгчидтэй шууд харьцах үедээ бээлий өмсдөг бол гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 58.7%, хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эрүүл мэндийн ажилтнуудын 68% нь үргэлж бээлий сольж өмсдөг байна.
4. Бээлий өмсөхөөс өмнө гараа угаадаг дадал нь гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын дунд хэвшээгүй байлаа ($p=0.001$). Бээлий тайлсны дараа гараа угаадаг дадал шатлалаар ялгаа ажиглагдсангүй. Судалгаанд оролцогчдын тал хувь (53.2%) нь бээлий өмсөхөөс өмнө гараа тогтмол угаадаг бол харин бээлийгээ тайлсны дараа (76%) гарын ариун цэврийг сахиж байгаа нь ялгаатай байна.
5. Гарын ариун цэвэр сахих 5 мөчлөгийн дагуу оролцогчдын гуравны хоёр (66.3%) нь үргэлж гараа угаадаг бол энэ дадал хоёр дахь шатлалын эмнэлгийн эрүүл мэндийн ажилтнуудын хувьд хэвшиж эхэлсэн байна ($p=0.001$).
6. Амны хаалтыг өвчтөнтэй шууд харьцах үедээ л хэрэглэж байгаа нь маш хангалтгүй (ердөө 29.5%) байна.
7. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 90 орчим хувь нь хэрэглэсэн зүү тариурт хатгагдахаас сэргийлж шууд хаядаг боловч нэг удаагийн зориулалтаар хэрэглэх ёстой багаж, хэрэгслийг (24.4%) дахин хэрэглэдэг тохиолдол байсаар байна.

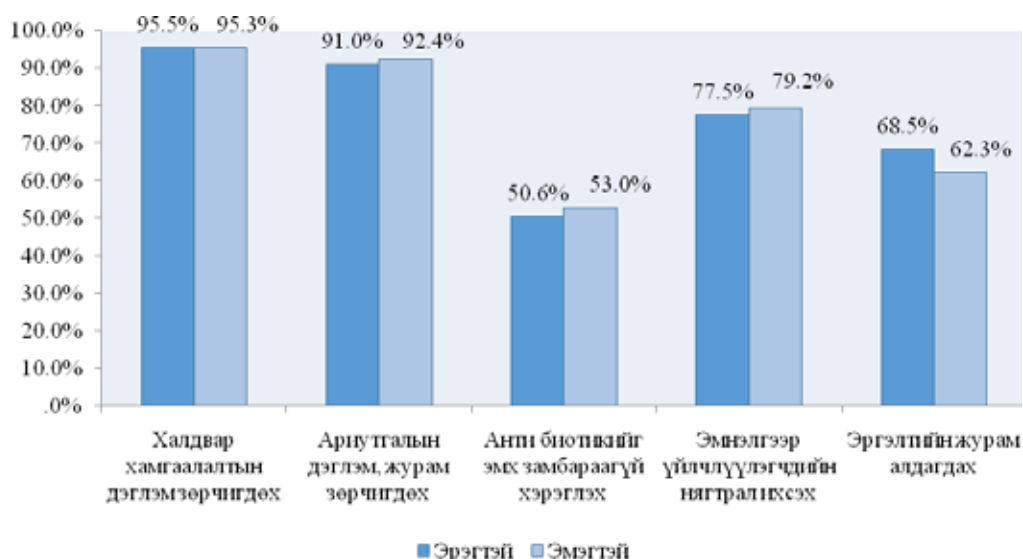
3.4.3 Дүгнэлт (ХСХ-ын талаарх дадал)

1. Эрүүл мэндийн ажилтнуудын гарын ариун цэврийг сахих дадал тогтмол болж хэвшээгүй байна.
2. Судалгаанд хамрагдсан эмнэлгүүдийн эрүүл мэндийн ажилтнууд хувийн хамгаалах хувцас, амны хаалтыг тогтмол хэрэглэдэггүй байна.
3. Эрүүл мэндийн ажилтнууд бээлийг дахин хэрэглэх буруу дадалтай байна.
4. Судалгаанд оролцсон нийт эрүүл мэндийн ажилтнуудад халдвараас өөрийгөө болон бусдыг сэргийлэх дадал хэвшээгүй байна.

3.5 ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ ХЯНАЛТАД НӨЛӨӨЛЖ БҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

Эрүүл мэндийн байгууллагад ХСХ-ын үйл ажиллагаа амжилттай хэрэгжихэд нөлөөлж буй сөрөг хүчин зүйлсийг эрүүл мэндийн ажилтнуудаас тодруулж асуулаа.

Эрүүл мэндийн байгууллагад ЭТҮХХ гарахад нөлөөлж болох хүчин зүйлсийг тодруулахад халдвар хамгааллын дэглэм зөрчигдөх (95.5%), ариутгалын дэглэм, журам алдагдах (91-92.4%), эмнэлгээр үйлчлүүлэгчдийн нягтрал ихсэх (77.5-79.2%), антибиотикийн эмх замбараагүй хэрэглээ (50.6-53%) зэрэг нь багтаж байна. Мөн эргэлтийн журам алдагдах нь ЭТҮХХ гарахад нөлөөлдөг гэж 62.3-68.5% дурдсан байна. Эмч нарын хувьд ЭТҮХХ эмнэлэгт гарахад нөлөөлж болох зүйлсийн талаар хариулсан байдалд хүйсийн хувьд статистик ач холбогдол бүхий ялгаа ажиглагдсангүй (Зураг 19).

Зураг 19. Эмч нар ЭТҮХХ гарахад нөлөөлж болох хүчин зүйлсийг тодорхойлсон байдал (хүйсээр)

ШИГТГЭЭ 5.

ЭТҮХХ-ын талаар эмнэлгийн байгууллагаар үйлчлүүлж буй үйлчлүүлэгчдэд зориулсан мэдээлэл, сургалт сурталчилгаа зайлшгүй шаардлагатай байна. Тэд мэдээлэл, мэдлэг дутмагаас өөрийгөө болон гэр орондоо халдвар тараах, дамжуулах бүрэн бололцоотой. Хувийн бэлтгэл гэдэг зүйл ялангуяа манай хөдөөгийн малчдад бараг байхгүй дээ. Өмссөн хувцастайгаа ирээд тэрэнтэйгээ буцна шүү дээ.

Эмч нарын ярилцлага ФБЯ №4

Түүнчлэн өвчтөнийг эргэхээр ирж буй хүмүүс өвчтөнд ямар сөрөг нөлөө үзүүлж болохыг асуухад эмнэлгийн халдвар хамгааллын дэглэмийг алдагдуулдаг (88.9%), халдварыг гаднаас өвчтөнд дамжуулдаг (80.3%), өвчтөнийг ядраадаг (40.9%), олон эмэнд дасалтай өвчний тээгч болоход нөлөөлдөг (35.4%) гэж үзжээ (Хүснэгт 55).

Хүснэгт 55. Эргэлтээр ирж буй үйлчлүүлэгчдийн ХСХ-д үзүүлэх сөрөг нөлөө

ХСХ-д үзүүлж болох сөрөг нөлөөллүүд	Нийт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%
Өвчтөнийг ядраадаг	133	40.9	39	43.8	94	39.8
Халдвар дамжуулдаг, тараадаг	261	80.3	72	80.9	189	80.1
Олон эмэнд дасалтай эмгэг төрөгч тээгч болох	115	35.4	30	33.7	85	36.0
Эмнэлгийн халдвар хамгааллын дэглэмийг зөрчдөг	289	88.9	79	88.8	210	89.0
Сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй	16	4.9	2	2.2	14	5.9

Эрүүл мэндийн байгууллагад олон эмэнд дасалтай нян үүсэж болох нөхцлийг тодруулахад хоёр болон гурав дахь шатлалын эмнэлгийн эмч нар тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын ХСХ-ын удирдамжийг боловсронгуй бус, эрүүл мэндийн ажилтнууд халдвараас хамгаалах, сэргийлэх удирдамжийг дагаж мөрддөггүй, мөн антибиотикийн замбараагүй хэрэглээтэй холбоотой гэж хариулсан байна (Хүснэгт 56).

Хүснэгт 56. Олон эмэнд дасалтай нян үүсэхэд нөлөөлдөг хүчин зүйлс (шатлалаар)

Олон эмэнд дасалтай нян үүсэхэд нөлөөлдөг хүчин зүйлс	Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Халдвар хяналтын удирдамж боловсронгуй бус	78	39.0	65	52.0	0.022
Эрүүл мэндийн ажилтан халдвараас сэргийлэх удирдамжийг дагаж мөрдөхгүй байх	108	54.0	72	57.6	0.525
Эмч нарын буруу зуршил, дадал	84	42.0	56	44.8	0.62
Антибиотикийн замбараагүй хэрэглээ	187	93.5	114	91.2	0.041

Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын 93.8%, мэс засал тасгийн эмч нарын 93% ажилбар хийх бүрдээ бээлийгээ тогтмол сольдог гэж хариулсан байна. Харин дотрын тасгийн эмч нарын 80.2%

ямар нэгэн ажилбар хийх бүрдээ бээлийгээ тогтмол сольдог байна. Эрчимт эмчилгээний тасгийн эмч (12.7%), лабораторийн эмч (25%) нарын дунд хэрэглэсэн бээлийг дахин ашиглах тохиолдол байсан бол дотор (6.5%) болон эх барих эмэгтэйчүүдийн (6.2%) эмч нарын дунд энэ үйлдэл харьцангуй цөөн ажиглагдлаа (Хүснэгт 57).

Хүснэгт 57. Эмч нарын бээлий хэрэглэх хандлага (тасаг, нэгжээр)

Үзүүлэлт	Эх барих эмэгтэйчүүд %	Мэс засал %	Дотор %	Эрчимт, яаралтай тусламж %	Лаборатори %	P утга
Ажилбар хийх бүрд бээлийгээ сольдог эсэх						0.178
Тийм	93.8	93.0	80.2	90.9	90.6	
Үгүй	0.0	1.8	5.7	1.8	3.1	
Заримдаа	6.2	5.2	14.1	7.3	6.3	
Хэрэглэсэн бээлийг дахин ашиглах тохиолдол гарч байсан эсэх						0.028
Тийм	6.2	10.3	6.5	12.7	25.0	
Үгүй	93.8	89.7	93.5	87.3	75.0	

Эрүүл мэндийн байгууллагаас эмч мэргэжилтэнд болон тасгуудад хангаж байгаа бээлийний хэмжээ гарт нь тохирсон байдаг эсэхийг тодруулахад эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын 26.6%, мэс заслын эмч нарын 31.0%, доторын эмч нарын 42.6% тохирдог гэсэн бол лабораторийн эмч нарын 6.3% өөрт нь таардаггүй бээлий хэрэглэдэг гэж үнэлжээ.

Түүнчлэн эмнэлгээс хангагдаж байгаа бээлий нь чанарын шаардлага хангахгүй харшил үүсгэдэг гэж эмч, мэргэжилтний 30-аас илүү хувь нь үнэлсэн байна (Хүснэгт 58).

Хүснэгт 58. Эмч нарын нэг удаа хэрэглэдэг бээлийний чанарт өгсөн үнэлгээ (тасаг, нэгжээр)

Үзүүлэлт	Эх барих эмэгтэйчүүд %	Мэс засал %	Дотор %	Эрчимт, яаралтай %	Лаборатори %	P утга
Таны хэрэглэдэг бээлий гарын тань хэмжээнд тохирдог эсэх						0.075
Тийм	26.6	31.0	42.6	34.5	28.1	
Үгүй	23.4	29.3	18.5	21.8	6.3	
Заримдаа	50.0	39.7	38.9	43.6	65.6	
Бээлийнээс харшилж байсан эсэх						0.784
Харшилдаггүй	34.4	44.8	44.4	38.2	40.6	
Харшилдаг	34.4	24.1	23.1	34.5	31.3	
Цөөн тохиолдолд	31.3	31.0	32.4	27.3	28.1	

Тасаг, нэгж дээр ажиллаж байгаа эмч нарын 21.9-32.8% ажлын ачаалал ихтэй байдгаас ажилбарын дараа гараа угаахгүйгээр дараагийн ажилбарыг үргэлжлүүлдэг байна. Өрөө бүрийг угаалтууртай болгох (50.0-68.8%), халуун устай болгох (61.8 -75%), харшил өгдөггүй нянгийн эсрэг савангаар хангах (59.4-83.6%), угаалтуур нь ус мэдрэгчээр гоождог байх (51.7-73.4%) зэрэг нөхцлийг бүрдүүлж, сайжруулах шаардлагатай гэж үзжээ (Хүснэгт 59).

Хүснэгт 59. Гар угаах, халдваргүйжүүлэлт, урьдчилан сэргийлэлт, стратегийн талаарх эмч нарын хандлага (тасаг, нэгжээр)

Үзүүлэлт	Эх барих эмэгтэйчүүд %	Мэс засал %	Дотор %	Эрчимт, яаралтай %	Лаборатори %	P утга
Та дараагийн ажилбар хийхийн өмнө гараа тогтмол угаадаггүй шалтгаан юу вэ?						
Ачаалал ихтэй	32.8	20.7	30.6	25.5	21.9	0.49
Яардаг	12.5	6.9	11.1	7.3	15.6	0.62
Мартдаг	6.3	8.6	5.6	10.9	12.5	0.60
Угаалтуур хол	6.3	1.7	8.3	7.3	12.5	0.36
Халдвар авахгүй гэж боддог	3.1	3.4	3.7	5.5	9.4	0.64
Бусад	3.1	5.2	3.7		3.1	0.61
Гар угаах нөхцлийг сайжруулахын тулд юу хийх шаардлагатай вэ?						
Өрөө бүрийг угаалтууртай болгох	68.8	50.0	61.1	63.6	56.3	0.28
Угаалтуур бүрээс халуун ус гоождог болгох	75.0	63.8	62.0	61.8	62.5	0.46
Харшил өгдөггүй, нянгийн эсрэг савангаар хангах	81.3	82.8	78.7	83.6	59.4	0.06
Мэдрэгчээр гоождог саван хэрэглэх	71.9	60.3	64.8	72.7	65.6	0.57
Нэг удаагийн цаасан алчуураар хангах	78.1	79.3	88.0	80.0	71.9	0.22
Угаалтуурын ус мэдрэгчээр гоождог байх	73.4	51.7	63.9	69.1	68.8	0.12
Үйлчлүүлэгчдийн тоо тодорхой байх	29.7	20.7	37.0	29.1	9.4	0.02
Гар угаах сургалтыг үр дүнтэй болгох	29.7	34.5	44.4	52.7	31.3	0.05
Бусад			0.9	7.3	6.3	0.01

Өөрсдийн ажилладаг тасаг нэгжийн гарын ариун цэвэр сахих нөхцөл, орчин бүрдсэн эсэхийг сувилагч, ариутгагч, лаборант нар гар угаах угаалтуур хэдий хангалттай байдаг ч хөл, тохойгоор мэдрэгчтэй угаалтуурын тоо хангалтгүй, халуун усны хангалт муу, улирлын шинж чанартай, хүйтэн устай (63.4%) гэсэн бол 64.4% нь нянгийн эсрэг савантай, ердөө 27.2% нь нэг удаагийн цаасан алчууртай, 10.7% нь ус хөл, тохойн мэдрэгчээр гоождог гэж үнэлсэн байна.

Хэдий гараа тогтмол угаадаг гэж (92.1%) хариулсан боловч гараа хааяа (7.1%) угаадаг сувилагч, ариутгагч, лаборант нар цөөнгүй хувийг эзэлж байв (Хүснэгт 60).

Хүснэгт 60. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын гар угаах орчин бүрдэлтийн талаарх үнэлгээ (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Таны ажиллаж буй тасаг нэгжид гар угаах нөхцөл бүрдсэн эсэх							
Угаалтуурын тоо хангалттай	340	89	196	88.3	144	90	0.853
Хүйтэн устай	242	63.4	124	55.9	118	73.8	0.001
Нянгийн эсрэг саван бий	246	64.4	141	63.5	105	65.6	0.671
Нэг удаагийн цаасан алчууртай	104	27.2	62	27.9	42	26.3	0.716
Саван мэдрэгчээр гоождог	26	6.8	16	7.2	10	6.3	0.714
Хөл, тохойн мэдрэгчээр ус гоождог	41	10.7	32	14.4	9	5.6	0.006
Бусад	15	3.9	11	5	4	2.5	0.223
Ажилбар гүйцэтгэхийн өмнө гараа тогтмол угаадаг эсэх							0.065
Огт угаадаггүй	3	0.8	2	0.9	1	0.6	
Хааяа угаадаг	27	7.1	10	4.5	17	10.8	
Байнга угаадаг	349	92.1	209	94.6	140	88.6	

Эмнэлгийн нөхцөлд ажилбар гүйцэтгэхийн өмнө гараа хэрхэн угаадаг болохыг тодруулахад 79.4% тогтмол, 20.4% хааяа угаадаг гэж тус тус хариулсан байна. Гарын ариун цэвэр тогтмол сахихгүй байгаа шалтгааныг судалгаанд хамрагдсан хоёр ба гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нараас тодруулахад 63.2% ажлын ачаалал ихтэй гэсэн хариулт өгчээ.

Гарын ариун цэвэр сахих, халдвараас сэргийлэх нөхцөл бололцоог сайжруулахад тухайн ЭМБ –ийн менежер, ажил олгогч нарын оролцоо хамгийн чухал гэж үнэлжээ. Үүнд: Өрөө бүрийг угаалтууртай болгох (56.3%), халуун ус гоождог болгох (63.1%), харшил өгдөггүй нянгийн эсрэг савангаар хангах (81.9%), угаалтуурын ус хөл, тохой мэдрэгчээр гоождог байх (67.3%) зэргийг нэмэгдүүлэх шаардлагатай гэж үзжээ (Хүснэгт 61).

Хүснэгт 61. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын өөрийн эмнэлгийн орчинд гарын ариун цэвэр сахих нөхцөл бүрдсэн байдалд өгсөн үнэлгээ (шатлалаар)

Үзүүлэлт	Нийт		Хоёр дахь шатлал		Гурав дахь шатлал		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Гар угаах нөхцлийг сайжруулахад шаардлагатай зүйлс							
Өрөө бүрийг угаалтууртай болгох	215	56.3	123	55.4	92	57.5	0.684
Угаалтуур бүрээс халуун ус гардаг байх	241	63.1	154	69.4	87	54.4	0.003
Харшил өгдөггүй нянгийн эсрэг савангаар хангах	313	81.9	172	77.5	141	88.1	0.008
Мэдрэгчээр гоождог саван хэрэглэх	274	71.7	165	74.3	109	68.1	0.184
Нэг удаагийн цаасан алчууртай болох	297	77.7	175	78.8	122	76.3	0.55
Угаалтуурын ус хөл, тохойн мэдрэгчээр гоождог байх	257	67.3	161	72.5	96	60.0	0.01

Гар угаах сургалтыг үр дүнтэй болгох	155	40.6	86	38.7	69	43.1	0.389
Бусад	11	2.9	8	3.6	3	1.9	0.319

Судалгаанд хамрагдсан сувилагч нарын 73.6%, лаборант нарын 50% ямар нэгэн ажилбар хийх бүрдээ бээлийгээ тогтмол сольдог гэсэн бол ариутгагч нарын 59.1% бээлийгээ тогтмол сольдог гэжээ. Түүнчлэн сувилагч нарын 42.1%, лаборант нарын 45.5%, ариутгагч нарын 21.1% бээлийнээс харшилдаг гэсэн байлаа (Хүснэгт 62).

Хүснэгт 62. Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын бээлийний хэрэглээ, чанарт өгсөн үнэлгээ (мэргэжлээр)

Үзүүлэлт	Нийт		Сувилагч		Лаборант		Ариутгагч		P утга
	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	бодит тоо	%	
Ажилбар хийх бүрдээ бээлийгээ сольдог эсэх									0.0001
Тийм	272	71.4	248	73.6	11	50.0	13	59.1	
Үгүй	31	8.1	23	6.8	1	4.5	7	31.8	
Заримдаа	78	20.5	66	19.6	10	45.5	2	9.1	
Хэрэглэсэн бээлийгээ дахин ашиглах тохиолдол гарсан уу?									0.881
Тийм	67	17.6	60	17.8	3	13.6	4	18.2	
Үгүй	314	82.4	277	82.2	19	86.4	18	81.8	
Бээлий гарт таарсан хэмжээтэй байдаг уу?									0.027
Тийм	95	25.3	83	24.9	4	18.2	8	38.1	
Үгүй	65	17.3	53	15.9	9	40.9	3	14.3	
Заримдаа	216	57.4	197	59.2	9	40.9	10	47.6	
Хэрэглэж байсан бээлийнээсээ харшилж байсан уу?									0.055
Үгүй	95	25.7	78	23.8	7	31.8	10	52.6	
Тийм	152	41.2	138	42.1	10	45.5	4	21.1	
Заримдаа	122	33.1	112	34.1	5	22.7	5	26.3	

Тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын эмнэлгийн ажилтнуудын дунд ЭТҮХХ-т өртсөн байдлыг тодруулж асуухад дараах хариултыг өгөв.

ШИГТГЭЭ 6.

Манай эмнэлгийн ажилтнуудын дунд вирусийн халдвар маш их байна. Нийт ажилчдын 60-70% В болон С вирусийн халдвартай. Үүний дэргэд тэр ханиад томуу бол юу ч биш. Сүүлийн үед эмч нар өөрсдөө сайн дураараа томуугийн эсрэг вакцинд хамрагдах нь элбэг болсон. ДОХ-ын халдвар авах өндөр эрсдэлтэй орчинд ажиллаж байна даа.

Ганцаарчилсан ярилцлага №1

Тухайн эрүүл мэндийн байгууллагад үйлчлүүлэгчдэд зориулсан ХСХ-ын талаар сургалт хийгддэг эсэх, тараах сурталчилгааны материал байдаг эсэхийг тодруулж асуулаа.

ШИГТГЭЭ 7.

Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж буй үйлчлүүлэгчид ХСХ-ын талаарх анхны мэдээллийг уг нь угтах үйлчилгээний ажилтан буюу хүлээн авах хэсгээс авах ёстой. Гэхдээ ачаалал хэт их байдгаас мөн манай үйлчлүүлэгч нарын хувийн соёлоос хамааран мэдээлэл өгөх боломжгүй байдаг. Ихэнх нь өвдөж зовсон хүмүүс байдаг болохоор шууд л эмчид үзүүлэхээ боддог. Гэхдээ хэвтэн эмчлүүлж байгаа хүмүүст бид мэдээлэл өгөхийг хичээдэг.

Ганцаарчилсан ярилцлага №4

ШИГТГЭЭ 8.

Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлж буй үйлчлүүлэгчдэд эмнэлгийн дотоод дүрэм журмыг танилцуулахад өөрсдийн зүгээс хүлээх үүрэг хариуцлагыг биелүүлдэггүй, хэтэрхий хэнэггүй, зөвхөн эмч хэлсэн тохиолдолд биелүүлдэг, хөдөө орон нутгийн хүмүүс өмссөн хувцастайгаа ирдэг, эргэлтийн журам алдагдуулдаг, дур мэдэн гадуур гарна, лам, бөө, шашны үзэл сурталд хэт автана гэх зэрэг бэрхшээл зөндөө байдаг. ХСХ-ын талаар зөвхөн үйлчлүүлэгчдэд зориулсан сурталчилгааны материал байдаггүй.

Ганцаарчилсан ярилцлага №5

ЭТҮХХ-ыг бууруулах арга замуудын талаар халдвар судлаач эмч нарын саналыг асуухад дараах зүйлсийг санал болгосны зэрэгцээ тулгардаг бэрхшээлээ нуулгүй ярилцлаа.

ШИГТГЭЭ 9.

Халдварын хяналт, сэргийлэлтийн үйл ажиллагаа нь зөвхөн халдвар судлаач эмчийн ажил гэж боддог буруу ойлголтоос хамгийн эхлээд салах хэрэгтэй. Энэ бол тухайн байгууллагад ажиллаж байгаа болон үйлчлүүлж буй бүх хүмүүсийн хамтын ажиллагаа юм.

Ганцаарчилсан ярилцлага №3

ШИГТГЭЭ 10.

Бүх хүмүүсийн зан үйлийг өөрчлөх хэрэгтэй. Нэгэнт тогтсон зан үйлийг өөрчлөх хэцүү. Гэхдээ л бид одоо эхлэх ёстой. Яг үнэнийг хэлэхэд халдвар судлаач эмч нарыг удирдлага болон бусад хүмүүс ойлгодоггүй. Улыг нь шагайгаад байгаа юм шиг ханддаг. Нэг тохиолдол байна.

Би эмнэлэгтээ эд хогшил, багаж, сувилагчийн гар, хөөмийн арчдас зэрэгт улирал тутам шинжилгээ хийлгэдэг. Гэтэл нэг удаагийн шинжилгээнд сувилагчийн гарын арчдаст эерэг хариу гарахаар нь тухайн тасгийг хариуцсан тасгийн эрхлэгчид энэ талаар аминчлан уулзан хэллээ. Гэтэл тухайн тасгийн эрхлэгч маань тасгийн хурал дээр уг сувилагчийн нэрийг хэлэн арга хэмжээ авсан байв. Түүнээс хойш ажилчид надад ажлаа танилцуулах нь битгий хэл ер нь харьцахаа байсан.

Ганцаарчилсан ярилцлага №5

ШИГТГЭЭ 11.

Гарын эрүүл ахуйг сахих нөхцөл бүрэн хангагдаагүй болон санхүүжилттэй холбоотой асуудал их тулгардаг. Бид бактерийн эсрэг үйлчлэлтэй шингэн саванг өөрсдөө худалдан авдаг. Халдвараас сэргийлэх болон хяналтын системийг сайжруулах бүх зүйлсийг өөрсдөө худалдан авах боломж алга байна даа.

Ганцаарчилсан ярилцлага №4

ШИГТГЭЭ 12.

Хамгийн гол бэрхшээл бол ачаалал их, ачааллыг жигдрүүлэх шаардлагатай байна. Мөн ажилд шинээр орж байгаа эмнэлгийн мэргэжилтэнд халдварын хяналт, сэргийлэлтийн талаар сургалт явуулах зайлшгүй хэрэгтэй. Түүнчлэн бид нарын хувьд эмч би өөрийгөө болон бусдыг халдвараас сэргийлэх хамгийн оновчтой арга нь гарын эрүүл ахуй гэдгийг маш сайн ухамсарлан ойлгож дадал болгох хэрэгтэй байна. Бас дархлаажуулалт чухал гэдгийг мартаж болохгүй.

Бүлгийн ярилцлага №1,2

ШИГТГЭЭ 13.

Шийдвэрлэх арга замын хувьд:

- Эмнэлгийн ажилтнуудын хандлагыг өөрчлөх хэрэгтэй
- Эдийн засгийн хувьд дэмжлэг хэрэгтэй байна. Халдварын сэргийлэлт, хяналтад олгодог төсвийг нэмэгдүүлэх.
- Хүний нөөцийн асуудлыг шийдвэрлэх: мэргэжлийн халдвар судлаач эмч нар цөөн байна, байгаа хүмүүсээ чадавхжуулах.
- Орон нутагт халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх асуудлыг шийдвэрлэх зөвлөл байдаггүй, тиймээс ХӨСҮТ рүү мэдээлдэг. Энэ байдал нь цаг хугацаа алдахад хүргэдэг.
- Мөн хөдөө орон нутгийн хувьд нутгийн удирдлагын төв болох аймгийн засаг даргын тамгын газар ойлгодоггүйгээс гадна хамтран ажилладаггүй. Орон нутгийн эрүүл мэндийн газрын халдварт өвчин хариуцсан нэг ажилтан энэ том зүйлийг хариуцаж байна.
- Халдварын сэргийлэлт хяналтын асуудал бол засгийн газрын түвшинд яригдах ёстой гэж боддог. Энэ нь улс орны аюулгүй байдалтай ч холбоотой. Зөвхөн ЭМЯ болон ХӨСҮТ хариуцан ажиллах нь хангалтгүй юм.
- Эмнэлгийн удирдлагуудыг сургалтад хамруулах шаардлагатай байна. Төр засаг тогтворгүй байгаа болохоор удирдлага ойр ойрхон солигдох нь бас эргээд байгууллагын хэвийн тогтвортой үйл ажиллагаанд нөлөөлж байна.

Бүлгийн ярилцлага №1-5

ДҮГНЭЛТ

1. ЭМБ нь эмнэлгийн мэргэжилтнүүд болон бусад ажилтнуудыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамруулах, халдвараас сэргийлэх зорилгоор дархлаажуулалтад хамруулах ажлыг хангалтгүй зохион байгуулж байна. Эрүүл мэндийн ажилтнууд өөрийгөө болон бусдыг халдварт өртөх эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг хангалтгүй хэрэгжүүлж байна.
2. Эрүүл мэндийн ажилтнууд ХСХ-ын талаар өөрсдийн зүгээс зайлшгүй хийх ёстой арга хэмжээг хэрэгжүүлэх тодорхой мэдлэг, хандлага байгаа боловч ажлын ачаалал их зэргээс шалтгаалан бүрэн гүйцэтгэдэггүй байна.
3. Эрүүл мэндийн ажилтнуудад гараа зөв угаах, бээлийг давтан хэрэглэхгүй байх зэрэг шаардлага тавьдаг боловч гарын эрүүл ахуйг сахих нөхцөл, орчин бүрдээгүй, бээлийг нэг удаа хэрэглэх хангамж тааруу, чанар хангалтгүй байсаар байна.
4. ЭМБ-д ажиллаж буй цэвэрлэгч, үйлчлэгч нар ХСХ-ын сургалтад хамрагдаагүй (40%-53.1%), тэдний цэвэрлэгээнд ашиглаж буй алчуурыг төрөлжүүлээгүй (56.3%-68.8%), бээлийний хангамж тааруу (40%-57.8%), бие засах газрын цэвэрлэгч тусдаа байдаггүй (50%-64.8%), цэвэрлэгээний материалын чанар шаардлага муу хангадаг (55.6%-67.2%), хүйтэн усаар цэвэрлэдэг (34.4%-53.1%) зэрэг нь ХСХ-д сөргөөр нөлөөлж байна.

**ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ,
ХЯНАЛТЫГ ҮНЭЛЭХ ЧАНАРЫН
СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮН**

4.1 АЖИГЛАЛТ СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮН

Монгол Улсын хэмжээнд эрүүл мэндийн байгууллагын мэс засал, төрөх, эрчимт эмчилгээ, дотрын тасгийн ХСХ-ын үйл ажиллагааг ажиглалтын үнэлгээний хуудас ашиглан судлахдаа төв эмнэлэг 4, аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг 7, дүүргийн Эрүүл мэндийн төв 7-г хамрууллаа. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын ХСХ-ын үйл ажиллагааг үнэлэхдээ төв эмнэлгийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт, Эрүүл мэндийн байгууллагын орчны эрүүл ахуйн стандарт, мөрдөгдөж байгаа заавар, тушаалын дагуу боловсруулсан ажиглалт үнэлгээний хуудсыг хэрэглэлээ. ХСХ-ын үнэлгээний ажиглалтын хуудас нь дараах 6 хэсгээс бүрдсэн. Үүнд:

1. Гарын эрүүл ахуй
2. Хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл
3. Өрөөний орчны эрүүл ахуй
4. Өрөөний цэвэрлэгээ
5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгалт, устгал
6. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулахаас сэргийлэх гэсэн ХСХ-д хамааралтай зүйлүүдийг үнэлсэн.

Судалгаанд хамрагдсан эмнэлгүүдийн ХСХ-ыг ажиглалтын судалгааны хуудас ашиглан үнэлж үзэхэд дараах үр дүн гарлаа (Хүснэгт 63, 64)

1. Мэс заслын өрөөний ХСХ-ыг үнэлсэн үр дүн

Ажиглалт судалгаанд дараах эрүүл мэндийн байгууллагын мэс заслын өрөөнд ажиглалт хийлээ. Үүнд:

- УНТЭ, УХТЭ, УГТЭ, ХӨСҮТ, Орхон аймгийн БОЭТ;
- Булган аймгийн НЭ, Увс аймгийн НЭ;
- Баянзүрх, Налайх, Баянгол, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргийн Эрүүл мэндийн төвүүдийн боолтын өрөөнүүдэд чанарын үнэлгээ хийлээ.

Хүснэгт 63. Эмнэлгийн мэс заслын өрөөний халдварын сэргийлэлт, хяналтын байдлыг үнэлгээний хуудсаар үнэлсэн үр дүн

Үзүүлэлтүүд	Ажиглалтын үр дүн	
	Хоёр дахь шатлал	Гурав дахь шатлал
1. Гар угаах ба гарын эрүүл ахуйн нөхцөл		
а. Төвлөрсөн усан хангамжийн системд холбогдсон эсэх (халуун устай эсэх)	2 аймгийн НЭ төвлөрсөн усан хангамжинд холбогдоогүй, халуун ус тогтмол бус, зөвхөн өвлийн улиралд хангадаг.	Бүгд холбогдсон 1 эмнэлэг бүрэн автомат мэс заслын вакуумжуулсан 2 өрөөтэй
б. Ажилбарын өрөөнд мэдрэгчтэй эсвэл тохойгоор нээж хаах ажиллагаатай гарын угаалтууртай.	Дүүргийн 1 эмнэлэгт байхгүй	Ихэвчлэн гарын тохойгоор нээж, хаах ажиллагаа бүхий угаалтууртай.
в. Мэс заслын өрөөнд гар угаах хугацааг хянах цагтай	1 аймгийн, 3 дүүргийн эмнэлэгт байхгүй	Бүгд цаг байрлуулсан
г. Гар угаах дараалал, анхааруулга бүхий зурагт хуудсыг гарын угаалтуур бүрийн дэргэд байрлуулсан.	Байсан	Байсан
д. Гар угаах бактерийн эсрэг шингэн савантай	1 аймаг, 1 дүүргийн эмнэлэгт хангалт тааруу	Хангагдсан
е. Мэс заслын гар угаах нэг удаагийн халдваргүйжүүлэх уусмалтай губка байгаа эсэх	1 эмнэлэг өөрсдөө губка бэлтгэж хэрэглэдэг	2 эмнэлэг нэг удаагийн губка дахин хэрэглэдэг
ё. Гар халдваргүйтгэлийн уусмалтай эсвэл ССГХБ	2 аймаг, 1 дүүргийн эмнэлэг-тамедины уусмал, 7.5% санитол,	Байсан
ж. Гар арчих ариун алчууртай	2 дүүргийн эмнэлэгт байхгүй	Байсан
з. Гарын хумсыг ургуулаагүй, хумсаа будаагүй байх	Гарын хумсыг ургуулж будсан эмнэлгийн ажилтан байгаагүй	Гарын хумс ургуулж будсан ажилтан байгаагүй
и. Гарын хуруунд бөгж, бугуйнд цаг зүүгээгүй байх	1 аймаг, 1 дүүргийн эмнэлэгт бөгж, цаг зүүсэн ажилтан байв	Бөгж, цаг зүүсэн ажилтан байгаагүй
2. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл		
а. Мэс заслын өмд цамц, размер тоо ширхэгээр хүрэлцээтэй	1 аймгийн эмнэлэг өөрсдөө оёдог	Ихэнх эмнэлгүүд хангагдсан, 3 ээлжийн хувцастай
б. Мэс заслын халад, размер, хэрэгцээт тоогоор хүрэлцээтэй байх	1 аймгийн эмнэлэг өөрсдөө оёдог	Зориулалтын хувцас хэрэгслээр хангагдсан
в. Резинэн болон пластик хормогч, ханцуйвчтай	Ихэнх эмнэлэгт байхгүй. Цөөн эмнэлэгт хангалт тааруу	3 эмнэлэгт байхгүй
г. Урдуураа битүү гуталтай	Бүгд битүү гуталтай	Бүгд битүү гуталтай
д. Хамгаалах шилтэй	1 аймаг, 1 дүүргийн эмнэлэгт байхгүй.	Бүгд хэрэглэдэг
е. Нүүрний халхавч	1 аймаг, 1 дүүргийн эмнэлэгт байхгүй.	1 төв эмнэлэгт байнга хэрэглэдэггүй
ё. Нэг удаагийн ариун бээлий	Хангагдсан	Хангагдсан
ж. Малгай	Хангагдсан	Хангагдсан
з. Маск	Хангагдсан	Хангагдсан
3. Мэс заслын өрөөний эрүүл ахуй		
а. Агааржуулалтын механик болон автомат системтэй, хэвийн ажилладаг	Механик Агааржуулалттай	2 эмнэлэг автомат системтэй Бусад нь механик агааржуулалттай
б. Мэс заслын өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай байх	2 эмнэлэгт зарим гэрэл нь асдаггүй, хангалтгүй	1 эмнэлгээс бусад нь эмнэлгийн мэс заслын өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай

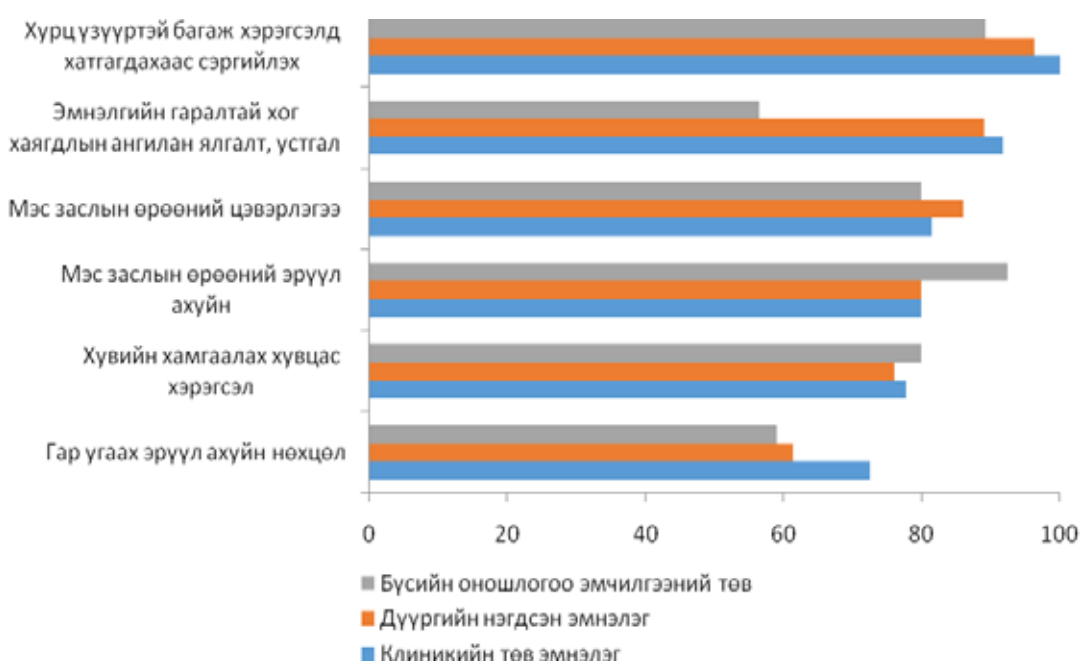
в. Мэс заслын өрөөний шал-хана, тааз-хананы уулзвар зай завсаргүй, хийц материал нь цайвар өнгөтэй, цэвэрлэхэд тохиромжтой	2 эмнэлгийн барилга хуучин, засвар хийгдээгүй 1 эмнэлэгт урсгал засвар хийгдэж байв.	1 эмнэлэг хуучирсан барилгатай, 1 эмнэлэг засвар хийгдээгүй.
г. Мэс заслын цэвэр болон бохирын өрөөтэй.	1 аймгийн эмнэлэгт байхгүй	Бүгд тусдаа өрөөтэй
д. Өрөөний температур, чийгийг тогтмол хянаж тэмдэглэдэг.	Бүгд хянаж тэмдэглэдэг	Бүгд хянаж тэмдэглэдэг
4. Мэс заслыг өрөөний цэвэрлэгээ		
а. Цэвэрлэгээг эрсдэлийн бүсээр А, В, С гэж ангилсан.	1 аймгийн эмнэлэг ангилаагүй	2 эмнэлэг ангилаагүй 1 эмнэлэг ангилсан
б. Цэвэрлэгээний материалуудыг өнгөөр ялгасан: ☐ Шал – зориулалтын алчуур таних тэмдэгжүүлсэн ☐ Тоног төхөөрөмжүүд, хана, ор, цонх гэх мэт – цагаан эсвэл цэнхэр өнгөтэй ☐ Ариун цэврийн өрөөний суултуур – улаан эсвэл ягаан өнгөтэй ☐ Гар угаалтуур – шар өнгөтэй	2 аймгийн эмнэлэг өнгөөр ялгаагүй ангилаагүй.	1 эмнэлэг цагаан өнгийн алчуур дээр тэмдэг тавьдаг 1 эмнэлэгт ангилан ялгалт хийгдсэн 2 эмнэлэг ангилаагүй
в. Цэвэрлэгээний хувин сав таних тэмдэгтэй	Бүгд таних тэмдэгтэй	Бүгд таних тэмдэгтэй
г. Халдваргүйтгэлийн уусмалтай	2 аймгийн эмнэлэг жавелионы уусмал найруулж хэрэглэдэг	Бүх эмнэлэгт байв (Хугацаа тавьсан байсан).
д. Саван, угаалгын нунтагтай	Байв	Хангалттай 1 төв эмнэлэгт барааны ОК саван хэрэглэж байв
е. Цэвэрлэгээний бээлий, малгай, маск	Хангагдсан байв	Хангагдсан байв
ё. Цэвэрлэгээний зориулалтын иж бүрэн тэргэнцэртэй	Аймаг дүүргийн эмнэлэгт бүгд – зориулалтын бус, өөрсдөө хийсэн	Төв эмнэлгүүд зориулалтын тэргэнцэртэй
5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдалын ангилан ялгалт, устгал		
а. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг зориулалтын, таних тэмдэгтэй, шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг ☐ Хар – ердийн хог хаягдал ☐ Шар – халдвартай хог хаягдал ☐ Улаан – халдварын эрсдэл өндөртэй хог хаягдал ☐ Аюулгүйн хайрцаг – хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдал	2 аймгийн эмнэлэгт уут хүрэлцээгүй, зориулалтын аюулгүй хайрцаг байхгүй, өртөг ихтэй тул өөрсдөө хийдэг	Уут хүртээмжтэй, ангилан ялгаж, устгал хийдэг БОЭТ-д хог хаягдлын уут хүрэлцээ муу байдаг
б. Хог хаягдал зөөвөрлөх зориулалтын сав, тэргэнцэртэй	2 аймгийн эмнэлэг, 1 дүүргийн эмнэлэг, БОЭТ-д байхгүй	1 эмнэлэгт байхгүй
в. Хог хаягдлын бүртгэлийн дэвтэртэй	Бүгд байгаа	Бүгд байгаа
6. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулахаас сэргийлэх		
а. Аюулгүйн хайрцагтай	2 аймгийн эмнэлэгт байхгүй, өөрсдөө хийдэг	Хангалттай 1 БОЭТ-д хүрэлцээ муу, дахин хэрэглэдэг
б. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж, хэрэгсэлд хатгагдаж зүсэгдсэн тохиолдолд үзүүлэх анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой	Бүгд цомогтой	Бүгд цомогтой
в. Эрсдэлд өртөлтийн бүртгэлийн дэвтэртэй	Бүгд дэвтэртэй байв. Гэхдээ 1 аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт хөтлөлт бүрэн бус байв.	Бүгд дэвтэртэй байв.
г. Нэг удаагийн бээлийний хангалт	Хангагдсан	Хангагдсан

Дээрх ажиглалтыг хийх явцад мэс заслын тасгийн эмч, сувилагч нар дараах зүйлсийг нэмж санал болголоо. Үүнд:

- Зузаан матрас, гудсыг ариутгах дизкамер байдаггүй.
- Ариун цэврийн өрөө, сувилагчийн пост зэрэгт угаалтуурын тоо хангалттай бус
- ССГХБ бэлэн бус, хүрэлцээ муу байдаг
- Боолтын 1, 2-р өрөө гар угаах угаалтуургүй.
- Цэвэрлэгээний материалуудыг өнгөөр ялгадаг боловч материалын чанар муу учир хэд хэрэглээд өнгө нь арилдаг.

ХСХ төв эмнэлгүүдийн мэс заслын өрөөнд 80%, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдэд 78%, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвүүдэд 75% -тай хэрэгжиж байна.

Зураг 20. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын мэс заслын өрөөний ХСХ-ын байдлыг үнэлсэн үр дүн

Дээрх ЭМБ-ын дотрын тасгийн ХСХ-ыг ажиглах хуудсаар үнэллээ. ХСХ-ын судалгаанд хамрагдсан төв эмнэлгүүдийн эрчимт эмчилгээ, дотрын тасгийн өрөөнд 86%, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдэд 82%, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвүүдэд 70%-тай хэрэгжиж байна.

Зураг 21. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын эрчимт эмчилгээ, дотрын тасгийн ХСХ-ыг үнэлсэн үр дүн

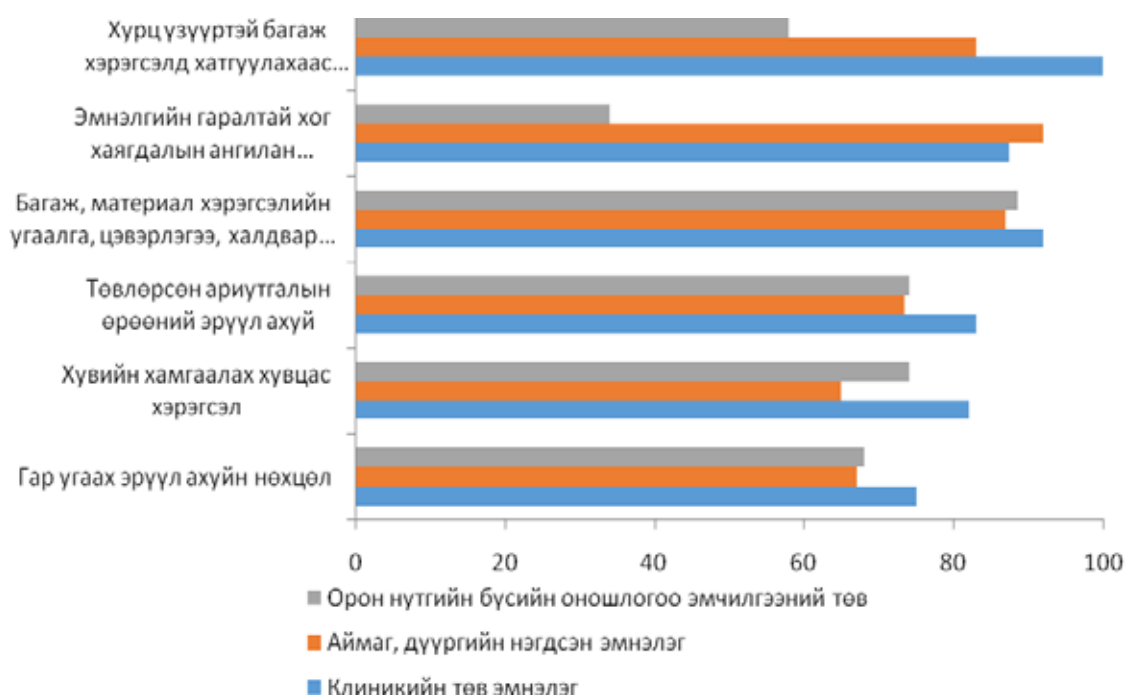
Гурав дахь шатлалын эмнэлгүүдийн төвлөрсөн ариутгалын тасгийн ХСХ-ыг хяналтын хуудсаар үнэлэхэд дараах үр дүн гарсныг Хүснэгт 64-т харууллаа.

Хүснэгт 64. Гурав дахь шатлалын эмнэлгийн төвлөрсөн ариутгалын тасгийн ХСХ-ын ажиглалтын үнэлгээний дүн

Үзүүлэлтүүд	Ажиглалтын үр дүн
	Гурав дахь шатлал
1. Гар угаах эрүүл ахуйн нөхцөл–Бохир, цэвэр, ариун хэсэг бүрт үнэлэх	
а. Гар угаах угаалтууртай	Бүх эмнэлэгт байна
б. Гар угаах бактерийн эсрэг шингэн савантай	БОЭТ-д байхгүй. Бусад эмнэлэгт байна
в. Гар халдваргүйтгэлийн уусмалтай эсвэл ССГХБ	Байна
г. Гар арчих нэг удаагийн цаасан алчууртай	Хангалттай
д. Гарын хумсыг ургуулаагүй, хумсаа будаагүй байх	Хумсаа ургуулж будсан ажилтан байхгүй
е. Гарын хуруунд бөгж зүүгээгүй, бугуйнд цаг зүүгээгүй байх	3 төв эмнэлэгт бөгжтэй, бугуйн цагтай ажилтнууд байв
ё. Бээлий өмсөхийн өмнө гар угаах буюу халдваргүйжүүлсэн	1 төв эмнэлэгт гараа угаагаагүй
ж. Ариун материалтай харьцахын өмнө гараа халдваргүйжүүлэх	Бүгд халдваргүйжүүлсэн
2. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл	
а. Ажлын хувцсыг бүрэн өмссөн	Бүрэн өмссөн
б. Резинэн болон пластик хормогч, ханцуйвчтай	1 төв эмнэлэгт - 2 ширхэг хулдаасан хормогч ашиглаж байв
в. Урдуураа битүү гуталтай	1 төв эмнэлэгт - гутал хүрэлцээгүй, таавчигтай байв
г. Хамгаалалтын шилтэй	Бүгд шилтэй боловч зүүгээгүй байлаа
д. Нүүрний халхавчтай	Байгаа боловч зүүгээгүй байв.

е. Зориулалтын бээлийтэй	1 АНЭ-т ахуйн угаалгын бээлий хэрэглэж байв.
ё. Малгай, макстай	Бүгд малгай, масктай байв.
3. Төвлөрсөн ариутгалын өрөөний эрүүл ахуй	
а. Агааржуулалтын механик болон автомат системтэй, хэвийн ажилладаг	2 төв эмнэлэгт - агааржуулалт маш муу ажилладаг БОЭТ-д механик агааржуулалттай
б. Төвлөрсөн усан хангамжийн системд холбогдсон (халуун устай эсэх)	Бүгд холбогдсон, халуун устай
в. Өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай	Гэрэлтүүлэг хангалттай
г. Өрөөний шал-хана, тааз-хананы уулзвар зай завсаргүй, хийц материал нь цайвар өнгөтэй, цэвэрлэхэд тохиромжтой	1 төв эмнэлэгт – шал бодисонд түлэгдсэн байв
д. Ариутгал нь бохир багаж хэрэгсэл хүлээн авах, угаах, хатаах, савлах, ариутгах, ариун материал хадгалах гэсэн 5-8 өрөөтэй байх	Шаардлага хангасан
е. Бохирос, цэвэр урсгал зөв эсэх	2 төв эмнэлэгт урсгал буруу байлаа.
4. Багаж, материал хэрэгслийн угаалга, халдваргүйтгэл, ариутгал	
а. Багаж хэрэгслийг зөөвөрлөх битүү зориулалтын савтай	1 төв эмнэлэгт байхгүй
б. Багаж хэрэгслийн анхны халдваргүйтгэл хийх зориулалтын савтай	1 төв эмнэлэгт байхгүй байв. 1 төв эмнэлэгт байсан ч хуучирсан, шинэчлэх шаардлагатай
в. Багаж, хэрэгслийг угаах, халдваргүйжүүлэх зориулалтын халдваргүйтгэлийн уусмалтай	Багаж угаах уусмалтай Багаж халдваргүйжүүлэх уусмал- sekusept extra 2%-уусмалаар хангагдсан байв
г. Багаж, хэрэгсэл хатаах шүүгээтэй	1 төв эмнэлэгт зориулалтын бус шүүгээ хэрэглэж байв.
д. Багаж хэрэгслийг хэрэглэгдэх байдлаар нь зориулалтын даавуу, цаасанд боох эсвэл вакуумжуулсан уутанд багцалсан	Багцалсан
е. Савлаж бэлтгэсэн баглаа бүрт автоклавын хяналтын индикаторыг байрлуулж, ариутгасан огноо, хүчинтэй хугацаа, ариутгалын ажилтны код, багаж хэрэгслийн нэр, тоог тэмдэглэсэн шошго (бар код)-г наасан эсэх	Бүх эмнэлэгт вакуум уутны цаасан дээр бичиж тэмдэглэдэг
ё. Савласан багаж, хэрэгслийг ариутгалын аппарат (өндөр даралтын уур, хуурай халуун агаар, хийн ариутгалын гэх мэт)- д хийж, аюулгүй ажиллагааны зааврын дагуу даралт тохируулан ариутгасан.	1 төв эмнэлэгт – халуун болон хүйтэн уураар ариутгадаг
ж. Өнгө хувиргагч цаасны хувиралтаар ариутгагдсан эсэхийг хянасан.	Индикаторын төрөл -bio indicator, bowie disc, цаасан индикатор гэх мэт.
з. Ариутгагдсан багаж, материал хэрэгслийг зориулалтын дагуу ариун шүүгээнд хадгалсан.	2 төв эмнэлэгт – зориулалтын ариун шүүгээ байхгүй
5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгалт, устгал	
а. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг зориулалтын таних тэмдэгтэй, шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг ☐ Хар – ердийн хог хаягдал ☐ Шар – халдвартай хог хаягдал ☐ Аюулгүй хайрцаг – хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдал	Зориулалтын уут саванд ангилан хаядаг
б. Хог хаягдал зөөвөрлөх зориулалтын сав, тэргэнцэртэй	1 төв эмнэлэгт - зориулалтын бус савтай
в. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдаж зүсэгдсэн тохиолдолд үзүүлэх анхны тусламжийн иж бүрэн цомогтой	Бүгд цомогтой
г. Эрсдэлд өртөлтийн бүртгэлийн дэвтэртэй	Бүгд дэвтэр хөтөлж байв

Зураг 22. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын төвлөрсөн ариутгалын тасгийн ХСХ-ыг үнэлсэн үр дүн

Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн байгууллагуудын ХСХ-ыг нэгтгэн дүгнэхэд төв эмнэлгүүдийн төвлөрсөн ариутгалын өрөөний ХСХ 84%, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийнх 82%, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвүүдэд 70% -тай хэрэгжиж байна (Зураг 22).

Судалгаанд хамрагдсан хоёр ба гурав дахь шатлалын эмнэлгүүдийн нян судлалын лабораторийн ХСХ-ын үйл ажиллагааг ажиглахад дараах үр дүн гарлаа (Хүснэгт 65).

Хүснэгт 65. Хоёр ба гурав дахь шатлалын эмнэлгүүдийн нян судлалын лабораторийн ажиглалтын үнэлгээний дүн

Үзүүлэлтүүд	Ажиглалтын үнэлгээний үр дүн	
	Хоёр дахь шатлал	Гурав дахь шатлал
1. Гар угаах болон гарын эрүүл ахуйн нөхцөл		
а. Гар угаах угаалтууртай	1 АНЭ халуун усгүй	Бүх эмнэлэгт байна
б. Гар угаах бактерийн эсрэг шингэн савантай	Бүх эмнэлэгт байсан зөвхөн 1 АНЭ-т байхгүй	Бүх эмнэлэгт байна
в. Гар халдваргүйтгэлийн уусмалтай эсвэл ССГАБ	Бүх эмнэлэгт байсан, зөвхөн 1 АНЭ-т байхгүй	Бүх эмнэлэгт байна
г. Гар арчих нэг удаагийн цаасан алчууртай	Хүрэлцээ муутай байдаг 1 АНЭ-т байхгүй,	3 эмнэлэгт хүрэлцээгүй байдаг.
д. Гарын хумсыг ургуулаагүй, хумсаа будаагүй байх	1 АНЭ-т лабораторийн эмч хумсаа будсан байв	1 эмнэлэгт эмч хумсаа будсан байсан
е. Гарын хуруунд бөгж зүүгээгүй, бугуйнд цаг зүүгээгүй байх	1 АНЭ-т лабораторийн эмч бөгж, цаг зүүсэн байв	1 эмнэлэгт лаборант бөгж, цаг зүүсэн байсан
ё. Бээлий өмсөхийн өмнө гар угаах буюу халдваргүйжүүлэх	1 АНЭ –т ажилтан бээлий өмсөхийн өмнө гараа угаагаагүй	1 эмнэлэгт лаборант бээлий өмсөхийн өмнө гараа угаагаагүй
ж. Бээлий тайлсны дараа гар угаах буюу халдваргүйтгэх	1 АНЭ –т ажилтан бээлий тайлсны дараа гараа угаагаагүй	1 эмнэлэгт бээлий тайлсны дараа гараа угаагаагүй

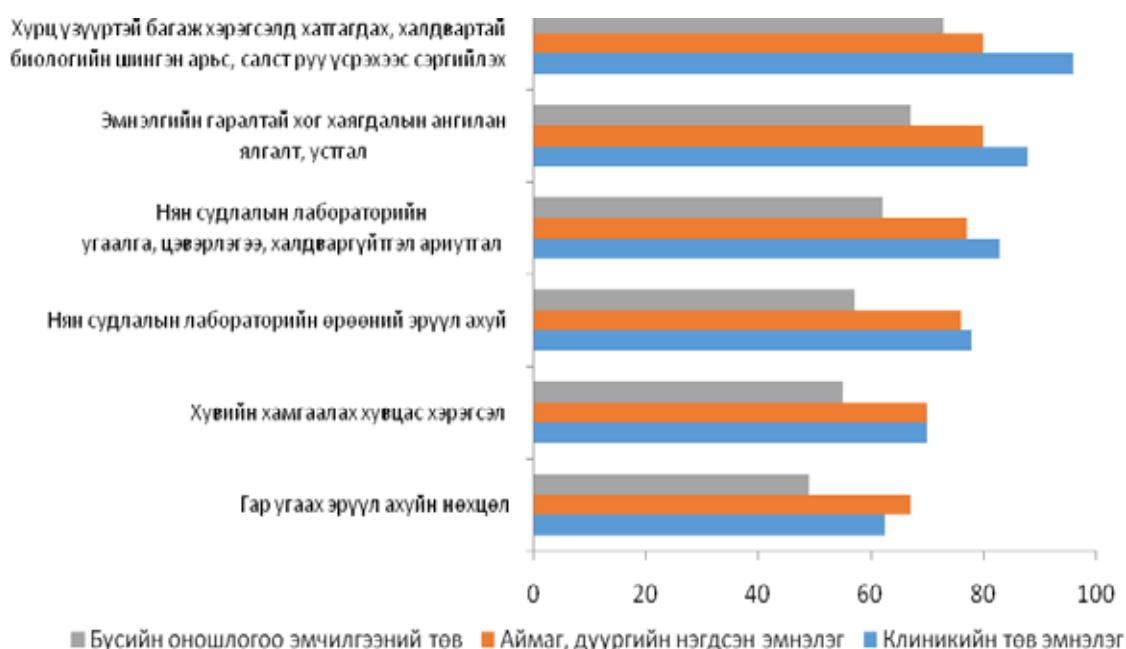

2. Хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл		
а. Ажлын хувцсыг бүрэн өмссөн	Бүрэн өмссөн	Бүрэн өмссөн
б. Шинжилгээ авах, шинжилгээ хийхийн өмнө нэг удаагийн халад өмссөн.	Шинжилгээ авах болон хийхдээ нэг удаагийн халад өмсдөггүй	Шинжилгээ авах, хийхдээ 1 удаагийн халад өмсдөггүй
в. Резинэн болон пластик хормогч, ханцуйвчтай	Байхгүй	Байхгүй
г. Урдуураа битүү гуталтай	Бүгд битүү гуталтай	Бүгд битүү гуталтай
д. Хамгаалах шилтэй	Байхгүй	Байхгүй
е. Нүүрний халхавчтай	Байхгүй	Байхгүй
ё. Бээлийтэй	Бүгд бээлийтэй	Бүгд бээлийтэй
ж. Малгайтай	Бүгд малгайтай	Бүгд малгайтай
з. Масктай (шаардлагатай тохиолдолд шүүлтүүртэй масктай)	Бүгд нэг удаагийн масктай	Бүгд нэг удаагийн масктай
3. Нян судлалын лабораторийн өрөөний эрүүл ахуй		
а. Агааржуулалтын механик болон автомат системтэй, хэвийн ажилладаг	1 дүүргийн эмнэлэг зориулалтын бус өрөөтэй Механик агааржуулалттай	Механик агааржуулалттай
б. Төвлөрсөн усан хангамжийн системд холбогдсон (халуун устай эсэх)	2 АНЭ - халуун усгүй	Төвлөрсөн усан хангамжийн системд холбогдсон, халуун устай
в. Өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай	1 АНЭ-т гэрэлтүүлэг хангалтгүй	1 эмнэлэгт гэрэлтүүлэг хангалтгүй
г. Өрөөний шал-хана, тааз-хананы уулзвар зай завсаргүй, хийц тохиромжтой, материал нь цайвар өнгөтэй, цэвэрлэхэд тохиромжтой	1 АНЭ-ийнх хана тааз цуурсан, будаг ховхорсон	Шаардлага хангасан
д. Лаборатори нь хийгдэх шинжилгээнээс хамаарч, сорьц хүлээн авах, шинжлэх, сорьц хадгалах, ариун цэврийн, автоклавын, ус нэрэх, тэжээл бэлтгэх, угаалгын, эмчийн өрөө болон бусад шаардлагатай өрөө тасалгаагаар бүрэн хангагдсан	2 АНЭ, 1 дүүргийнх сорьц хүлээн авах өрөө зориулалтын бус, эмчийн өрөө, лабораторийн өрөө тусдаа байхгүй	1 эмнэлэгт ус нэрэх өрөө байхгүй, биохимийн хэсгээс зөөдөг
е. Лабораторийн цонх нь шавж орохоос хамгаалсан тортой байх	2 АНЭ, 2 дүүргийн НЭ-т хамгаалах торгүй	1 эмнэлэгт байгаагүй
4. Нян судлалын лабораторийн угаалга, цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэл ариутгал		
а. Нян судлалын лаборатори нь тэжээл бэлтгэхээс тусдаа устгалын автоклавтай	Байна	Байна
б. Шил сав угаах зориулалтын хувин савтай	1 АНЭ-т зориулалтын сав байхгүй	Байна
в. Шил угаах сойтогийг тогтсон хугацаанд сольдог.	1 АНЭ-т шил угаах сойтог байхгүй	Муудсан үед сольдог
г. Халдваргүйтгэлийн уусмал хүрэлцээтэй	Бүгд хүрэлцээтэй	Хүрэлцээтэй
д. Шил сав хатаах зориулалтын хатаах шүүгээтэй	1 АНЭ-т 3 байсны 2 нь эвдэрсэн	Бүгдэд нь байна
е. Петрийн аягыг давтан хэрэглэдэг эсэх	Давтан хэрэглэдэг, хүрэлцээ муу	Давтан хэрэглэдэг, хүрэлцээ муу
5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгалт, устгал		
а. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг зориулалтын, таних тэмдэгтэй, шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг ☐ Хар – ердийн хог хаягдал ☐ Шар – халдвартай хог хаягдал ☐ Улаан – халдварын эрсдэл өндөртэй хог хаягдал ☐ Аюулгүйн хайрцаг – хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдал	Шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг	Шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг
б. Хог хаягдал зөөвөрлөх зориулалтын сав, тэргэнцэртэй	Зориулалтын сав, тэргэнцэргүй	Зориулалтын сав, тэргэнцэргүй

6. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдах, халдвартай биологийн шингэн арьс, салст руу үсрэхээс сэргийлэх

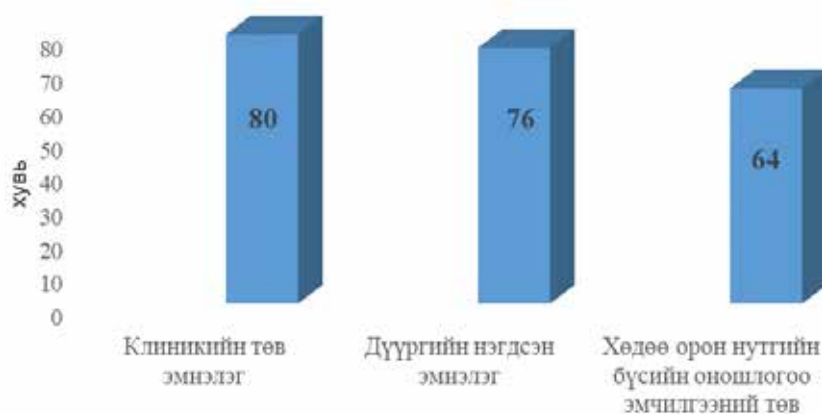
а. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдаж зүсэгдсэн тохиолдолд үзүүлэх анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой	Анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой	Анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой
б. Эрсдэлд өртөлтийн бүртгэлийн дэвтэртэй	Бүгд дэвтэртэй байв	Бүгд дэвтэртэй байв.

Төв эмнэлгүүдийн нян судлалын лабораторийн ХСХ 78%, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдэд 76%, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвүүдэд 62%-тай хэрэгжиж байна (Зураг 23).

Зураг 23. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын нян судлалын лабораторийн ХСХ-ыг үнэлсэн үр дүн

ХСХ-ын үйл ажиллагаа төв эмнэлгүүдэд 80%, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдэд 76%, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвүүдэд 64% -тай хэрэгжиж байна (Зураг 24).

Зураг 24. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын ХСХ-ын үйл ажиллагааг ажиглалтын үнэлгээний хуудсаар үнэлсэн нэгдсэн дүн

Ажиглалт судалгааны дүгнэлт

1. Эрүүл мэндийн байгууллагын ХСХ-ын үйл ажиллагаа хангалтгүй хэрэгжиж байна.
2. Гарыг тогтмол угааж хэвших эрүүл ахуйн орчин бүрдээгүй, гар арчих нэг удаагийн цаасан алчуур хангалтгүй байна.
3. Гар халдваргүйжүүлэх уусмалыг үйлдвэрлэгчээс авч хэрэглэх шаардлагатай байна. Аймаг, дүүргийн эмнэлгүүдийн ариутгал, халдваргүйтгэлийн уусмалын нэр төрөл хангалтгүй байна.
4. Эрүүл мэндийн ажилтнуудад хамгаалах хувцас, хэрэгсэл хангалтгүй байдгаас дахин хэрэглэх хандлага байсаар байна. Зөв хэрэглэж хэвшээгүй байна.
5. Эрүүл мэндийн байгууллагын цэвэрлэгээ шаардлагатай хэмжээнд хийгддэггүй, эрсдэлийн бүсээр нь ангилдаггүй, цэвэрлэгээний материалуудыг өнгөөр ялгадаггүй, цэвэрлэгээний иж бүрэн тэргэнцэр үйлчлэгч нарт байхгүй байна.
6. Эрүүл мэндийн байгууллагын нян судлалын лабораторийн өрөөний эрүүл ахуйн нөхцөл байдал, хүчин чадал, үйл ажиллагаа шаардлага хангахгүй байна.
7. Эрүүл мэндийн байгууллагын төвлөрсөн ариутгалын тасгийн урсгал буруу, тоног төхөөрөмж, ариутгал, халдваргүйтгэлийн уусмалын хүрэлцээ, нэр төрөл хангалтгүй, өрөө тасалгааны хүрэлцээ дутмаг байна.

4.2 СУДАЛГААНЫ ЯРИЛЦЛАГЫН ҮР ДҮН

А. Ганцаарчилсан ярилцлага

ХӨСҮТ, Чингэлтэй, Налайх дүүргийн ЭМТ, Дархан-Уул аймгийн НЭ, Увс аймгийн НЭ-ийн халдвар судлаач эмч нарыг зорилготойгоор сонгон ганцаарчилсан ярилцлагад хамруулсан. Ярилцлагын удирдамж нь үндсэн 3 чиглэлтэй байв.

Эрүүл мэндийн байгууллагын халдвар судлаач эмч нартай хийсэн ярилцлагын мэдээллийг шигтгэн харууллаа.

1. Тухайн ЭМБ-д гардаг ЭТҮХХ-ын талаар:

ШИГТГЭЭ 14.

Эмнэлгээс шалтгаалах халдвар гарсан гэж таамагласан үедээ энэ тухай ХӨСҮТ-д мэдээлээд баталгаажсан тохиолдолд бүртгэдэг. Сүүлийн үед халдварт өвчин дэгдсэнээс улаан бурхан, улаанууд зэрэг өвчний тохиолдол гарсан. Гэхдээ цаг тухайд нь арга хэмжээ авсан.

Сүүлийн 3 жилийн хугацаанд дээрх тохиолдлоос гадна гепатит В вирусийн халдвар эмнэлгийн мэргэжилтэнд бүртгэгдсэн. Хатгалгаатай хэвтсэн нярайд стафилококкийн халдвар авлаа гэсэн боловч энэ нь баталгаажаагүй. Учир нь гэрээр тариа хийлгэсэн байсан. Ер нь манай үйлчлүүлэгчид өөрсдөө дур мэдэн эмчилгээ гэртээ хийгээд бие нь сайжрахгүй болохоор л эмнэлэгт ханддаг.

Ганцаарчилсан ярилцлага №5

Эрүүл мэндийн ажилтнаас халдвараас сэргийлэх талаар тухайн байгууллагын зүгээс хэрэглэдэг хамгийн оновчтой 3 арга болон эдгээр арга замыг тогтмол хэрэглэдэг эсвэл тогтмол хэрэглэж чаддаггүй шалтгааныг тодруулав.

ШИГТГЭЭ 15.

Эрүүл мэндийн байгууллагад эмнэлгийн мэргэжилтнийг халдвараас сэргийлэх чиглэлээр дараах 3 төрлийн сургалтыг тогтмол хэрэгжүүлэх нь зүйтэй байна. Үүндээ ХСХ-ын талаарх сүүлийн үеийн мэдээ, мэдээллээр тогтмол хангах, гарын эрүүл ахуй сахих дадал хэвшүүлэх, орчны шинжилгээ хийх, дотоод болон гадаад агаарын бохирдлын талаар сургалт явуулах нь зүйтэй.

Ер нь тогтмол хийж хэрэгжүүлж чаддаггүй гол шалтгаанууд нь эмнэлгийн орон байр хэтэрхий хуучирсан, зарим дэд бүтэц зориулалтын бус байдаг. Ийм үед ХСХ-ын талаар ярихад хүндрэлтэй байна. Мөн орон нутагт халаалт тогтмол бус, хүйтэн устай, гарын эрүүл ахуйн хувьд 1 удаагийн цаасан алчуур байхгүй, мэдрэгчтэй угаалтуур байхгүй, ажлын ачаалал маш их байдаг.

Ганцаарчилсан ярилцлага №5

2. ЭТҮХХ-ын талаарх сургалтыг тухайн эрүүл мэндийн байгууллагад зохион байгуулж буй байдал, үр дүнгийн талаар:

ШИГТГЭЭ 16.

Сүүлийн нэг жилийн хугацаанд миний зүгээс өөрийн эмнэлэг дээр 2 удаагийн сургалтыг зохион байгуулсан байна. Эрүүл мэндийн сайдын 186, 187-р тушаалын талаар ажилтнуудад танилцуулсан. Ер нь бол дээрх 2 тушаалын талаар агуулгын хувьд мэдээлэл өгсөн .

Сургалтын үр дүнг үнэлсэн баримттай зүйл одоогоор алга байна.

Ганцаарчилсан ярилцлага №2

Б. Бүлгийн ярилцлага

Улаанбаатар хотоос УГТЭ, Хан-Уул болон Багануур дүүргийн ЭМТ, орон нутгаас Орхон аймгийн БОЭТ, Дорноговь аймгийн НЭ-ийн дотрын тасаг, мэс заслын тасаг, сэхээн амьдруулах, мэдээгүйжүүлэлт эрчимт эмчилгээний, эх барих эмэгтэйчүүд, лабораторийн тасгийн эмч нараас тус бүр 2 эмчийг урьж, нийт 5 бүлгийн ярилцлагыг зохион байгуулав.

Дээрх эмч нарын бүлгийн ярилцлагаас шигтгээ байдлаар оруулав.

1. Тухайн ЭМБ-д гардаг ЭТҮХХ-ын талаарх эмч нарын санал

ШИГТГЭЭ 17.

Манай тасаг эрчимт эмчилгээнийх тул хүнд болон ухаангүй хүмүүс удаан хугацаагаар хэвтэж эмчлүүлж байгаа учраас ЭТҮХХ гарах эрсдэл өндөр. Сүүлийн үед ЭТҮХХ-ийн тохиолдолд ихэвчлэн олон эмэнд дасалтай нян илэрдэг бөгөөд ижил үүсгэгчтэй үед өвчтөнүүдийг бид нэг өрөөнд тусгаарлаж байгаа.

Бүлгийн ярилцлага №1

ШИГТГЭЭ 18.

Халдвар гардаг гол нөхцөл нь халдвар хамгааллын дэглэм алдагдсанаас үүсдэг. Жишээлбэл, гарын эрүүл ахуйг сахих орчин, нөхцөл үнэндээ бүрдээгүй байна. Мөн хэвтэн эмчлүүлэгчид болон тэдний ар гэрийнхэнд эрүүл мэндийн наад захын ойлголт, боловсрол олгох хэрэгтэй байна. Манай эмнэлгийн хувьд амьсгалын замын өвчлөл, ханиад томуу ихэвчлэн гардаг.

Бүлгийн ярилцлага №5

2. ЭТҮХХ болон ХСХ-ын талаарх сургалт

ШИГТГЭЭ 19.

Манай эмнэлгийн хувьд эмнэлгийн мэргэжилтэнд зориулсан сургалтын төлөвлөгөө гарч эмнэлгийн удирдлагаар батлуулдаг. Сүүлийн нэг жилийн хугацаанд яг эмнэлэг дээр 2 удаа сургалт явагдсан, тархвар судлаач эмч хуулийн талаар танилцуулга хийсэн. Ер нь цаг үедээ тохируулан сургалт зохион байгуулагддаг.

Бүлгийн ярилцлага №4

ШИГТГЭЭ 20.

Тасгууд болон байгууллагын гаднах электрон самбар дээр үйлчлүүлэгчдэд зориулсан сурталчилгаа явуулж байгаа. Сурталчилгааны материалууд хангалтгүй байдаг. Нэгдсэн тараах материал байсан гэхдээ дуусаад одоо өөрсдөө хийж байгаа.

Бүлгийн ярилцлага №2

В. Сувилагч нартай хийсэн бүлгийн ярилцлага

Улаанбаатар хотоос УХТЭ, Баянгол дүүргийн ЭМТ, орон нутгийн ЭМБ-аас Ховд аймгийн БОЭТ, Өмнөговь аймгийн БОЭТ, Булган аймгийн НЭ, Хэнтий аймгийн НЭ-ийн дотрын тасаг, мэс заслын тасаг, сэхээн амьдруулах, мэдээгүйжүүлэлт эрчимт эмчилгээ, эх барих эмэгтэйчүүд, лабораторийн тасаг нэгжээс тус бүр 2 сувилагчийг бүлгийн ярилцлагад хамруулсан. Судалгаанд хамрагдсан эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нартай хийсэн ярилцлагаас шигтгээ байдлаар харууллаа.

1. Тухайн ЭМБ-д гардаг ЭТҮХХ-ын талаар

ШИГТГЭЭ 21.

Ерөнхийдөө томуу их гардаг. Сүүлийн нэг жилд улаан бурхан гарсан. Гэхдээ энэ нь эмнэлгээс шалтгаалсан гэж нотлогдоогүй байсан. Халдвар судлаач эмчийн хяналт сайн байдаг болохоор эмнэлгээс шалтгаалах халдвар гардаггүй.

Бүлгийн ярилцлага №7

2. ЭТҮХХ-ын сэргийлэлт, түүнийг бууруулах арга замууд

ШИГТГЭЭ 22.

Сая МХЕГ-ын шалгалт манай дээр ирсэн. 187-р тушаалд тусгаснаар бол 7.5 мл спиртэн суурьтай промиллын спирт гэсэн тодорхой үг өгүүлбэр байна. Цаанаас орж ирж байгаа ханган нийлүүлэх байгууллага нь яг спиртэн суурьтай 2% гэж ирдэггүй. Иймд ханган нийлүүлж буй байгууллагуудад гэрээний дагуу нийлүүлэлтээ хийхийг хүсмээр байна.

Бүлгийн ярилцлага №8

ШИГТГЭЭ 23.

Асрагч, үйлчлэгч нар мэс заслын өрөө, нийтийн бие засах өрөө бүгдийг нь цэвэрлэж байна. Бактерийн эсрэг шингэн саван гэж захиалаад ч ирэхгүй байна. Мөн угаалгын нунтаг шаардлага хангахгүй байна. Цалин хангамж нь угааж буй метр квадратаас шалтгаалж байдаг юмаа.

Бүлгийн ярилцлага №10

ШИГТГЭЭ 24.

Үйлчлүүлэгчид гэрийнхээ хувцастайгаа эмнэлэгт ирж хэвтээд гарахдаа тэр чигээр нь гэр рүүгээ авч явдаг. Мөн гэрээсээ ор дэрний цагаан хэрэглэлийг авчран хэрэглэдэг тохиолдол байсаар байна. Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан ХСХ-ын талаар сурталчилгаа хэрэгтэй. Хамгийн гол мэдлэг олгох сурталчилгааны арга бол тараах материал болон богино хэмжээний видео юм. Учир нь олон хүнд мэдээлэл түгээх боломж нь илүү байдаг.

Бүлгийн ярилцлага №6-10

ЕРӨНХИЙ ДҮГНЭЛТ

ЕРӨНХИЙ ДҮГНЭЛТ

1. Эрүүл мэндийн ажилтнуудын ХСХ болон ЭТҮХХ-ын талаарх мэдлэгийг оноогоор үнэлэхэд дундажаас доогуур үзүүлэлттэй, мэдлэгийн түвшин тухайн эмч, ажилтны ажиллаж буй тасаг нэгжээс хамааран ялгаатай байна.
2. Судалгаанд хамрагдсан эмнэлгийн байгууллагуудын сувилагч, лаборант, төвлөрсөн ариутгалын тасгийн эмч ажилтнууд ХСХ-ын талаарх сургалтанд хамрагдалт хангалтгүй, сургалтын үр дүнг үнэлэх, суралцагчийн хэрэгцээн дээр үндэслэсэн сургалтыг зохион байгуулах ажил хийгдэхгүй байна.
3. Эмнэлгийн мэргэжилтэн, эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын талаарх хандлагын үнэлгээгээр урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдалт 60-80 хувьтай, эмч нарын ажилбар хийх бүрдээ бээлийгээ сольж ашигладаг байдал тасаг бүрт харилцан адилгүй, халдвараас хамгаалах нэг удаагийн хувцас хэрэгслийг дахин хэрэглэх хандлага байсаар байгаа, гар угаах угаалтуурын тоо хангалттай ч, хөл, тохойгоор мэдрэгчтэй угаалтуурын тоо цөөн, нэг удаагийн цаасан алчуур хангалтгүй зэргээс шалтгаалан гарын эрүүл ахуйг бүрэн сахих боломжгүй нь тогтоогдов.
4. Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын талаарх дадлыг судлан үзэхэд дотор, эрчимт эмчилгээ, эх барих эмэгтэйчүүд, мэс заслын тасгийн эмч нарын 4,7-7.3%, сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 24.4%-д нэг удаагийн зориулалтаар хэрэглэх ёстой хэрэгслийг дахин хэрэглэх тохиолдол байсаар байна.
5. Эмч нараас дадлага хийж буй оюутан, дадлагажигч эмч нарт ХСХ-ын талаар өгөх зөвлөгөө тогтмолжоогүй байна.
6. Судалгаанд хамрагдсан эмнэлгийн байгууллагуудад өвчтөнд үзлэг, ажилбар хийх үед эмч нарын 70 гаруй хувь нь хувийн хамгаалах хэрэгсэл хэрэглэж, сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын 64% нь үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцах үедээ бээлий өмсөж байгаа нь хангалттай бус үзүүлэлт юм. Гурав дахь шатлалын эмнэлгийн сувилагч, лаборант, ариутгагч нарын дунд бээлий өмсөхөөс өмнө гараа угаах дадал бүрэн хэвшээгүй байна.
7. Эрүүл мэндийн байгууллагуудад эмч ажилтнуудыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамруулах, дархлаажуулах ажил хангалтгүй байна.
8. Эрүүл мэндийн ажилтнуудад ХСХ-ын талаар өөрсдийн зүгээс зайлшгүй хийх ёстой арга хэмжээг хэрэгжүүлэх тодорхой мэдлэг, хандлага байгаа боловч бүрэн гүйцэд дадал болгож чадаагүй байна.
9. Гарын эрүүл ахуйг сахих нөхцөл, орчин бүрдээгүй, бээлийг нэг удаа хэрэглэх боломж, хангамж, чанар зэрэг нь хангалтгүй, аймаг, дүүргийн эмнэлгүүдийн ариутгал, халдваргүйтгэлийн уусмалын нэр төрөл хангалтгүй байна.
10. Эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж буй цэвэрлэгч, үйлчлэгч нар ХСХ-ын сургалтанд бүрэн хамрагдаагүй, цэвэрлэгээнд ашиглаж буй алчуурыг төрөлжүүлээгүй, цэвэрлэгээний материалын чанар шаардлага хангахгүй, бие засах газрын цэвэрлэгч тусдаа байдаггүй, хүйтэн усаар цэвэрлэдэг, цэвэрлэгээний иж бүрэн тэргэнцэр байхгүй зэрэг нь ХСХ-д сөргөөр нөлөөлж байна.
11. Төв эмнэлэг, аймаг, дүүргийн эмнэлгүүдийн нян судлалын лабораторийн өрөөний эрүүл ахуйн нөхцөл, хүчин чадал, үйл ажиллагааны горим шаардлага хангахгүй, төвлөрсөн ариутгалын тасгийн өрөө байр дутмаг, урсгал буруу, тоног төхөөрөмж, ариутгал, халдваргүйтгэлийн уусмалын хүрэлцээ, нэр төрөл хангалтгүй байна.

САНАЛ, ЗӨВЛӨМЖ

САНАЛ, ЗӨВЛӨМЖ

А. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГА БОЛОН АНАГААХЫН БОЛОВСРОЛ ОЛГОЖ БҮЙ СУРГУУЛЬД ЧИГЛЭСЭН САНАЛ ЗӨВЛӨМЖ:

1. Эрүүл мэндийн байгууллагын бүтэц, үйл ажиллагааны стандартууд, Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар батлагдсан заавар, журмуудын дагуу эрүүл мэндийн байгууллагын ХСХ-ын үйл ажиллагааг зохион байгуулах;
2. Гарын эрүүл ахуй, гар арчих нэг удаагийн цаасан алчуурын хангалтыг нэмэгдүүлэх, түүнд шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг ЭМЯ-аас шийдвэрлэж өгөх. Гар халдваргүйжүүлэх уусмалыг үйлдвэрлэгчээс захиалж авч хэрэглэх хэрэглээг хэвшүүлэх;
3. Халдвараас хамгаалах хувцас, хэрэгслээр хангах (нэг удаагийн малгай, халад, нүдний шил, нүүрний хамгаалалт, амны хаалт, шүүлтүүртэй амны хаалт, комбинзон, хормогч, бээлий, урдуураа битүү гутал гэх мэт);
4. Эмнэлгийн цэвэрлэгээг эрсдэлийн бүсээр нь ангилах, цэвэрлэгээний материалуудыг өнгөөр ялгах, цэвэрлэгээний иж бүрэн тэргэнцэртэй болгох;
5. Төв эмнэлэг, аймаг, дүүргийн эмнэлгүүдийн нян судлалын лабораторийн дэд бүтэц, дэвшилтэт технологи бүхий тоног төхөөрөмжийн ханган нийлүүлэлт, шинэчлэгдсэн стандарт ажиллагааны заавруудыг ашиглан бактерийн халдварыг илрүүлэх, ЭТҮХХ-ыг оношлогоо, лабораторийн үйл ажиллагааны чанарыг сайжруулах;
6. Төв эмнэлэг, аймаг, дүүргийн эмнэлгүүдийн төвлөрсөн ариутгалын тасгийн дэд бүтэц, орчин үеийн тоног төхөөрөмжийн хангамж, багаж хэрэгслийн халдваргүйтгэл, ариутгалын чанарыг сайжруулах;
7. Анагаах ухааны чиглэлээр боловсрол олгож буй сургуулиудын төгсөлтийн өмнөх сургалтын хичээлийн хөтөлбөрт ХСХ-ын талаар заах хичээлийн агуулгыг шинэчлэн боловсруулах;
8. Анагаахын сургуулийн төгсөлтийн дараах резидентийн сургалтын зайлшгүй суралцах хичээлийн хөтөлбөрт ХСХ-ын талаар хоёроос доошгүй кредитийн агуулгад дүйцэхүйц хичээлийг нэмж оруулах;
9. Анагаахын сургуулиудаас зохион байгуулдаг богино болон урт хугацааны кредитийн сургалтын хөтөлбөрийн агуулгад ХСХ-ын асуудлыг оруулах.

Б. ЭМНЭЛГИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТАНД ЧИГЛЭСЭН САНАЛ ЗӨВЛӨМЖ:

1. Эрүүл мэндийн байгууллагын ХСХ-ын талаар эмнэлгийн ажилтнуудад зориулсан сургалтын материал, гарын авлага боловсруулах;
2. ХСХ-ын талаарх сургалтыг эрүүл мэндийн ажилтнуудын дунд жилд хоёроос доошгүй удаа зохион байгуулах заалтыг тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагааны ойрын болон хэтийн төлөвлөгөөнд тусгахаас гадна түүнийг бодитойгоор хэрэгжүүлэх хөрөнгө санхүүгийн асуудлыг шийдвэрлэх;
3. ХСХ-ын талаар зохион байгуулсан сургалтын үр дүнг халдвар судлаач эмч нар тогтмол дүгнэж байх. Сургалтын өмнөх болон дараах мэдлэгийг үнэлж, эрүүл мэндийн ажилтнуудын хэрэгцээнд үндэслэн сургалтын төлөвлөгөөг боловсруулан, сургалтыг үе шаттайгаар зохион байгуулах;

4. Халдвар судлаач эмч нарын чадавхийг нэмэгдүүлэхийн тулд олон улсад зохион байгуулагдаж байгаа сургалт, зөвлөгөөнд оролцуулах. Халдвар судлаач эмчийн ажлын байрны тодорхойлолтыг дахин хянаж ажил үүрэг, хүлээх хариуцлагыг тодорхой болгох;
5. Орон нутаг, бүсийн хэмжээнд тархвар судлаач эмч нарын дунд зөвлөх багийн сургалтыг жилд нэгээс доошгүй удаа зохион байгуулж, ажлын туршлагыг солилцуулах;
6. Улсын хэмжээнд эрүүл мэндийн ажилтнуудын халдварт өртөлтийн байдалд ЭМЯ, ХӨСҮТ хамтран судалгаа хийх;
7. Судалгаанд хамрагдсан эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтнуудын дунд В гепатитын халдварыг илрүүлж, вирусийн идэвхжлийг тодорхойлох. Гепатит В вирусийн эсрэг вакцинд хамрагдсан эмнэлгийн ажилчдын гепатит В вирусийн эсрэг дархлаа тогтоцыг тодорхойлох. Энэ үйл ажиллагаанд зарцуулагдах төсвийг ЭМЯ шийдвэрлэх;
8. ЭМБ-д дадлага хийхээр ирж буй резидентууд, анагаахын оюутнуудыг ажлын байранд гарахын өмнө ХСХ-ын талаар богино хугацааны сургалтад хамруулж, мэргэжлийн эрсдэлт хүчин зүйлсийн талаар санамж зөвлөгөөнд зайлшгүй хамруулах, түүнд халдвар судлаач эмч нар хяналт тавих;
9. Эрүүл мэндийн байгууллагад дадлага хийхээр ирж буй резидентууд, анагаахын оюутнуудыг дадлага хийхийн өмнө урьдчилан сэргийлэх үзлэг, эрүүл мэндийн шинжилгээнд хамруулах, гепатит В вирусийн эсрэг вакцинжуулсан байх;
10. Асрагч, өрөөний үйлчлэгч нарыг ХСХ-ын сургалтад жилд нэгээс доошгүй удаа хамруулах.

НОМ ЗҮЙ

1. Allegranzi B, BagheriNejad S, Combescure C, Graafmans W, Attar H, Donaldson L, Pittet D: Burden of endemic health-care-associated infection in developing countries: systematic review and meta-analysis. *Lancet* 2011, 377:228-241. PubMed Abstract | Publisher Full Text
2. B.E. Ider, A. Clements, J. Adams , M. Whitby c, T. Muugolog: Prevalence of hospital-acquired infections and antibiotic use in two tertiary Mongolian hospitals// *Journal of Hospital Infection* 75 (2010) 214–219
3. Kelemua Gulilat., Gebeyaw Tiruneh: Assessment of knowledge, attitude and practice of health care workers on infection prevention in health institution Bahir Dar city administration // *Science Journal of Public Health*, 2014; 2(5): 384-393
4. Health Minister’s Order 186 &187// Approved in 2014, Mongolia
5. World Health Organization: Report on the burden of endemic health care-associated infection worldwide. Geneva: WHO Press; 2011.
6. World Health Organization. Definition of infection prevention available at <http://www.google.com.tr/search.hl=tr&lr>

ХАВСРАЛТ

Хавсралт 1

Эрүүл мэндийн ажилтны халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх судалгаа

Таниулсан зөвшөөрлийн хуудас

Танд энэ өдрийн мэнд хүргэе!

Танилцуулга:

Азийн Хөгжлийн Банкны ЭМСХХ-5 төслийн санхүүжилттэй “Эрүүл мэндийн ажилтны халдварын сэргийлэлт хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх” төслийг гүйцэтгэхээр Ц. Лхагвасүрэн ахлагчтай судалгааны баг судалгааг гүйцэтгэж байна.

Судалгааны багт Д. Гантуяа, Д.Ангармөрөн, Б.Батзориг, Б.Билэгт, магистрант Д. Баян, докторант Р.Гандиймаа нар ажиллана.

Судалгааны үндэслэл, зорилго:

Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвар бүртгэгдэх гол шалтгааны нэг нь эрүүл мэндийн ажилтан халдварын сэргийлэлт, хяналтын дэглэмийг баримталж ажиллаагүйтэй холбоотой гэж үздэг бөгөөд ЭТҮХХ нь өвчний хүндрэл, нас баралтын шалтгаан болох, үйлчлүүлэгчийн хөдөлмөрийн чадварыг бууруулах, сэтгэл зүйд сөрөгөөр нөлөөлөх, хөгжлийн бэрхшээлд хүргэх төдийгүй эмнэлгийн дундаж ор хоногийг уртасгаж эмчилгээ, үйлчилгээний зардал нэмэгдэхэд хүргэдэг.

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын дунд гепатит В, С вирусийн халдварын тархалт өндөр байгаа нь эрүүл мэндийн байгууллагууд ажилтнуудын аюулгүй байдалд хэрхэн хандаж буйг илтгэж байна. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын хамгийн энгийн арга хэмжээ хэрэгжихгүй байна.

Эрүүл мэндийн сайдын 187 тоот тушаалд халдвараас сэргийлэх, хянах асуудлыг тодорхой тусгасан боловч энэхүү тушаалыг хэрэгжүүлэх байдал туйлын хангалтгүй байна. Иймээс бид Эрүүл мэндийн ажилтны халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх зорилго тавин ажиллах гэж байна.

Судалгааны ерөнхий танилцуулга:

Судалгаа 2015 оны 9-12 сарын хугацаанд үргэлжлэх ба асуумж судалгаанд 730 эмнэлгийн ажилтан хамрагдана. Асуумж судалгаанд тухайн мэргэжлээрээ 3-аас дээш жилийн хугацаанд ажилласан 7 аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, 3 аймгийн БОЭТ, 7 дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, ХӨСҮТ, УНТЭ, УХТЭ, УГТЭ-ийн эмч, сувилагч, лаборант, ариутгагч нар хамрагдана. Асуумж судалгаанд оролцсон оролцогчдоос бүлгийн ярилцлагад оролцох хүмүүсийг сонгон ярилцлагад урина. Мөн эрүүл мэндийн ажилтны халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх хандлага болон дадлыг тодорхойлох зорилгоор судалгаанд хамрагдсан нэгж бүрт ажиглалт хийнэ. Ажиглалт хийхдээ ажиглалтын хуудсын дагуу судалгаанд хамрагдсан эмч, сувилагч, лаборант болон ариутгагч нарын хийж буй ажил, ажилбарын гүйцэтгэл, халдварын сэргийлэлт хяналтын талаарх хувь хүний хандлага, дадлыг ажиглахын зэрэгцээ ЭТҮХХ-аас сэргийлэх орчин бүрдсэн эсэхийг үнэлнэ.

Эрсдэл:

Асуумж авах, ажиглалт хийх болон бүлгийн ярилцлага хийхтэй холбоотой ямар нэгэн эрсдэл гарахгүй болно.

Ашиг тус:

Энэхүү судалгаанд оролцсоноор эрүүл мэндийн байгууллагуудад ЭТҮХХ-аас сэргийлэх үйл ажиллагаа хангалтгүй хэрэгжиж буй шалтгаан, нөхцөл байдлыг судлах, цаашид авах арга хэмжээний үндсэн чиглэлийг тодорхойлох, халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаар нотолгоонд суурилсан ажлын байран дахь сургалтыг оновчтой зохион байгуулахад үнэтэй хувь нэмэр болох болно.

Урамшуулал:

Судалгааны явцад та судалгаанд хамрагдсан төлбөр төлөхгүй. Судалгаанд оролцсон хүн бүрт 2000 төгрөгтэй дүйцэхүйц урамшуулал олгоно.

Нууцлал:

Судалгааны үед авсан мэдээллийг чандлан нууцлах бөгөөд түүнийг зөвхөн судалгаа шинжилгээний ажлын зорилгоор ашиглах ба хэвлэлд нийтлэх тохиолдолд таны нэрийг нийтлэхгүй.

Судалгаанд оролцогчийн эрх:

- Судалгаанд та сайн дураар оролцоно
- Судалгааны аль ч шатанд та судалгаанаас гарах, татгалзах эрхтэй

Би дээрх мэдээлэлтэй танилцаж, судалгааны зорилго, ач холбогдлыг ойлгосон тул судалгаанд оролцохыг зөвшөөрч байна. Би гарын үсэг зурсанаар судалгаанд өөрийн хүсэлтээр оролцож байгаагаа илэрхийлж байна. Мөн надад энэхүү таниулсан зөвшөөрлийн хуудаснаас нэг хувийг өгсөн.

Судалгаанд оролцогчийн овог нэр

Гарын үсэг

Та хүсвэл хаяг, утасны дугаараа бичнэ үү

Он сар өдөр: 20..... оны сарын өдөр

Холбоо барих хаяг:

Судалгааны багийн судлаачидтай холбогдохыг хүсвэл дараах хаягаар хандана уу:
АШУҮИС-ийн НЭМС-ийн 330 тоот,
14210 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
С.Зоригийн гудамж

Судалгааны ёс зүйн асуудлын талаар холбогдохыг хүсвэл дараах хаягаар хандана уу
АШУҮИС-ийн Судалгааны Ёс Зүйн Хяналтын Хороо,
14210 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
С.Зоригийн гудамж, шуудангийн хаяг – 48/111
Утас: 70111372
Email:irb@mnums.edu.mn

ХАВСРАЛТ 2

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх судалгаа

ЭМЧ НАРТ ЗОРИУЛСАН АСУУМЖ

1. Ерөнхий мэдээлэл (I)																																											
Нэр	Хариулт		Код																																								
1.	Оршин суугаа газар	Хот (1) ☐ Хөдөө (2) ☐	I1																																								
2.	Аймаг/дүүргийн нэр, код		I2																																								
3.	Судалгаанд оролцсон он сар өдөр	<table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>□</td><td>□</td><td>□</td><td>□</td><td>□</td><td>□</td><td>□</td><td>□</td><td>□</td><td>□</td> </tr> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td> </tr> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td> </tr> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td> </tr> </table>	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□																															I3
□	□	□	□	□	□	□	□	□	□																																		
4.	Судалгаанд оролцогчийн овог нэр		I4																																								
5.	Эмнэлгийн байгууллагын нэр		I5																																								
2. Хүн ам зүйн мэдээлэл (DI)																																											
Асуулт	Хариулт		Код																																								
6.	Одоо ажиллаж буй тасаг нэгжээ бичнэ үү	Эх барих эмэгтэйчүүд (1) ☐	DI1																																								
		Мэс засал (2) ☐																																									
		Дотор (3) ☐																																									
		Эрчимт эмчилгээ, яаралтай тусламж (4) ☐																																									
		Лаборатори (5) ☐																																									
7.	Хүйс	Ариутгал (6) ☐	DI2																																								
		Эрэгтэй (1) ☐ Эмэгтэй (2) ☐																																									
8.	Нас	Жилээр □□□	DI3																																								
9.	Таны боловсролын түвшин	Бакалаврын (1) ☐	DI4																																								
		Магистрын (2) ☐																																									
		Докторын (3) ☐																																									
10.	Та аль их, дээд сургуулийг төгссөн бэ?	АУДС - ЭМШУИС (1) ☐	DI5																																								
		"Ач" анагаах ухааны дээд сургууль (2) ☐																																									
		"Этүгэн" дээд сургууль (3) ☐																																									
		Дархан-Уул аймаг дахь салбар сургууль (4) ☐																																									
		Говь-Алтай аймаг дахь салбар сургууль (5) ☐																																									
		Дорноговь аймаг дахь салбар сургууль (6) ☐																																									
		Монос АУДС (7) ☐																																									
		Бусад (8) ☐																																									
11.	Та эрүүл мэндийн салбарт хэдэн жил ажиллаж байна вэ?	□□□	DI6																																								
12.	Та тухайн байгууллагадаа хэдэн жил ажиллаж байна вэ?	□□□	DI7																																								
13.	Та тухайн тасаг, нэгжид ямар хугацаанд ажиллаж байна вэ? /бичих/	□□□	DI8																																								
14.	Та одоо ямар мэргэжлээр ажиллаж байна вэ? /бичих/	□□□	DI9																																								
15.	Та өдөрт дунджаар хэдэн хүнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг вэ? /бичих/	□□□	DI10																																								
16.	Танай өрхийн орлого /төгрөгөөр/	40000 хүртэл ☐	DI11																																								
		400001-800000 ☐																																									
		800001-с дээш ☐																																									

3. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг (К)			
Асуулт		Хариулт	Код
17.	Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвар (ЭТҮХХ) гэж юуг хэлэх вэ?	Өвчтөн эмнэлэгт хэвтэх үед байсан халдвар хэвтэж эмчлүүлэх явцад илрэх (1) ☐	К1
		Өвчтөн эмнэлэгт хэвтэх үед нууц үедээ байсан халдвар эмчлүүлэх үед илрэх (2) ☐	
		Өвчтөн эрүүл мэндийн байгууллагад хийгдсэн эмчилгээ, үйлчилгээний явцад шинээр халдвар авах (3) ☐	
		Аль нь ч биш (4) ☐	
18.	ЭТҮХХ-той халдваруудыг нэрлэнэ үү? /олон хариулттай/	Шээлгүүртэй холбоотой шээс ялгаруулах замын халдвар (1) ☐	К2
		Мэс заслын дараа шарх идээлэх (2) ☐	
		Зохиомол амьсгалын аппараттай холбоотой халдвар/уушгины хатгалгаа (3) ☐	
		Цусны урсгалын халдвар (үжил, үжилгүйтэл) (4) ☐	
		Хоол боловсруулах замын халдвар (5) ☐	
		Арьсны халдвар (6) ☐	
		Бусад (7) ☐	
Мэдэхгүй (8) ☐			
19.	ЭТҮХХ-ын гол эх үүсвэр/тээгч нь хэн/юу байдаг вэ? /олон хариулттай/	Амбулаториор үйлчлүүлэгчид (1) ☐	К3
		Хэвтэн эмчлүүлэгчид (2) ☐	
		Эмч нар (3) ☐	
		Анагаахын дадлага хийж буй оюутнууд, резидент нар (4) ☐	
		Сувилагч нар(5) ☐	
		Асрагч нар (6) ☐	
		Асран хамгаалагч/эргэлтээр ирж буй хүмүүс (7) ☐	
		Цэвэрлэгч (8) ☐	
		Бусад (9) ☐	
		Мэдэхгүй (10) ☐	
20.	ЭТҮХХ-т хэн нь хамгийн өртөмхий байдаг вэ? /олон хариулттай/	Амбулаториор үйлчлүүлэгчид (1) ☐	К4
		Хэвтэн эмчлүүлэгчид (2) ☐	
		Эмч нар (анагаахын дадлага хийж буй оюутнууд, резидент нар) (3) ☐	
		Сувилагч нар (4) ☐	
		Асрагч нар (5) ☐	
		Асран хамгаалагч/эргэлтээр ирж буй хүмүүс (6) ☐	
		Цэвэрлэгч (7) ☐	
		Мэдэхгүй (8) ☐	
21.	ЭТҮХХ-ын шалтгааныг нэрлэнэ үү? /олон хариулттай/	Халдвар хамгаалалын дэглэм зөрчигдөх (1) ☐	К5
		Ариутгалын дэглэм, журам зөрчигдөх (2) ☐	
		Антибиотикийг эмх замбараагүй хэрэглэх (3) ☐	
		Эмнэлгээр үйлчлүүлэгчдийн нягтрал ихсэх (4) ☐	
		Эргэлтийн журам алдагдах (5) ☐	
22.	ЭТҮХХ-аас хэрхэн урьдчилан сэргийлэх вэ? /олон хариулттай/	Эрүүл мэндийн ажилтныг тогтмол дархлаажуулах (1) ☐	К6
		Халдвартай өвчтөнийг тусгаарлах (2) ☐	
		Антибиотикийг зохистой хэрэглэх (3) ☐	
		Эрүүл мэндийн ажилтан, өвчтөн, гэр бүлийнхнийг халдвараас сэргийлэх сургалтанд тасралтгүй хамруулах (4) ☐	
		Эргэлтийн менежментийг сайжруулах (5) ☐	

23.	Өвчтөнийг эргэхээр ирж буй хүмүүс нь ЭМБ-ын халдвар хяналтын дэглэмд ямар сөрөг нөлөө үзүүлэх боломжтой вэ? /олон хариулттай/	Өвчтөнийг ядраадаг (1)	☐	K7
		Халдвар дамжуулдаг, тараадаг (2)	☐	
		Олон эмэнд дасалтай өвчний тээгч болох (3)	☐	
		Эмнэлгийн халдвар хамгааллын дэглэмийг зөрчдөг (4)	☐	
		Сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй (5)	☐	
24.	Таны бодлоор олон эмэнд дасалтай нян үүсэхэд дараах зүйлсийн аль нь нөлөөлдөг вэ? /олон хариулттай/	Халдвар хяналтын удирдамж боловсронгуй бус (1)	☐	K8
		Эрүүл мэндийн ажилтан халдвараас сэргийлэх хянах удирдамжийг дагаж мөрдөхгүй байх (2)	☐	
		Эмч нарын буруу зуршил, дадал (3)	☐	
		Антибиотикийн замбараагүй хэрэглээ (4)	☐	
25.	Та өвчтөнд тусламж үйлчилгээ үзүүлэхдээ (мэс ажилбараас бусад) халдварын сэргийлэлт, хяналтын ямар дэглэм баримтлах ёстой вэ? /олон хариулттай/	Гараа халдваргүйжүүлдэг(1)	☐	K9
		Гараа угаадаг (2)	☐	
		Нэг удаагийн бээлий өмсдөг (3)	☐	
		Нэг удаагийн хамгаалах хувцас өмсдөг (4)	☐	
26.	Ямар үед гарын ариун цэврийг сахих хэрэгтэй вэ? /олон хариулттай/	Өвчтөнд тусламж үйлчилгээ үзүүлэхийнөмнө (1)	☐	K10
		Ариун материалтай харьцахын өмнө (2)	☐	
		Өвчтөний орчны эд зүйлтэй харьцсаны дараа (3)	☐	
		Нэг удаагийн ариун бээлий тайлсны дараа (4)	☐	
		Биеийн шингэнтэй харьцахын өмнө (5)	☐	
		Биеийн шингэнтэй харьцсаны дараа (6)	☐	
27.	Халдварын өндөр эрсдэлтэй бүсэд аль тасаг, нэгж, өрөө хамрагдах вэ? /олон хариулттай/	Мэс заслын өмнөх өрөө (1)	☐	K11
		Мэс заслын дараах өрөө (2)	☐	
		Цус цуглуулах өрөө (3)	☐	
		Хүлээлгийн өрөө (4)	☐	
		Лаборатори (5)	☐	
		Эрчимт эмчилгээний өрөө (6)	☐	
28.	Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдалд юу юу ордог вэ? /олон хариулттай/	Зүү, хурц үзүүртэй, иртэй зүйлс, тариур (1)	☐	K12
		Хүний биеийн шингэн (2)	☐	
		Нэг удаагийн хамгаалах хувцас, хэрэгслүүд (3)	☐	
		Нэг удаагийн сав, баглаа боодол (4)	☐	
		Эм, эмийн бүтээгдэхүүн (5)	☐	
		Цаасан хайрцаг (6)	☐	
		Халдвартай ороох боох материал (7)	☐	
29.	Халдваргүйтгэл гэж юуг хэлдэг вэ?	Нүдэнд ил харагдах бохирдлыг угааж арилгах (1)	☐	K13
		Физикийн, биологийн аргаар багажийг цэвэрлэх (2)	☐	
		Физикийн, биологийн, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах (3)	☐	
30.	Багаж хэрэгслийг угаах гэж юуг хэлдэг вэ?	Багаж, хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх (1)	☐	K14
		Нүдэнд ил харагдах бохирдлыг угааж арилгах (2)	☐	
		Физикийн, биологийн, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах (3)	☐	
31.	Ариутгах гэж юуг хэлдэг вэ?	Физикийн, биологийн, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах (1)	☐	K15
		Хими, физикийн аргаар багаж материал дээр байгаа бүх төрлийн бичил биетүүдийг устгах (2)	☐	
		Багаж, хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх (3)	☐	

32.	Та сүүлийн нэг жилийн хугацаанд халдварын сэргийлэлт хяналтын талаар хэдэн удаагийн сургалтанд хамрагдсан бэ? /тоог бичих/		□ □ □	K16
33.	Та халдварын хяналт сэргийлэлтийн талаарх мэдээллийг хаанаас олж авдаг вэ? /олон хариулттай/	Эмнэлгийн халдвар судлаач эмчээс (1)	☐	K17
		Хамт ажиллаж буй хамт олноос (2)	☐	
		Интернэтээс (3)	☐	
		Эмнэлэг дээрх сургалт (4)	☐	
		Ном сурах бичиг (5)	☐	
		Бусад (6)	☐	
34.	Та халдварын хяналтын талаарх мэдлэгийг хэзээ анх олж авсан бэ?	Оюутан үедээ (1)	☐	K18
		Резиденсын сургалтанд хамрагдах үедээ (2)	☐	
		Ажлын байран дээр (3)	☐	
		Бусад.....бичих (4)	☐	
35.	Та халдварын хяналтын талаарх мэдлэгийг одоо ямар аргаар олж авдаг вэ? /олон хариулттай/	Интернэтээс (1)	☐	K19
		Мэргэжлийн сургалт (2)	☐	
		Ном, сурах бичиг (3)	☐	
		Бие дааж суралцах (4)	☐	
		Бусад.....бичих (5)	☐	
36.	Ямар үйлчлүүлэгчийг тусгаарлан сэргийлэх өрөөнд тусгаарлах вэ? /олон хариулттай/	Цочмог халдварт өвчний шинж тэмдэг илэрсэн (1)	☐	K20
		Олон эмэнд тэсвэртэй нянгийн халдвартай (2)	☐	
		Халууралт, суулгалт, бөөлжилт, ханиалгах шинж тэмдэг илэрсэн (3)	☐	
		Тууралтат халдварын шинж тэмдэгтэй (4)	☐	
		Уушгины хэлбэрийн халдвартай сүрьеэтэй (5)	☐	
		ХДХВ-ын халдвартай (6)	☐	
		БЗДХ-тай (7)	☐	
37.	Нэг төрлийн үүсгэгчээр үүсгэгдсэн халдварт өвчинтэй үйлчлүүлэгчдийг нэг өрөөнд байрлуулж болох уу?	Болно (1)	☐	K21
		Болохгүй (2)	☐	
		Мэдэхгүй (3)	☐	
38.	Цус болоод биеийн шингэнээр халдвар дамжин тархах өндөр эрсдэлтэй үйлчлүүлэгчийг тусгаарлах шаардлагатай юу?	Шаардлагатай (1)	☐	K22
		Шаардлагагүй (2)	☐	
		Мэдэхгүй (3)	☐	
39.	Ариутгалын тасгийн бохирын бүсэд орсны дараа ариун бүсэд нэвтэрч болох уу?	Болно (1)	☐	K23
		Болохгүй (2)	☐	
		Мэдэхгүй (3)	☐	
40.	Төвлөрсөн ариутгалын тасгийн ариун болон цэвэр бүсэд малгайгүй орж болох уу?	Миний халад цэвэр байдаг тул болно (1)	☐	K24
		Ариутгалын тасаг ариун байдаг учраас болно (2)	☐	
		Болохгүй (3)	☐	
		Мэдэхгүй (4)	☐	
41.	Олон эмэнд тэсвэртэй нянгийн халдвартай өвчтөнг тасаг, нэгжид нь тусгаарлах уу?	Тусгаарлана (1)	☐	K25
		Тусгаарлахгүй (2)	☐	
		Мэдэхгүй (3)	☐	
42.	Нэг өрөөнд байгаа нэг үүсгэгчээр үүсгэгдсэн өвчтэй үйлчлүүлэгчдэд тухайн нэг сувилагч үйлчилж болох уу?	Болно (1)	☐	K26
		Болохгүй (2)	☐	
		Мэдэхгүй (3)	☐	

43.	Та тусгаарлах өрөөнд хэвтсэн үйлчлүүлэгчдэд үзлэг хийсний дараа өөр өрөөний үйлчлүүлэгчдэд үзлэг хийхдээ халдвар тархахаас сэргийлэх ямар арга хэмжээ авах вэ? /олон хариулттай/	Гараа угаана (1)	☐	K27
		Хамгаалах хувцас хэрэгслийг өрөөний гадна орхин о(2)	☐	
		Тусгаарлах өрөөнд нэг удаагийн багаж хэрэгслийг хэрэглэнэ (3)	☐	
		Эргэлтийг хязгаарлана (4)	☐	
		Ердийн ажилладаг зарчмаараа ажиллана (5)	☐	
44.	Шээс ялгаруулах замын халдварын үед шээс ялгаруулах эрхтэний халдварын эмчилгээнд хэрэглэдэг эмийн мэдрэг чанарыг үзэх шаардлагатай юу?	Шаардлагатай (1)	☐	K28
		Шаардлагагүй (2)	☐	
		Мэдэхгүй (3)	☐	

4. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх дадал (P)

Асуулт		Хариулт		
45.	Та гараа ихэвчлэн яаж угаадаг вэ?	Урсгал усаар угаадаг (1)	☐	P1
		Урсгал усаар хатуу савангаар гараа савандаж угаадаг (2)	☐	
		Урсгал усаар гарын шингэн саван хэрэглэж угаадаг (3)	☐	
		Урсгал усаар угааж ариутгагч бодис хэрэглэдэг(4)	☐	
		Гар угаах спиртэн уусмал хэрэглэдэг (5)	☐	
46.	Та гараа хэзээ угаадаг вэ? /олон хариулттай/	Хоол идэхийн өмнө (1)	☐	P2
		Өвчтөнд үзлэг хийхийн өмнө (2)	☐	
		Өвчтөнд үзлэг хийсний дараа (3)	☐	
		Бээлийгээ тайлсны дараа (4)	☐	
		Шарх үзэхийн өмнө ба хойно (бээлий өмсөөгүй үед) (5)	☐	
		Өвчтөн үзэх бүртээ (6)	☐	
		1 өвчтөнд 2 өөр үзлэг, эмчилгээ хийх үед (7)	☐	
		Өвчтөний уян зүү, катетр зэргийг шалгах үед (8)	☐	
		Компьютер хэрэглэсний дараа (9)	☐	
47.	Та хувийн хамгаалах хувцас (халад, малгай, маск, бээлий), хэрэгслийг ямар үед хэрэглэдэг вэ?	Компьютер хэрэглэх (1)	☐	P3
		Эмийн жор бичиж өгөх үед (2)	☐	
		Өвчтөнд ажилбар хийх үед (3)	☐	
		Өвчтөнд үзлэг хийх үед (4)	☐	
		Дээр дурдсаны аль нь ч биш (5)	☐	
48.	Та ямар өвчтөнтэй харьцахдаа амны хаалт заавал зүүдэг вэ?	Томуугаар өвдсөн хүн (1)	☐	P4
		Сүрьеэгийн сэжигтэй үйлчлүүлэгч (2)	☐	
		Хавдрын туяа эмчилгээ хийлгэж байгаа өвчтөн (3)	☐	
		Бүх өвчтөн (4)	☐	
49.	Өвчтөнд нянгийн эсрэг эмийг зөвлөхдөө эмчилгээ эхлэхээс өмнө мэдрэг байдлыг тодорхойлох нь зөв үү?	Зөв (1)	☐	P5
		Буруу (2)	☐	
		Зарим тохиолдолд тодорхойлох нь зөв (3)	☐	
50.	Та нянгийн эсрэг эм хэрэглэсэн өвчтөн бүрт эмнэлгээс гарахын өмнө антибиотик мэдрэг чанар үздэг үү?	Тийм (1)	☐	P6
		Үгүй (2)	☐	
		Заримдаа (3)	☐	
51.	Халдварын шинж тэмдэг эхэлсэн өвчтөнд та хэзээ антибиотик хэрэглэхийг зөвлөдөг вэ?	Шууд өгнө (1)	☐	P7
		Антибиотик мэдрэг чанарын үр дүнг үзсэний дараа (2)	☐	
		Өсгөвөр ургуулах дээж авсны дараа (3)	☐	
		Бусад..... (4)	☐	

52.	Танай байгууллагад дадлага хийж буй оюутан, дадлагжигч эмч нарт та халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаар зөвлөгөө өгдөг үү?	Тийм (1) ☐	P8
		Үгүй (2) ☐	
		Заримдаа (3) ☐	
53.	Та өвчтөнд тохирох эм бичихдээ юунд үндэслэдэг вэ?	Өөрийн хуримтлуулсан туршлага дээр (1) ☐	P9
		Ахмад эмч нарын зөвлөгөө (2) ☐	
		Эмчилгээний удирдамжийн дагуу (3) ☐	
		Эмнэлэгт байгаа эмийг (4) ☐	
		Бусад..... (5) ☐	
54.	Олон эмэнд тэсвэртэй нян үүсэхэд юу нөлөөлдөг вэ? /олон хариулттай/	Үйлчлүүлэгчийн урьд нь хэрэглэж байсан эмийн зохисгүй хэрэглээ (1) ☐	P10
		Эмчилгээний удирдамжийг баримтлахгүй байх (2) ☐	
		Нянгийн эсрэг эмийн мэдрэг чанарыг тодорхойлохгүй эмчилгээ хийх(3) ☐	
		Үйлчлүүлэгчийг эмнэлгээс гарахад нянгийн эсрэг эмийн мэдрэг чанарыг тодорхойлохгүй байх (4) ☐	
55.	Олон эмэнд тэсвэртэй нян үүсэхээс хэрхэн урьдчилан сэргийлэх вэ? /олон хариулттай/	Нянгийн эсрэг эмийн тэсвэржилтийн тандалт хийх (1) ☐	P11
		Нянгийн эсрэг эмийн хэрэглээний тандалт хийх (2) ☐	
		Антибиотикийн хэт хэрэглээг хязгаарлах (3) ☐	
		Бүх үйлчлүүлэгчдийн антибиотикийн мэдрэг чанарыг тодорхойлох (4) ☐	
56.	Та хог хаягдлыг ердийн болон аюултай гэж ялгаж хаядаг уу?	Тийм (1) ☐	P12
		Үгүй (2) ☐	
		Заримдаа (3) ☐	
57.	Ахуйн болон дахин боловсруулах хог хаягдлын сав эмнэлгийн тасаг бүрт байдаг уу?	Тийм (1) ☐	P13
		Үгүй (2) ☐	
		Зарим тасагт байдаг (3) ☐	
58.	Та хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдлыг ямар өнгийн саванд хаядаг вэ?	Хар (1) ☐	P14
		Хүрэн (2) ☐	
		Шар (3) ☐	
		Улаан (4) ☐	
		Аюулгүйн хайрцаг (5) ☐	
59.	Та өөрийн чагнуураа ариутгагч бодисоор хир ойрхон цэвэрлэдэг вэ?	Өвчтөнг үзсэний дараа (1) ☐	P15
		Өдөр бүр (2) ☐	
		7 хоногт 1 удаа (3) ☐	
		Сардаа 1 удаа (4) ☐	
		Хэзээ ч үгүй (5) ☐	
60.	Та өөрийн халад, ажлын хувцсаа хир ойрхон давтамжтай угааж цэвэрлэдэг вэ?	Өдөр бүр (1) ☐	P16
		Долоо хоногт 3 удаа (2) ☐	
		Долоо хоногт 2 удаа (3) ☐	
		Долоо хоногт 1удаа (4) ☐	
		Сард 1 удаа (5) ☐	
61.	Та үйлчлүүлэгчийнхээ өмнө нь хэрэглэж байсан эм, антибиотикийн хэрэглээг лавладаг уу?	Тийм (1) ☐	P17
		Үгүй (2) ☐	
		Зарим хүнд өвчтөн ирэхэд асуудаг (3) ☐	
62.	Та лабораторийн эмчээс нянгийн эсрэг эмчилгээ сонгоход шаардагдах мэдээллийг авдаг уу?	Тогтмол (1) ☐	P18
		Үгүй (2) ☐	
		Заримдаа (3) ☐	

Зан үйл/дадлыг шалгах асуумж

Дараах асуултад тохирох хариултыг сонгоно уу. Хариултыг тэмдэглэнэ үү.

	Асуулт	Үргэлж	Ихэнх тохиолдолд	Заримдаа	Ховор тохиолдолд	Хэзээ ч үгүй	Код
63.	Ажилдаа ирэнгүүтээ гараа угаадаг						P19
64.	Үйлчлүүлэгчдэд үзлэг хийх бүрдээ гараа угаадаг						P20
65.	Үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцах үед бээлий өмсдөг						P21
66.	Бээлий өмсөхөөс өмнө гараа угаадаг						P22
67.	Бээлий тайлсны дараа гараа угаадаг						P23
68.	Үйлчлүүлэгчдэд үзлэг хийх бүрдээ шинэ бээлий өмсдөг						P24
69.	Ариун цэврийн өрөө орсны дараа гараа угаадаг						P25
70.	Үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцах үедээ нүдний хамгаалах шил зүүдэг						P26
71.	Өвчтөнтэй шууд харьцах үедээ амны хаалт зүүдэг						P27
72.	Хэрэглэсэн зүү, тариурт хатгагдахаас сэргийлж шууд хаядаг						P28
73.	Зүүг хурц үзүүртэй багажны саванд байрлуулдаг						P29
74.	Хамгаалах таг бүхий дуслын тариур, зүү хэрэглэдэг						P30
75.	Уян зүүтэй дуслын тариур хэрэглэдэг						P31
76.	Олон хатгалтаас сэргийлж уян зүү хэрэглэдэг						P32
77.	5 мөч, заалтын дагуу гараа угаадаг						P33
78.	Хувийн алчуураар гараа арчдаг						P34
79.	Бээлийний хүрэлцээ хангалттай байдаг						P35
80.	Халдвартай хог хаягдлыг зориулалтын хогийн саванд хаядаг						P36
81.	Халад, мэс заслын хувцсаа гэртээ угаадаг						P37
82.	Нэг удаагийн зориулалтаар хэрэглэх багаж, материалыг дахин хэрэглэдэг						P38

5. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх хандлага (А)

	Асуулт	Хариулт	Код
83.	Та урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд 2015 онд хамрагдсан уу?	Тийм (1) ☐	A1
		Үгүй (2) ☐	
84.	Хэрвээ тийм бол ямар ямар шинжилгээ хийлгэсэн бэ?	ДОХ (1) ☐	A2
		Гепатит В, С вирус (2) ☐	
		Сүрьеэгийн сорил (3) ☐	
		Хоолойн арчдас (4) ☐	
85.	Дээрх шинжилгээгээгээр эерэг гарч байсан тохиолдол бий юу?	Тийм (1) ☐	A3
		Үгүй (2) ☐	

86.	Та Гепатит В вирусийн эсрэг вакцин хийлгэсэн үү?	Тийм (1) ☐	A4
		Үгүй (2) ☐	
87.	Хэрвээ тийм бол нийт хэдэн удаа хийлгэсэн бэ? /тоог бичих/	____	A5
88.	Хэрэв та халдвар авбал танд хир зэрэг хүнд тусах вэ?	Айж сандрах (1) ☐	A6
		Ичих (2) ☐	
		Санаа зовох (3) ☐	
		Гуниж гутрах (4) ☐	
		Хямрах (5) ☐	
		Бусад (6) ☐	
89.	Хэрэв та халдвар авбал, энэ талаар хэнд эхэлж хандах вэ?	Эмч, эрүүл мэндийн ажилтан (1) ☐	A7
		Гэр бүлийнхэн (2) ☐	
		Ойр дотнын найз (3) ☐	
		Хэнд ч хэлэхгүй (4) ☐	
		Бусад.....(5) ☐	
90.	Та ажилбар хийх үедээ эмнэлгийн хурц үзүүртэй, иртэй багажинд хатгуулж байсан уу?	Тийм (1) ☐	A8
		Үгүй (2) ☐	
91.	Хэрэв тийм бол ямар арга хэмжээ авч байсан бэ? /Бичих/		A9
92.	Хэрэв тийм бол хариу нь ямар гарсан бэ?	Эерэг (1) ☐	A10
		Сөрөг (2) ☐	
93.	Та эрүүл мэндийн одоогийн байдлаа тодорхойлно уу?	Цоо эрүүл (1) ☐	A11
		Эрүүл (2) ☐	
		Архаг өвчтэй (3) ☐	
		Өвчлөмтгий (4) ☐	
		Бусад.....бичих (5) ☐	
94.	Та хэдэн ээлжийн халадтай вэ?	____	A12
95.	Халадаа хаана угаадаг вэ?	Гэртээ (1) ☐	A13
		Эмнэлгийн угаалганд (2) ☐	
96.	Таны ажиллаж буй тасаг, нэгжид гар угаах нөхцөл бүрдсэн эсэхийг тодорхойлно уу? /олон хариулттай/	Угаалтуур хангалттай (1) ☐	A14
		Халуун, хүйтэн ус жигд гоождог (2) ☐	
		Нянгийн эсрэг саван байдаг (3) ☐	
		Нэг удаагийн цаасан алчууртай (4) ☐	
		Саван мэдрэгчээр гоождог (5) ☐	
		Ус мэдрэгчээр гоождог (6) ☐	
		Ачааллыг тооцсон (7) ☐	
		Бусад.....бичих (8) ☐	
97.	Гар угаах нөхцөл бүрдсэн орчинд та гараа угаадаг уу вэ?	Огт угаадаггүй (1) ☐	A15
		Хааяа угаадаг (2) ☐	
		Байнга угаадаг (3) ☐	
98.	Та дараагийн ажилбарыг гараа угаасны дараа хийж гүйцэтгэдэг үү?	Тогтмол (1) ☐	A16
		Хааяа (2) ☐	
		Огт үгүй (3) ☐	
99.	Та дараагийн ажилбарыг гараа угаахгүй хийдэг шалтгаанаа дурдана уу	Ачаалал ихтэй (1) ☐	A17
		Яардаг (2) ☐	
		Мартдаг (3) ☐	
		Угаалтуур хол (4) ☐	
		Халдвар авахгүй гэж боддог (5) ☐	
		бусад.....бичих (6) ☐	

100.	Гар угаах нөхцлийг сайжруулахын тулд таны бодлоор юу хийвэл зохистой вэ? /олон хариулттай/	Өрөө бүрийг угаалтууртай болгох (1)	☐	A18
		Угаалтуур бүрээс халуун ус гоождог болгох (2)	☐	
		Харшил өгдөггүй, нянгийн эсрэг савангаар хангах (3)	☐	
		Мэдрэгчээр гоождог саван хэрэглэх (4)	☐	
		Нэг удаагийн цаасан арчуур тавих (5)	☐	
		Угаалтуурын ус мэдрэгчээр гоождог байх (6)	☐	
		Үйлчлүүлэгчийн тоо тодорхой байх (7)	☐	
		Гар угаах сургалтыг үр дүнтэй болгох (8)	☐	
	Бусад.....бичих (9)	☐		
101.	Та гараа угаахад гардаг бэрхшээлээс дурдана уу? /олон хариулттай/	Гар хуурайшдаг (1)	☐	A19
		Гараар юм гардаг (2)	☐	
		Гар харладаг (3)	☐	
		Гар даардаг (4)	☐	
		Бусад.....бичих (5)	☐	
102.	Гараа тогтмол угааж дадаагүйгээс өөрийн эрүүл мэнддээ эрсдэл учруулж болох уу?	Эрсдэлгүй (1)	☐	A20
		Хэвийн (2)	☐	
		Бага зэрэг эрсдэлтэй (3)	☐	
		Маш их эрсдэлтэй (4)	☐	
103.	Та ажилбар хийх бүрдээ бээлийгээ сольж өмсдөг үү?	Тийм (1)	☐	A21
		Үгүй (2)	☐	
		Заримдаа (3)	☐	
104.	Өдөрт дунджаар хэдэн бээлий ашигладаг вэ? Тоог бичих			A22
105.	Хэрэглэсэн бээлийг дахин ашиглах тохиолдол гарсан уу?	Тийм (1)	☐	A23
		Үгүй (2)	☐	
106.	Хэрвээ тийм бол шалтгааныг бичнэ үү?			A24
107.	Таны хэрэглэдэг бээлий таны гарт таарсан хэмжээтэй байдаг уу?	Тийм (1)	☐	A25
		Үгүй (2)	☐	
		Заримдаа (3)	☐	
108.	Таны хэрэглэж буй бээлийнээс та харшилдаг уу?	Харшилдаггүй (1)	☐	A26
		Харшилдаг (2)	☐	
		Цөөн тохиолдолд харшилж байсан (3)	☐	
109.	Та хог хаягдлын талаарх менежментийг сайн судалж хэрэгжүүлдэг үү?	Тогтмол (1)	☐	A27
		Хааяа (2)	☐	
		Огт үгүй (3)	☐	
110.	Та ажлын ачааллаас болж хог хаягдлыг зөв ангилж чаддаг уу?	Байнга (1)	☐	A28
		Хааяа (2)	☐	
		Хэзээ ч үгүй (3)	☐	

111.	Тухайн өрөө тасалгааг цэвэрлэж буй үйлчлэгчдэд ямар дутагдал ажиглагддаг вэ? /олон хариулттай/	Халдварын сэргийлэлт хяналтын сургалтанд хамрагдаагүй (1)	☐	A29
		Цэвэрлэгээнд ашиглаж буй алчуурыг зөв хэрэглэж буйд эргэлзээтэй (төрөлжөөгүй) (2)	☐	
		Ачаалал ихтэй харагддаг, их талбай ноогддог (3)	☐	
		ОО-ын үйлчлэгч тусдаа байдаггүй (4)	☐	
		Цэвэрлэгээний материал шаардлага тааруу хангадаг (5)	☐	
		Хүйтэн усаар цэвэрлэгээ хийдэг (6)	☐	
		Ариутгалын бодис найруулах, бэлтгэх чадвар дутмаг (7)	☐	
		Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагддаггүй (8)	☐	
		Бээлийний хангамж тааруу (9)	☐	
		Гар угаах дадалд хэвшээгүй (10)	☐	
		Бусад.....бичих (11)	☐	
112.	Та өөрийн эмнэлгийн халдвараас сэргийлэх, хяналтын тогтолцоог хэрхэн үнэлэх вэ?	Маш сайн хэрэгжиж байгаа (1)	☐	A30
		Сайн хэрэгжиж байгаа (2)	☐	
		Сайжрал ажиглагдахгүй байгаа (3)	☐	
		Хангалтгүй (4)	☐	
		Мэдэхгүй (5)	☐	
113.	Цаашид халдвараас сэргийлэх, хяналтыг сайжруулах чиглэлээр ямар арга хэмжээ авах нь зүйтэй гэж үзэж байна вэ?	Сургалт тогтмол зохион байгуулах (1)	☐	A31
		Ажлын байранд үзүүлэх сургалт хийх (2)	☐	
		Хяналтыг сайжруулах (3)	☐	
		Гарын авлага материалаар тогтмол хангах (4)	☐	
		Бусад.....бичих (5)	☐	
114.	Та халдвараас хамгаалах, сэргийлэх тал дээр хангалттай мэдээлэл авсан гэж боддог уу?	Тийм (1)	☐	A32
		Үгүй (2)	☐	
		Мэдэхгүй (3)	☐	
115.	Та эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх мэдээллийг ямар сувгаар авахыг хүсдэг вэ?	Санамж (1)	☐	A33
		Зурагт хуудас (2)	☐	
		Гарын авлага (3)	☐	
		Цахим хуудас /эрүүл мэндийн/(4)	☐	
		Видео хичээл (5)	☐	
		Бусад.....бичих (6)	☐	
116.	Танд халдвараас сэргийлэх чиглэлээр үйлчлүүлэгчдэд мэдээлэл өгөхөд зориулсан материал, гарын авлага байгаа юу?	Байгаа(1)	☐	A34
		Байхгүй (2)	☐	
117.	Та үйлчлүүлэгчдэд халдвараас сэргийлэх мэдээллийг ямар сувгаар өгвөл үр дүнтэй гэж бодож байна вэ?	Сургалт сурталчилгаа явуулах (1)	☐	A35
		Зурагт хуудас өлгөх (2)	☐	
		Санамж тараах (3)	☐	
		Гарын авлага тараах (4)	☐	
		Эрүүл мэндийн ажилтан ажиллуулах (5)	☐	
		Видео хичээл үзүүлэх (6)	☐	
		Бусад.....бичих (7)	☐	

Судалгаанд оролцсон танд баярлалаа.

ХАВСРАЛТ 3

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх судалгаа

Сувилагч, лаборант, ариутгагч нарт зориулсан асуумж

1. Ерөнхий мэдээлэл (I)																										
Нэр	Хариулт	Код																								
1.	Оршин суугаа газар	Хот (1) ☐	I1																							
		Хөдөө (2) ☐																								
2.	Аймаг/дүүргийн нэр, код		I2																							
3.	Судалгаанд оролцсон он сар өдөр	<table style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Өдөр</td> <td style="text-align: center;">Сар</td> <td colspan="9" style="text-align: center;">Он</td> </tr> </table>													Өдөр	Сар	Он									I3
Өдөр	Сар	Он																								
4.	Судалгаанд оролцогчийн овог нэр		I4																							
5.	Эмнэлгийн байгууллагын нэр		I5																							
2. Хүн ам зүйн мэдээлэл (DI)																										
Асуулт	Хариулт	Код																								
6.	Таны албан тушаал	Сувилагч (1) ☐	DI1																							
		Лаборант (2) ☐																								
		Ариутгагч (3) ☐																								
7.	Одоо ажиллаж буй тасаг нэгжээ бичнэ үү	Эх барих эмэгтэйчүүд (1) ☐	DI2																							
		Мэс засал (2) ☐																								
		Дотрын (3) ☐																								
		Эрчимт эмчилгээ, яаралтай тусламж (4) ☐																								
		Лаборатори (5) ☐																								
		Ариутгал (6) ☐																								
8.	Хүйс	Эрэгтэй (1) ☐	DI3																							
		Эмэгтэй (2) ☐																								
9.	Нас	Жилээр <table style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td><td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td><td style="border-bottom: 1px solid black; width: 20px;"></td></tr></table>				DI4																				
10.	Таны боловсролын түвшин	Бүрэн дунд (1) ☐	DI5																							
		Тусгай дунд (2) ☐																								
		Бакалаврын (3) ☐																								
		Дипломын (4) ☐																								
		Магистрын (5) ☐																								
11.	Та аль сургуулийг төгссөн бэ?	АУДС-АШУУИС(1) ☐	DI6																							
		"Ач" анагаах ухааны дээд сургууль (2) ☐																								
		"Этүгэн" дээд сургууль (3) ☐																								
		Дархан-Уул аймаг дахь салбар сургууль (4) ☐																								
		Говь-Алтай аймаг дахь салбар сургууль (5) ☐																								
		Дорноговь аймаг дахь салбар сургууль (6) ☐																								
		Монос АУДС (7) ☐																								
		Бусад (8) ☐																								

12.	Та эрүүл мэндийн салбарт хэдэн жил ажиллаж байна вэ?	____	DI7
13.	Та тухайн байгууллагадаа хэдэн жил ажиллаж байна вэ?	____	DI8
14.	Та тухайн тасаг, нэгжид ямар хугацаанд ажиллаж байна вэ? / бичих/	____	DI9
15.	Та одоо ямар мэргэжлээр ажиллаж байна вэ? /бичих/		DI10
16.	Таны цалингийн хэмжээ / төгрөгөөр/	400000 хүртэл ☐	DI11
		400001-800000 ☐	
		800001-с дээш ☐	
3. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг (К)			
Асуулт		Хариулт	Код
17.	Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой (ЭТҮХХ) халдваруудыг нэрлэнэ үү? /олон хариулттай/	Шээлгүүртэй холбоотой шээсний замын халдвар (1) ☐	K1
		Мэс заслын дараа шарх идээлэх (2) ☐	
		Зохиомол амьсгалын аппараттай холбоотой халдвар/уушгины хатгалгаа (3) ☐	
		Цусны урсгалын халдвар/үжил, үжилгүйтэл/ (4) ☐	
		Хоол боловсруулах замын халдвар (5) ☐	
		Арьсны халдвар (6) ☐	
		Бусад (7) ☐	
		Мэдэхгүй (8) ☐	
18.	ЭТҮХХ-ын гол эх үүсвэр/тээгч нь хэн/юу байдаг вэ? /олон хариулттай/	Амбулаториор үйлчлүүлэгчид (1) ☐	K2
		Хэвтэн эмчлүүлэгчид (2) ☐	
		Эмч нар (3) ☐	
		Анагаахын дадлага хийж буй оюутнууд, резидент нар (4) ☐	
		Сувилагч нар(5) ☐	
		Асрагч нар (6) ☐	
		Асран хамгаалагч/эргэлтээр ирж буй хүмүүс (7) ☐	
		Цэвэрлэгч (8) ☐	
		Бусад (9) ☐	
		Мэдэхгүй (10) ☐	
19.	ЭТҮХХ-т хэн нь хамгийн өртөмхий байдаг вэ? /олон хариулттай/	Амбулаториор үйлчлүүлэгчид (1) ☐	K3
		Хэвтэн эмчлүүлэгчид (2) ☐	
		Эмч нар (анагаахын дадлага хийж буй оюутнууд, резидент нар) (3) ☐	
		Сувилагч нар (4) ☐	
		Асрагч нар (5) ☐	
		Асран хамгаалагч/эргэлтээр ирж буй хүмүүс (6) ☐	
		Цэвэрлэгч (7) ☐	
		Мэдэхгүй (8) ☐	

20.	ЭТҮХХ-ын шалтгааныг нэрлэнэ үү? /олон хариулттай/	Халдвар хамгаалалын дэглэм зөрчигдөх (1)	☐	K4
		Ариутгалын дэглэм, журам зөрчигдөх (2)	☐	
		Антибиотикийг эмх замбараагүй хэрэглэх (3)	☐	
		Эмнэлгээр үйлчлүүлэгчдийн нягтрал ихсэх (4)	☐	
		Эргэлтийн журам алдагдах (5)	☐	
21.	ЭТҮХХ -аас хэрхэн урьдчилан сэргийлэх вэ? /олон хариулттай/	Эрүүл мэндийн ажилтныг тогтмол дархлаажуулах (1)	☐	K5
		Халдвартай өвчтөнийг тусгаарлах (2)	☐	
		Антибиотикийг зохистой хэрэглэх (3)	☐	
		Эрүүл мэндийн ажилтан, өвчтөн, гэр бүлийнхнийг халдвараас сэргийлэх сургалтанд тасралтгүй хамруулах (4)	☐	
22.	Өвчтөнийг эргэхээр ирж буй хүмүүс нь ЭМБ-ын халдвар хяналтын дэглэмд ямар сөрөг нөлөө үзүүлэх боломжтой вэ? /олон хариулттай/	Өвчтөнийг ядраадаг (1)	☐	K6
		Халдвар дамжуулдаг, тараадаг (2)	☐	
		Олон эмэнд дасалтай өвчний тээгч болох (3)	☐	
		Эмнэлгийн халдвар хамгааллын дэглэмийг зөрчдөг (4)	☐	
23.	Та халдварын сэргийлэлт, хяналтын ямар дэглэм баримтлах ёстой вэ? /олон хариулттай/	Гараа халдваргүйжүүлдэг (1)	☐	K7
		Гараа угаадаг (2)	☐	
		Нэг удаагийн бээлий өмсдөг (3)	☐	
		Нэг удаагийн хамгаалах хувцас өмсдөг (4)	☐	
24.	Ямар үед гарын ариун цэврийг сахих хэрэгтэй вэ? /олон хариулттай/	Өвчтөнд тусламж үйлчилгээ үзүүлэхийн өмнө (1)	☐	K8
		Ариун материалтай харьцахын өмнө (2)	☐	
		Өвчтөний орчны эд зүйлтэй харьцсаны дараа (3)	☐	
		1 удаагийн ариун бээлий тайлсны дараа (4)	☐	
		Биеийн шингэнтэй харьцахын өмнө (5)	☐	
		Биеийн шингэнтэй харьцсаны дараа (6)	☐	
		Өвчтөнд тусламж үйлчилгээ үзүүлэхийн дараа (7)	☐	
25.	Халдварын өндөр эрсдэлтэй бүсэд аль тасаг, нэгж, өрөө хамрагдах вэ? /олон хариулттай/	Мэс заслын өмнөх өрөө(1)	☐	K9
		Мэс заслын дараах өрөө(2)	☐	
		Цус цуглуулах өрөө(3)	☐	
		Хүлээлгийн өрөө(4)	☐	
		Лаборатори(5)	☐	
		Эрчимт эмчилгээний өрөө(6)	☐	
		Ариутгалын тасаг (7)	☐	
26.	Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдалд юу юу ордог вэ? /олон хариулттай/	Зүү, хурц үзүүртэй, иртэй хэрэгсэл, тариур (1)	☐	K10
		Хүний биеийн шингэн (2)	☐	
		Нэг удаагийн хамгаалах хувцас, хэрэгслүүд (3)	☐	
		Нэг удаагийн сав, баглаа боодол (4)	☐	
		Эм, эмийн бүтээгдэхүүн (5)	☐	
		Цаасан хайрцаг (6)	☐	
		Халдвартай ороох боох материал (7)	☐	

27.	Халдваргүйтгэл гэж юуг хэлдэг вэ?	Нүдэнд ил харагдах бохирдлыг угааж арилгах (1)	☐	K11
		Физикийн, биологийн аргаар багажийг цэвэрлэх (2)	☐	
		Физикийн, биологийн, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах (3)	☐	
28.	Багаж хэрэгслийг угаах гэж юуг хэлдэг вэ?	Багаж, хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх (1)	☐	K12
		Нүдэнд ил харагдах бохирдлыг угааж арилгах (2)	☐	
		Физикийн, биологийн, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах (3)	☐	
29.	Ариутгах гэж юуг хэлдэг вэ?	Физикийн, биологийн, химийн аргыг тус тусад нь хэрэглэж гадаргуу дахь эмгэг төрөгчийн тоог багасгах (1)	☐	K13
		Хими, физикийн аргаар багаж материал дээр байгаа бүх төрлийн бичил биетүүдийг устгах (2)	☐	
		Багаж, хэрэгслийг цус, биеийн шингэн, бусад органик бохирдлоос цэвэрлэх (3)	☐	
30.	Та сүүлийн нэг жилийн хугацаанд халдварын сэргийлэлт хяналтын, талаар хэдэн удаагийн сургалтанд хамрагдсан бэ? /тоог бичих/			K14
31.	Ариутгалын тасгийн бохирын бүсэд орсны дараа ариун бүсэд нэвтэрч болох уу?	Болно(1)	☐	K15
		Болохгүй(2)	☐	
		Мэдэхгүй(3)	☐	
32.	Төвлөрсөн ариутгалын тасгийн ариун болон цэвэр бүсэд малгайгүй орж болох уу?	Миний малгай цэвэр байдаг тул болно(1)	☐	K16
		Ариутгалын тасаг ариун байдаг учраас болно(2)	☐	
		Болохгүй(3)	☐	
		Мэдэхгүй(4)	☐	
33.	Нэг өрөөнд байгаа нэг үүсгэгчээр үүсгэгдсэн өвчтэй үйлчлүүлэгчдэд тухайн нэг сувилагч үйлчилж болох уу? (зөвхөн сувилагч хариулна)	Болно(1)	☐	K17
		Болохгүй(2)	☐	
		Мэдэхгүй(3)	☐	
34.	Та тусгаарлах өрөөнд хэвтсэн үйлчлүүлэгчдэд эмчилгээ, шинжилгээ хийсний дараа өөр өрөөний үйлчлүүлэгчдэд үзлэг хийхдээ халдвар тархахаас сэргийлэх ямар арга хэмжээ авах вэ? (зөвхөн сувилагч, лаборант хариулна) /олон хариулттай/	Гараа угаана(1)	☐	K18
		Хамгаалах хувцас хэрэгслийг өрөөний гадна орхино(2)	☐	
		Тусгаарлах өрөөнд нэг удаагийн багаж хэрэгслийг хэрэглэнэ(3)	☐	
		Эргэлтийг хязгаарлана(4)	☐	
		Ердийн ажилладаг зарчмаараа ажиллана(5)	☐	

4. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх дадал (P)

Асуулт		Хариулт	Код	
35.	Та гараа ихэвчлэн яаж угаадаг вэ?	Урсгал усаар угаадаг (1)	☐	P1
		Урсгал усаар хатуу савангаар гараа савандаж угаадаг (2)	☐	
		Урсгал усаар гарын шингэн саван хэрэглэж угаадаг (3)	☐	
		Урсгал усаар угааж ариутгагч бодис хэрэглэдэг(4)	☐	
		Гар угаах спиртэн уусмал хэрэглэдэг (5)	☐	
36.	Та гараа хэзээ угаадаг вэ? /олон хариулттай/	Хоол идэхийн өмнө (1)	☐	P2
		Өвчтөнд ажилбар, шинжилгээ хийхийн өмнө (2)	☐	
		Өвчтөнд ажилбар, шинжилгээ хийсний дараа (3)	☐	
		Бээлийгээ тайлсны дараа (4)	☐	
		Шарх үзэхийн өмнө ба хойно (бээлий өмсөөгүй үед) (5)	☐	
		Ариутгал хийхийн өмнө (6)	☐	
		Өвчтөний уян зүү, катетр зэргийг шалгах үед (7)	☐	
37.	Та хувийн хамгаалах хэрэгслийг (халад, малгай, амны хаалт зэрэг) ямар үед хэрэглэдэг вэ?	Компьютер хэрэглэх (1)	☐	P3
		Өвчтөнд тариа хийх, дусал залгах үед(2)	☐	
		Өвчтөнөөс шинжилгээ авах үед (3)	☐	
		Дээр дурдсаны аль нь ч биш (4)	☐	
38.	Та ямар үйлчлүүлэгчтэй харьцахдаа амны хаалт заавал зүүдэг вэ?	Томуугаар өвдсөн хүн (1)	☐	P4
		Сүрьеэгийн сэжигтэй үйлчлүүлэгч (2)	☐	
		Хавдрын туяа эмчилгээ хийлгэж байгаа өвчтөн (3)	☐	
		Бүх өвчтөн (4)	☐	
39.	Танай байгууллагад дадлага хийж буй оюутан, дадлагажигч эмч нарт та халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаар зөвлөгөө өгдөг үү?	Тийм(1)	☐	P5
		Үгүй(2)	☐	
		Заримдаа(3)	☐	
40.	Та хог хаягдлыг ердийн болон тусгай гэж ялгаж хаядаг уу?	Тийм (1)	☐	P6
		Үгүй (2)	☐	
		Заримдаа (3)	☐	
41.	Ахуйн болон дахин боловсруулах хог хаягдлын сав эмнэлгийн тасаг бүрт байдаг уу?	Тийм (1)	☐	P7
		Үгүй (2)	☐	
		Зарим тасагт байдаг (3)	☐	
42.	Та хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдлыг ямар өнгийн саванд хаядаг вэ?	Хар (1)	☐	P8
		Хүрэн (2)	☐	
		Шар (3)	☐	
		Улаан (4)	☐	
		Аюулгүйн хайрцаг (5)	☐	
43.	Та өөрийн халад, ажлын хувцсаа хир ойрхон давтамжтай угааж цэвэрлэдэг вэ?	Өдөр бүр (1)	☐	P9
		Долоо хоногт 3 удаа (2)	☐	
		Долоо хоногт 2 удаа (3)	☐	
		Долоо хоногт 1удаа (4)	☐	
		Сард 1 удаа (5)	☐	

Зан үйл/дадлыг шалгах асуумж -

Дараах асуултны өөрт тохирох хариултыг сонгоно уу. Хариултыг √ тэмдэглэнэ үү.

	Асуулт	Үргэлж	Ихэнх тохиолдолд	Заримдаа	Ховор тохиолдолд	Хэзээ ч үгүй	Код
44.	Ажилдаа ирэнгүүтээ гараа угаадаг						P10
45.	Үйлчлүүлэгчид тариа, дусал хийх үед бээлий өмсдөг						P11
46.	Бээлий өмсөхөөс өмнө гараа угаадаг						P12
47.	Бээлий тайлсны дараа гараа угаадаг						P13
48.	Үйлчлүүлэгчдээс шинжилгээ авах бүрдээ шинэ бээлий өмсдөг						P14
49.	Үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцах үедээ нүдний хамгаалах шил зүүдэг						P15
50.	Өвчтөнтэй шууд харьцах үедээ амны хаалт зүүдэг						P16
51.	Хэрэглэсэн зүү, тариурт хатгагдахаас сэргийлж шууд хаядаг						P17
52.	Зүүг хурц үзүүртэй багажны саванд байрлуулдаг						P18
53.	Хамгаалах таг бүхий дуслын тариур, зүү хэрэглэдэг						P19
54.	Уян зүүтэй дуслын тариур хэрэглэдэг						P20
55.	Олон хатгалтаас сэргийлж уян зүү хэрэглэдэг						P21
56.	Хувийн алчуураар гараа арчдаг						P22
57.	Бээлийний хүрэлцээ хангалттай байдаг						P23
58.	Халдвартай хог хаягдлыг зориулалтын хогийн саванд хаядаг						P24
59.	Нэг удаагийн зориулалтаар хэрэглэх багаж, материалыг дахин хэрэглэдэг						P25

5. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх хандлага (А)

Асуулт		Хариулт		Код
60.	Та урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд 2015 онд хамрагдсан уу?	Тийм (1)	☐	A1
		Үгүй (2)	☐	
61.	Хэрвээ тийм бол ямар ямар шинжилгээ хийлгэсэн бэ?	ДОХ (1)	☐	A2
		Гепатит В, С (2)	☐	
		Сүрьеэгийн сорил (3)	☐	
		Хоолойн арчдас (4)	☐	
62.	Дээрх шинжилгээгээгээр эерэг гарч байсан тохиолдол бий юу?	Тийм (1)	☐	A3
		Үгүй (2)	☐	
63.	Та Гепатит В вирусийн эсрэг вакцин хийлгэсэн үү?	Тийм (1)	☐	A4
		Үгүй (2)	☐	
64.	Хэрвээ тийм бол нийт хэдэн удаа хийлгэсэн бэ? /тоог бичих/			A5

65.	Хэрэв та халдвар авбал танд хир зэрэг хүнд тусах вэ?	Айж сандрах(1) ☐	A6
		Ичих(2) ☐	
		Санаа зовох(3) ☐	
		Гуниж гутрах(4) ☐	
		Хямрах(5) ☐	
		Бусад(6) ☐	
66.	Хэрэв та халдвар авбал, энэ талаар хэнд эхэлж хандах вэ?	Эмч эрүүл мэндийн ажилтан(1) ☐	A7
		Гэр бүлийнхэн(2) ☐	
		Ойр дотнын найз (3) ☐	
		Хэнд ч хэлэхгүй (4) ☐	
		Бусад.....(5) ☐	
67.	Та ажилбар хийх үедээ эмнэлгийн хурц үзүүртэй, иртэй багажинд хатгуулж байсан уу?	Тийм (1) ☐	A8
		Үгүй (2) ☐	
68.	Хэрэв тийм бол ямар арга хэмжээ авч байсан бэ? /Бичих/		A9
69.	Хэрэв тийм бол хариу нь ямар гарсан бэ?	Эерэг (1) ☐	A10
		Сөрөг (2) ☐	
70.	Та эрүүл мэндийн одоогийн байдлаа тодорхойлно уу?	Цоо эрүүл (1) ☐	A11
		Эрүүл (2) ☐	
		Архаг өвчтэй (3) ☐	
		Өвчлөмтгий (4) ☐	
		Бусад.....бичих (5) ☐	
71.	Та хэдэн ээлжийн хувцас, халадтай вэ?	☐	A12
72.	Халадаа хаана угаадаг вэ?	Гэртээ (1) ☐	A13
		Эмнэлгийн угаалганд (2) ☐	
73.	Таны ажиллаж буй тасаг, нэгжид гар угаах нөхцөл бүрдсэн эсэхийг тодорхойлно уу? /олон хариулттай/	Угаалтуур хангалттай (1) ☐	A14
		Халуун, хүйтэн ус жигд гоождог (2) ☐	
		Нянгийн эсрэг саван байдаг (3) ☐	
		Нэг удаагийн цаасан алчууртай (4) ☐	
		Саван мэдрэгчээр гоождог (5) ☐	
		Ус мэдрэгчээр гоождог (6) ☐	
		Ачааллыг тооцсон (7) ☐	
		Бусад..... бичих (8) ☐	
74.	Гар угаах нөхцөл бүрдсэн орчинд та гараа угаадаг уу?	Огт угаадаггүй (1) ☐	A15
		Хааяа угаадаг (2) ☐	
		Байнга угаадаг (3) ☐	
75.	Та дараагийн ажилбарыг гараа угаасны дараа хийж гүйцэтгэдэг үү?	Тогтмол (1) ☐	A16
		Хааяа (2) ☐	
		Огт үгүй (3) ☐	

76.	Та дараагийн ажилбарыг гараа угаахгүй хийдэг шалтгаанаа дурдана уу	Ачаалал ихтэй (1) ☐	A17
		Яардаг (2) ☐	
		Мартдаг (3) ☐	
		Угаалтуур хол (4) ☐	
		Халдвар авахгүй гэж боддог (5) ☐	
		бусад.....бичих (7) ☐	
77.	Гар угаах нөхцлийг сайжруулахын тулд таны бодлоор юу хийвэл зохистой вэ? /олон хариулттай/	Өрөө бүрийг угаалтууртай болгох (1) ☐	A18
		Угаалтуур бүрээс халуун ус гоождог болгох (2) ☐	
		Харшил өгдөггүй, нянгийн эсрэг савангаар хангах (3) ☐	
		Мэдрэгчээр гоождог саван хэрэглэх (4) ☐	
		Нэг удаагийн цаасан алчуур тавих (5) ☐	
		Угаалтуурын ус мэдрэгчээр гоождог байх (6) ☐	
		Үйлчлүүлэгчийн тоо тодорхой байх (7) ☐	
		Гар угаах сургалтыг үр дүнтэй болгох (8) ☐	
		Бусад.....бичих (9) ☐	
78.	Та гараа угаахад гардаг бэрхшээлээс дурдана уу? /олон хариулттай/	Гар хуурайшдаг (1) ☐	A19
		Гараар юм гардаг (2) ☐	
		Гар харладаг (3) ☐	
		Гар даардаг (4) ☐	
		Бусад.....бичих (5) ☐	
79.	Гараа тогтмол угааж дадаагүйгээс өөрийн эрүүл мэнддээ эрсдэл учруулж болох уу?	Эрсдэлгүй (1) ☐	A20
		Хэвийн (2) ☐	
		Бага зэрэг эрсдэлтэй (3) ☐	
		Маш их эрсдэлтэй (4) ☐	
80.	Өдөрт дунджаар хэдэн бээлий ашигладаг вэ? Тоог бичих	____	A21
81.	Хэрэглэсэн нэг удаагийн бээлийг дахин ашиглах тохиолдол гарсан уу?	Тийм (1) ☐	A22
		Үгүй (2) ☐	
82.	Хэрвээ тийм бол шалтгааныг бичнэ үү?		A23
83.	Таны хэрэглэдэг нэг удаагийн бээлий таны гарт таарсан хэмжээтэй байдаг уу?	Тийм (1) ☐	A24
		Үгүй (2) ☐	
		Заримдаа (3) ☐	
84.	Таны хэрэглэж буй бээлийнээс та харшилдаг уу?	Харшилдаггүй (1) ☐	A25
		Харшилдаг (2) ☐	
		Цөөн тохиолдолд харшилж байсан (3) ☐	

85.	Та хог хаягдлын талаарх менежментийг сайн судалж хэрэгжүүлдэг үү?	Тогтмол (1) ☐	A26
		Хааяа (2) ☐	
		Огт үгүй (3) ☐	
86.	Та ажлын ачааллаас болж хог хаягдлыг зөв ангилж чаддаг уу?	Байнга (1) ☐	A27
		Хааяа (2) ☐	
		Хэзээ ч үгүй (3) ☐	
87.	Та өөрийн эмнэлгийн халдвараас сэргийлэх, хяналтын тогтолцоог хэрхэн үнэлэх вэ?	Маш сайн хэрэгжиж байгаа(1) ☐	A28
		Сайн хэрэгжиж байгаа(2) ☐	
		Сайжрал ажиглагдахгүй байгаа(3) ☐	
		Хангалтгүй(4) ☐	
		Мэдэхгүй(5) ☐	
88.	Цаашид халдвараас сэргийлэх, хяналтыг сайжруулах чиглэлээр ямар арга хэмжээ авах нь зүйтэй гэж үзэж байна вэ?	Сургалт тогтмол зохион байгуулах(1) ☐	A29
		Ажлын байранд үзүүлэх сургалт хийх(2) ☐	
		Хяналтыг сайжруулах(3) ☐	
		Гарын авлага материалаар тогтмол хангах(4) ☐	
		Бусад.....бичих (5) ☐	
89.	Та халдвараас хамгаалах, сэргийлэх тал дээр хангалттай мэдээлэл авсан гэж боддог уу?	Тийм (1) ☐	A30
		Үгүй (2) ☐	
		Мэдэхгүй (3) ☐	
90.	Та эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх мэдээллийг ямар сувгаар авахыг хүсдэг вэ?	Санамж (1) ☐	A31
		Зурагт хуудас (2) ☐	
		Гарын авлага (3) ☐	
		Цахим хуудас /эрүүл мэндийн/(4) ☐	
		Видео хичээл (5) ☐	
		Бусад.....бичих (6) ☐	
91.	Танд халдвараас сэргийлэх чиглэлээр үйлчлүүлэгчдэд мэдээлэл өгөхөд зориулсан материал, гарын авлага байгаа юу?	Байгаа(1) ☐	A32
		Байхгүй (2) ☐	
92.	Та үйлчлүүлэгчдэд халдвараас сэргийлэх мэдээллийг ямар сувгаар өгвөл үр дүнтэй гэж бодож байна вэ?	Сургалт сурталчилгаа явуулах (1) ☐	A33
		Зурагт хуудас өлгөх (2) ☐	
		Санамж тараах (3) ☐	
		Гарын авлага тараах (4) ☐	
		Эрүүл мэндийн ажилтан ажиллуулах (5) ☐	
		Видео хичээл үзүүлэх (6) ☐	
		Бусад.....бичих (7) ☐	

Судалгаанд оролцсон танд баярлалаа.

ХАВСРАЛТ 4

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх судалгаа

Бүлгийн ярилцлагын танилцуулга

Оролцогчидтой танилцах

Энэхүү бүлгийн ярилцлаганд оролцохоор цаг заваа гарган ирсэн та бүхэнд маш их баярлалаа. Бүлгийн ярилцлагыг үндсэндээ дараах 3 хүн удирдаж явуулах болно. Үүнд

1. Ярилцлагыг чиглүүлэгч: /танилцуулах/
2. Протокол хөтлөгч: /танилцуулах/
3. Хянагч: /танилцуулах/

Бүлгийн ярилцлагын зорилго нь эрүүл мэндийн ажилтны халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадал, санал бодол, тулгамдаж буй асуудлуудыг илрүүлж, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний чиглэлийг тодорхойлох бөгөөд та бүхэн өөрсдийн мэдлэг, туршлагаа хуваалцахаас гадна санал, зөвлөмжөө өгнө гэдэгт найдаж байна.

Ярилцлагын дүрмээс танилцуулахад:

1. Та бүхэн өөрсдийн тав тухтай байрлал, суудлаа эзлэн аль болох чөлөөтэй ярилцана уу.
2. Энд ирсэн хүн бүрийг ярилцлагад идэвхтэй оролцохыг хүсэж байна.
3. Ярилцлагад оролцохгүй, чимээгүй сууж байгаа хүнийг ярилцлагад оролцуулахаар дуудаж магадгүй.
4. Таны ярьсан, хэлсэн зүйлийг буруу бас зөв гэдгийг бид шүүхгүй.
5. Хүн бүрийн санал болон туршлага бидэнд үнэтэй.
6. Энэ өрөөнд болсон, өрнөсөн яриа эндээ л үлдэх болно.
7. Таны санал бусад хүмүүсийнхтэй нийлэхгүй ч байж болно.
8. Бид бүхэн энд болох ярилцлагыг баримтжуулж аудио бичлэг хийх болно.
9. Судалгааны тайланд бид таны нэрийг дурдахгүй.

Чиглүүлэгчийн үүрэг:

1. Ярилцлага үргэлжлэх хугацааг тодруулах /20-30 мин/
2. Чиглүүлэгч нь төвийг баримтлах ба илт хэн нэгний талд орохоос зайлсхийх
3. Нүүрний хувирал болон биеийн байдал зэргээр дургүйцсэн эсвэл хэт талархсан байдал үзүүлэхгүй байх
4. Чиглүүлэгч нь нэг хүнээр хэт удаан эсвэл бусдыг тэгш оролцох, яриулах боломжийг хангах
 - Баярлалаа. Өөр хүмүүс энэ талаар юу гэж бодож байна?
 - За бусад хүмүүсийн санал бодлыг сонсьё
 - Ичимхий оролцогч байвал нүдний контакт хийн түүн рүү инээмсэглэ.
 - Хэт нам дуутай оролцогч байвал хэлсэн зүйлээ дахин давтахыг хүс.
5. Ярилцлага дуусах үед бүх оролцогчдод талархал илэрхийлэх.
6. Бүх оролцогчид өрөөнөөс гарсны дараа аудио бичлэгийг зогсооно.

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх судалгаа

Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдах албан тушаалтантай хийх бүлгийн ярилцлагын удирдамж

1. Танай эрүүл мэндийн байгууллагад эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвар хир их гардаг вэ? Сүүлийн 3 жилийн хугацаанд нийт хэдэн удаа халдвар гарсан бэ? Ямар төрлийн халдвар ихэвчлэн гарсан бэ?
2. Танай байгууллагад эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдварын талаарх мэдээллийг хэн хүлээж авдаг вэ? Таны бодлоор хэн энэ мэдээллийг хамгийн түрүүнд бүртгэх ёстой вэ?
3. Танай байгууллагад халдвараас сэргийлэх сурталчилгаа, сургалт эрүүл мэндийн ажилтнуудын дунд тогтмол хийгддэг үү?
4. Танай эмнэлгээр үйлчлүүлэгчид халдвараас сэргийлэх талаарх мэдээллийг хаанаас авдаг вэ? Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан сурталчилгааны материал байдаг уу? Халдвараас сэргийлэх зөвлөгөөг тэд дагадаг уу?
5. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх талаар танай байгууллагын зүгээс хэрэглэдэг хамгийн оновчтой 3 аргыг нэрлэнэ үү? Эдгээр арга замыг тогтмол хэрэглэдэг үү? Тогтмол хэрэглэдэггүй шалтгаан нь юу вэ?
6. Халдвараас сэргийлэхэд тулгардаг бэрхшээлээ хэлнэ үү? Эмнэлгийн ажилтан болон үйлчлүүлэгчийн зүгээс танай байгууллагын хувьд тулгардаг гол бэрхшээл нь юу байна вэ?
7. Халдвараас сэргийлэх болон хяналтын системийг сайжруулахад юу шаардлагатай байна вэ? Эмнэлгийн бүх ажилтан урьдчилан сэргийлэх үзлэгт тогтмол хамрагдаж чаддаг уу?
8. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаар байгууллагын удирдлага юун дээр анхаарах ёстой вэ? Шийдвэрлэх арга замын талаар дурдана уу? Тухайн арга замын давуу болон сул талыг дурдана уу?

Эмч нартай хийх бүлгийн ярилцлагын удирдамж

ЭМБ

Судлаач

№	Ярилцлагын хүрээ	Ярилцлагын чиглэл
1.	Тухайн ЭМБ-д гардаг ЭТҮХХ-ын талаар	Танай эрүүл мэндийн байгууллагад эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвар хир их гардаг вэ? • Сүүлийн 3 жилийн хугацаанд нийт хэдэн удаа халдвар гарсан бэ? • Ямар төрлийн халдвар ихэвчлэн гарсан бэ? • Танай байгууллагад эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдварын талаарх мэдээллийг хэн хүлээж авдаг вэ? • Таны бодлоор хэн энэ мэдээллийг хамгийн түрүүнд бүртгэх ёстой вэ? Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх талаар танай байгууллагын зүгээс хэрэглэдэг хамгийн оновчтой 3 аргыг нэрлэнэ үү? • Эдгээр арга замыг тогтмол хэрэглэдэг үү? • Тогтмол хэрэглэдэггүй шалтгаан нь юу вэ? • Тухайн арга хэмжээний давуу талыг нэрлэнэ үү? • Тухайн арга хэмжээний сул талыг нэрлэнэ үү?
2.	ЭТҮХХ-ын талаарх сургалт	Эрүүл мэндийн ажилтанд зориулсан сургалт • Танай байгууллагад халдвараас сэргийлэх сурталчилгаа, сургалт эрүүл мэндийн ажилтнуудын дунд тогтмол хийгддэг үү? • Сургалтын үр дүнг тогтмол үнэлдэг үү? • Үр дүн ямар байдаг вэ? Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан сургалт • Танай эмнэлгээр үйлчлүүлэгчид халдвараас сэргийлэх талаарх мэдээллийг хаанаас авдаг вэ? • Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан сурталчилгааны материал байдаг уу? • Халдвараас сэргийлэх зөвлөгөөг тэд дагадаг уу? Танд халдвараас сэргийлэх сургалт, мэдээлэл шаардлагатай гэж боддог уу? • Тийм бол хэрэгцээтэй сурахыг хүсдэг сэдвээ тодруулна уу? • Мөн ямар сувгаар мэдээлэл авах нь өгөөжтэй вэ?
3.	ЭТҮХХ-ын сэргийлэлт, тохиолдлыг бууруулах арга замууд	Халдвараас сэргийлэхэд тулгардаг бэрхшээлээ хэлнэ үү? • Эрүүл мэндийн ажилтан болон үйлчлүүлэгчийн зүгээс танай байгууллагын хувьд тулгардаг гол бэрхшээл нь юу байна вэ? • Халдвараас сэргийлэх, хяналтын тогтолцоог сайжруулахад юу шаардлагатай байна вэ? • Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаар байгууллагын удирдлага юун дээр анхаарах ёстой вэ? • Шийдвэрлэх арга замын талаар дурдана уу? • Тухайн арга замын давуу болон сул талыг дурдана уу? • Гар угаах нөхцөл бүрдсэн ч дадал болж хэвшээгүй талаар өөрийн бодол, саналаа хуваалцана уу?

Сувилагч, лаборант, ариутгагч нартай хийх бүлгийн ярилцлагын удирдамж

ЭМБ

Судлаач

№	Ярилцлагын хүрээ	Ярилцлагын чиглэл
1.	Тухайн ЭМБ-д гардаг ЭТҮХХ-ын талаар	Танай эрүүл мэндийн байгууллагад ЭТҮХХ хир их гардаг вэ? • Сүүлийн 3 жилийн хугацаанд нийт хэдэн удаа халдвар гарсан бэ?• Ямар төрлийн халдвар ихэвчлэн гарсан бэ? Танай байгууллагад ЭТҮХХ-ын талаарх мэдээллийг хэн хүлээж авдаг вэ? Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх талаар танай байгууллагын зүгээс хэрэглэдэг хамгийн оновчтой 3 аргыг нэрлэнэ үү? • Эдгээр арга замыг тогтмол хэрэглэдэг үү?• Тогтмол хэрэглэдэггүй шалтгаан нь юу вэ?• Тухайн арга хэмжээний давуу талыг нэрлэнэ үү?• Тухайн арга хэмжээний сул талыг нэрлэнэ үү? Та өөрөө хэрхэн сэргийлдэг вэ?
2.	ЭТҮХХ-ын талаарх сургалт	Эрүүл мэндийн ажилтанд зориулсан сургалт • Танай байгууллагад халдвараас сэргийлэх сурталчилгаа, сургалт эмнэлгийн ажилтны дунд тогтмол хийгддэг үү?• Сургалтын үр дүнг тогтмол үнэлдэг үү?• Үр дүн ямар байдаг вэ? Танд халдвараас сэргийлэх сургалт мэдээлэл шаардлагатай гэж боддог уу? • Тийм бол хэрэгцээтэй сурахыг хүсдэг сэдвийг тодруулна уу?• Мөн ямар сувгаар мэдээлэл авах нь өгөөжтэй вэ?
3.	ЭТҮХХ-ын сэргийлэлт, тохиолдлыг бууруулах арга замууд	Танд халдвараас сэргийлэхэд тулгардаг бэрхшээлээ хэлнэ үү? • Эрүүл мэндийн ажилтан болон үйлчлүүлэгчийн зүгээс танай байгууллагын хувьд тулгардаг гол бэрхшээл нь юу байна вэ?• Халдварын сэргийлэлт, хяналтын тогтолцоог сайжруулахад юу шаардлагатай байна вэ?• Шийдвэрлэх арга замын талаар дурдана уу?• Тухайн арга замын давуу болон сул талыг дурдана уу?• Гар угаах нөхцөл бүрдсэн ч дадал болж хэвшихгүй байгаа талаар өөрийн бодол, саналаа хуваалцана уу?

ХАВСРАЛТ 5

Эрүүл мэндийн ажилтны халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх судалгаа

Эрүүл мэндийн байгууллагын халдвар судлаач эмчтэй хийх ганцаарчилсан ярилцлагын удирдамж

ЭМБ

Судлаач

№	Ярилцлагын хүрээ	Ярилцлагын чиглэл
1.	Тухайн ЭМБ-д гардаг ЭТҮХХ-ын талаар	Танай эрүүл мэндийн байгууллагад эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвар хир их гардаг вэ? Сүүлийн 3 жилийн хугацаанд нийт хэдэн удаа халдвар гарсан бэ? Ямар төрлийн халдвар ихэвчлэн гарсан бэ? Эмнэлгийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх талаар танай байгууллагын зүгээс хэрэглэдэг хамгийн оновчтой 3 аргыг нэрлэнэ үү? Эдгээр арга замыг тогтмол хэрэглэдэг үү? Тогтмол хэрэглэдэггүй шалтгаан нь юу вэ? Тухайн арга хэмжээний давуу талыг нэрлэнэ үү? Тухайн арга хэмжээний сул талыг нэрлэнэ үү?
2.	ЭТҮХХ-ын талаарх сургалт	Эрүүл мэндийн ажилтанд зориулсан сургалт Танай байгууллагад халдвараас сэргийлэх сурталчилгаа, сургалт эмнэлгийн ажилтнуудын дунд тогтмол хийгддэг үү? Сургалтын үр дүнг тогтмол үнэлдэг үү? Үр дүн ямар байдаг вэ? Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан сургалт Танай эмнэлгээр үйлчлүүлэгчид халдвараас сэргийлэх талаарх мэдээллийг хаанаас авдаг вэ? Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан сурталчилгааны материал байдаг уу? Халдвараас сэргийлэх зөвлөгөөг тэд дагадаг уу?
3.	ЭТҮХХ-ын сэргийлэлт, түүнийг бууруулах арга замууд	Халдвараас сэргийлэхэд тулгардаг бэрхшээлээ хэлнэ үү? Эрүүл мэндийн ажилтан болон үйлчлүүлэгчийн зүгээс танай байгууллагын хувьд тулгардаг гол бэрхшээл юу байна вэ? Халдвараас сэргийлэх болон хяналтын системийг сайжруулахад юу шаардлагатай байна вэ? Эрүүл мэндийн бүх ажилтан урьдчилан сэргийлэх үзлэгт тогтмол хамрагдаж чаддаг уу? Халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаар байгууллагын удирдлага юун дээр анхаарах ёстой вэ? Шийдвэрлэх арга замын талаар дурдана уу? Тухайн арга замын давуу болон сул талыг дурдана уу?

ХАВСРАЛТ 6

Эрүүл мэндийн ажилтнуудын халдварын сэргийлэлт, хяналтын талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх судалгаа

Эрүүл мэндийн байгууллагын халдварын сэргийлэлт, хяналтыг үнэлэх хяналтын хуудас

Судалгаанд хамрагдсан эмнэлгийн хаяг

Судалгаанд хамрагдсан эмнэлгийн нэр.....

1. Гар угаах эрүүл ахуйн нөхцөл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Төвлөрсөн усан хангамжийн системд холбогдсон эсэх (халуун устай эсэх)			
б. Ажилбарын өрөөнд мэдрэгчтэй эсвэл хөл, тохойг ашиглан нээх, хаах ажиллагаатай гарын угаалтууртай эсэх			
в. Мэс заслын гар угаах хугацааг хянах цагтай эсэх			
г. Гар угаах дараалал, санамж, анхааруулга бүхий зурагт хуудсыг гарын угаалтуур бүрийн дэргэд байрлуулсан эсэх			
д. Гар угаах бактерийн эсрэг шингэн савантай эсэх			
е. Мэс заслын гар угаах нэг удаагийн халдваргүйжүүлэх уусмалтай губка байгаа эсэх			Нэг удаагийн губкийг дахин хэрэглэдэг эсэх
ё. Гар халдваргүйтгэлийн уусмалтай эсвэл ССГХБ байгаа эсэх			Уусмалын нэр, хугацааг бичих
ж. Гар арчих ариун алчууртай			
з. Гарын хумсыг ургуулаагүй, будаагүй байх			
и. Гарын хуруунд бөгж зүүгээгүй, бугуйнд цаг зүүгээгүй байх			
2. Хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Мэс заслын өмд, цамц, размер тоо ширхэгээр хүрэлцээтэй эсэх			
б. Мэс заслын халад размер тоо ширхэгээр хүрэлцээтэй			
в. Резинэн болон пластик хормогч, ханцуйвчтай			
г. Урдуураа битүү гуталтай			
д. Хамгаалагч шилтэй			
е. Нүүрний халхавчтай			
ё. Нэг удаагийн ариун бээлийтэй			
з. Малгайтай			
ж. Масктай			
3. Мэс заслын өрөөний эрүүл ахуй	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Агааржуулалтын механик болон автомат системтэй, хэвийн ажилладаг			
б. Мэс заслын өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай			

в. Мэс заслын өрөөний шал-хана, тааз-хананы уулзвар зай завсаргүй, хийц материал нь цайвар өнгөтэй, цэвэрлэхэд тохиромжтой			
г. Мэс заслын цэвэр болон бохирын өрөөтэй			
д. Өрөөний температур, чийгийг тогтмол хянаж тэмдэглэдэг.			
4. Мэс заслыг өрөөний цэвэрлэгээ	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Цэвэрлэгээг эрсдэлийн бүсээр А, В,С гэж ангилсан.			
б. Цэвэрлэгээний материалуудыг өнгөөр ялгасан: ☐ Шал – зориулалтын алчуур таних тэмдэгжүүлсэн ☐ Тоног төхөөрөмжүүд, хана, ор, цонх гэх мэт – цагаан эсвэл цэнхэр өнгөтэй ☐ Ариун цэврийн өрөөний суултуур – улаан эсвэл ягаан өнгөтэй ☐ Гарын угаалтуур – шар өнгөтэй			
в. Цэвэрлэгээний хувин сав таних тэмдэгтэй			
г. Халдваргүйтгэлийн уусмалтай			Уусмалын нэр,хугацааг бичих
д. Саван, угаалгын нунтагтай			
е. Цэвэрлэгээний бээлий, малгай, масктай			
ё. Цэвэрлэгээний зориулалтын иж бүрэн тэргэнцэртэй			
5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгалт, устгал	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг зориулалтын, таних тэмдэгтэй, шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг ☐ Хар – ердийн хог хаягдал ☐ Шар – халдвартай хог хаягдал ☐ Улаан – халдварын эрсдэл өндөртэй хог хаягдал ☐ Аюулгүйн хайрцаг – хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдал			
б. Хог хаягдал зөөвөрлөх зориулалтын сав, тэргэнцэртэй			
в. Хог хаягдлын бүртгэлийн дэвтэртэй			
6. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж, хэрэгсэлд хатгуулахаас сэргийлэх	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Аюулгүйн хайрцагтай			
б.Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдаж зүсэгдсэн тохиолдолд үзүүлэх анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой			
в. Эрсдэлд өртөлтийн бүртгэлийн дэвтэртэй			
г. Нэг удаагийн бээлий хангалттай			

Нэг. Мэс засал, төрөх өрөө

1. Гар угаах эрүүл ахуйн нөхцөл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Төвлөрсөн усан хангамжийн системд холбогдсон эсэх. / халуун устай эсэх/			
б. Ажилбарын өрөөнд мэдрэгчтэй эсвэл хөл, тохойг ашиглан нээж хаах ажиллагаатай гарын угаалтууртай			
в. Мэс заслын гар угаах хугацааг хянах цагтай			
г. Гар угаах дараалал, санамж, анхааруулга бүхий зурагт хуудсыг гарын угаалтуур бүрийн дэргэд байрлуулсан			

д. Гар угаах бактерийн эсрэг шингэн савантай			
е. Мэс заслын гар угаах нэг удаагийн халдваргүйжүүлэх уусмалтай губка байгаа эсэх			Нэг удаагийн губкийг дахин хэрэглэдэг эсэх
ё. Гар халдваргүйтгэлийн уусмалтай эсвэл ССГХБ			Уусмалын нэр, хугацааг бичих
з. Гар арчих ариун алчууртай			
ж. Гарны хумсыг ургуулаагүй, будаагүй байх			
и. Гарын хуруунд бөгжтэй, бугуйнд цаг зүүгээгүй байх			
2. Хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Мэс заслын өмд цамд, размер тоо ширхэгээр хүрэлцээтэй			
б. Мэс заслын халад размер тоо ширхэгээр хүрэлцээтэй			
в. Резинэн болон пластик хормогч, ханцуйвчтай			
г. Урдуураа битүү гуталтай			
д. Хамгаалах шилтэй			
е. Нүүрний халхавчтай			
ё. Нэг удаагийн ариун бээлийтэй			
ж. Малгайтай			
з. Масктай			
3. Мэс заслын өрөөний эрүүл ахуй	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Агааржуулалтын механик болон автомат системтэй, хэвийн ажилладаг			
б. Мэс заслын өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай			
в. Мэс заслын өрөөний шал-хана, тааз-хананы уулзвар зай завсаргүй, хийц материал нь цайвар өнгөтэй, цэвэрлэхэд тохиромжтой			
г. Мэс заслын цэвэр болон бохир өрөөтэй.			
д. Өрөөний температур, чийгийг тогтмол хянаж тэмдэглэдэг			
4. Мэс заслыг өрөөний цэвэрлэгээ	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Цэвэрлэгээг эрсдэлийн бүсээр А, В, С гэж ангилсан.			
б. Цэвэрлэгээний материалуудыг өнгөөр ялгасан: ☐ Шал – зориулалтын алчуур таних тэмдэгжүүлсэн ☐ Тоног төхөөрөмжүүд, хана, ор, цонх гэх мэт – цагаан эсвэл цэнхэр өнгө ☐ Ариун цэврийн өрөөний суултуур – улаан эсвэл ягаан өнгө ☐ Гар угаалтуур – шар өнгө			
в. Цэвэрлэгээний хувин сав таних тэмдэгтэй			
г. Халдваргүйтгэлийн уусмалтай			Уусмалын нэр, хугацааг бичих
д. Саван, угаалгын нунтагтай			
е. Цэвэрлэгээний бээлий, малгай, масктай			
ё. Цэвэрлэгээний зориулалтын иж бүрэн тэргэнцэртэй			

5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгалт, устгал	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг зориулалтын, таних тэмдэгтэй, шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг ☐ Хар – ердийн хог хаягдал ☐ Шар – халдвартай хог хаягдал ☐ Улаан – халдварын эрсдэл өндөртэй хог хаягдал ☐ Аюулгүйн хайрцаг – хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдал			
б. Хог хаягдал зөөвөрлөх зориулалтын сав, тэргэнцэртэй			
в. Хог хаягдлын бүртгэлийн дэвтэртэй			
6. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулахаас сэргийлэх	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Аюулгүйн хайрцагтай			
б. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдаж зүсэгдсэн тохиолдолд үзүүлэх анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой			
в. Эрсдэлд өртөлтийн бүртгэлийн дэвтэртэй			
г. Нэг удаагийн бээлий хангалттай			

Хоёр. Эрчимт эмчилгээ, дотрын тасаг

1. Гар угаах эрүүл ахуйн нөхцөл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Гар угаах угаалтууртай			
б. Гар угаах бактерийн эсрэг шингэн савантай			
в. Гар халдваргүйтгэлийн уусмалтай эсвэл ССГХБ			Уусмалын хугацааг бичих
г. Гар арчих нэг удаагийн цаасан алчууртай			
д. Гарын хумсыг ургуулаагүй, будаагүй байх			
е. Гарын хуруунд бөгж зүүгээгүй, бугуйнд цаг зүүгээгүй байх			
ё. Бээлий өмсөхийн өмнө гар угаах буюу халдваргүйжүүлсэн			
ж. Өвчтөнд хүрэхийн өмнө гар халдваргүйжүүлсэн			
з. Өвчтөнд хүрсний дараа гар халдваргүйжүүлсэн			
и. Ажилбар хийхийн өмнө гар халдваргүйжүүлсэн			
к. Биеийн шингэнд хүрэлцэний дараа гар халдваргүйжүүлсэн			
л. Өвчтөний эргэн тойронд хүрсний дараа гар халдваргүйжүүлсэн			
2. Хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Ажлын хувцасыг бүрэн өмссөн			
б. Ажилбарын үед малгай, маск бээлий өмссөн			
в. Гутал нь урдуураа битүү			

3. Эмчлүүлэгчийн өрөөний эрүүл ахуй	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Агааржуулалтын механик болон автомат системтэй, хэвийн ажилладаг			
б. Эмчлүүлэгчийн өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай			
в. Эмчлүүлэгчийн өрөөний шал-хана, тааз-хананы уулзвар зай завсаргүй, хийц материал нь цайвар өнгөтэй, цэвэрлэхэд тохиромжтой			
г. Өрөөний температур, чийгийг тогтмол хянаж тэмдэглэдэг.			
4. Өрөөний цэвэрлэгээ	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Цэвэрлэгээг эрсдэлийн бүсээр А, В,С гэж ангилсан.			
б. Цэвэрлэгээний материалуудыг өнгөөр ягасан: ☐ Шал – зориулалтын арчуур таних тэмдэгжүүлсэн ☐ Тоног төхөөрөмжүүд, хана, ор, цонх гэх мэт – цагаан эсвэл цэнхэр өнгөтэй ☐ Ариун цэврийн өрөөний суултуур – улаан эсвэл ягаан өнгөтэй ☐ Гар угаалтуур – шар өнгөтэй			
в. Цэвэрлэгээний хувин сав таних тэмдэгтэй			
г. Халдваргүйтгэлийн уусмалтай			Уусмалын нэр, хугацааг бичих
д. Саван, угаалгын нунтагтай			
е. Цэвэрлэгээний бээлий, малгай, масктай			
ё. Цэвэрлэгээний зориулалтын иж бүрэн тэргэнцэртэй			
5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгалт, устгал	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг зориулалтын, таних тэмдэгтэй, шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг ☐ Хар – ердийн хог хаягдал ☐ Шар – халдвартай хог хаягдал ☐ Улаан – халдварын эрсдэл өндөртэй хог хаягдал ☐ Аюулгүйн хайрцаг – хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдал			
б. Хог хаягдал зөөвөрлөх зориулалтын сав, тэргэнцэртэй			
в. Хог хаягдлын бүртгэлийн дэвтэртэй			
6. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулахаас сэргийлэх	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Аюулгүйн хайрцагтай			
б. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдаж зүсэгдсэн тохиолдолд үзүүлэх анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой			
в. Эрсдэлд өртөлтийн бүртгэлийн дэвтэртэй			

Гурав. Төвлөрсөн ариутгал

1. Гар угаах эрүүл ахуйн нөхцөл-Бохир, цэвэр, ариун хэсэг бүрт үнэлэх	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Гар угаах угаалтууртай			
б. Гар угаах бактерийн эсрэг шингэн савантай			
в. Гар халдваргүйтгэлийн уусмалтай эсвэл ССГХБ			Уусмалын нэр, хугацааг бичих
г. Гар арчих нэг удаагийн цаасан алчууртай			
д. Гарын хумсыг ургуулаагүй, будаагүй байх			
е. Гарын хуруунд бөгж зүүгээгүй, бугуйнд цаг зүүгээгүй байх			
ё. Бээлий өмсөхийн өмнө гар угаах буюу халдваргүйжүүлсэн			
ж. Ариун материалтай харьцахын өмнө гараа халдваргүйжүүлсэн			
2. Хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Ажлын хувцасыг бүрэн өмссөн			
б. Резинэн болон пластик хормогч, ханцуйвчтай			
в. Урдуураа битүү гуталтай			
г. Хамгаалагч шилтэй			
д. Нүүрний халхавчтай			
е. Зориулалтын бээлийтэй			
ё. Малгайтай, макстай			
3. Төвлөрсөн ариутгалын өрөөний эрүүл ахуй	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Агааржуулалтын механик болон автомат системтэй, хэвийн ажилладаг			
б. Төвлөрсөн усан хангамжийн системд холбогдсон (халуун устай эсэх)			
в. Өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай			
г. Өрөөний шал-хана, тааз-хананы уулзвар зай завсаргүй, хийц материал нь цайвар өнгөтэй, цэвэрлэхэд тохиромжтой			
д. Ариутгал нь бохир багаж хэрэгсэл хүлээн авах, угаах, хатаах, савлах, ариутгах, ариун материал хадгалах гэсэн 5-8 өрөөттэй			
е. Бохирос цэвэр рүү урсгал зөв эсэх			
4. Багаж, материал хэрэгслийн угаалга, цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэл ариутгал	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Багаж хэрэгслийг зөөвөрлөх битүү зориулалтын савтай			
б. Багаж хэрэгслийн анхны халдваргүйтгэл хийх зориулалтын савтай			
в. Багаж, хэрэгслийг угаах, халдваргүйжүүлэх зориулалтын халдваргүйтгэлийн уусмалтай			Багаж угаах уусмалын нэр % Багаж халдваргүйжүүлэх уусмалын нэр..... %
г. Багаж, хэрэгсэл хатаах шүүгээтэй			

д. Багаж хэрэгслийг хэрэглэгдэх байдлаар нь зориулалтын даавуу, цаасанд боох эсвэл вакуумжуулсан уутанд багцалсан.			
е. Савлаж бэлтгэсэн баглаа бүрт автоклавын хяналтын индикаторыг байрлуулж, ариутгасан огноо, хүчинтэй хугацаа, ариутгалын ажилтны код, багаж хэрэгслийн нэр, тоог тэмдэглэсэн шошго (бар код)-г наасан			
ё. Савласан багаж, хэрэгслийг ариутгалын аппарат (өндөр даралтын уур, хуурай халуун агаар, хийн ариутгалын гэх мэт)-д хийж, аюулгүй ажиллагааны зааврын дагуу даралт тохируулан ариутгасан			
ж. Өнгө хувиргагч цаасны хувиралтаар ариутгагдсан эсэхийг хянасан			Индикаторын төрийлг бичих.....
з. Ариутгагдсан багаж, материал хэрэгслийг зориулалтын дагуу ариун шүүгээнд хадгалсан.			
5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгалт, устгал	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг зориулалтын, таних тэмдэгтэй, шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгагдаг ☐ Хар – ердийн хог хаягдал ☐ Шар – халдвартай хог хаягдал ☐ Аюулгүйн хайрцаг – хурц үзүүртэй хог хаягдал			
б. Хог хаягдал зөөвөрлөх зориулалтын сав, тэргэнцэртэй			
6. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгуулахаас сэргийлэх	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдаж зүсэгдсэн тохиолдолд үзүүлэх анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой			
б. Эрсдэлд өртөлтийн бүртгэлийн дэвтэртэй			

Дөрөв. Нян судлалын лаборатори

1. Гар угаах эрүүл ахуйн нөхцөл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Гар угаах угаалтууртай			
б. Гар угаах бактерийн эсрэг шингэн савантай			
в. Гар халдваргүйтгэлийн уусмалтай эсвэл ССГХБ			
г. Гар арчих нэг удаагийн цаасан алчууртай			
д. Гарын хумсыг ургуулаагүй, хумсаа будаагүй байх			
е. Гарын хуруунд бөгж, бугуйнд цаг зүүгээгүй байх			
ё. Бээлий өмсөхийн өмнө гар угаах буюу халдваргүйжүүлсэн			
ж. Бээлий тайлсны дараа гар угаах буюу халдваргүйтгэсэн			
2. Хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Ажлын хувцасыг бүрэн өмссөн			
б. Шинжилгээ авах, шинжилгээ хийхийн өмнө нэг удаагийн халад өмссөн			
в. Резинэн болон пластик хормогч, ханцуйвчтай			
г. Урдуураа битүү гуталтай			

д. Хамгаалагч шилтэй			
е. Нүүрний халхавчтай			
ё. Бээлийтэй			
ж. Малгайтай			
з. Масктай (шаардлагатай тохиолдолд шүүлтшүүртэй маск)			
3. Нян судлалын лабораторийн өрөөний эрүүл ахуй	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Агааржуулалтын механик болон автомат системтэй, хэвийн ажилладаг			
б. Төвлөрсөн усан хангамжийн системд холбогдсон (халуун устай эсэх)			
в. Өрөөний гэрэлтүүлэг хангалттай			
г. Өрөөний шал-хана, тааз-хананы уулзвар зай завсаргүй, хийц материал нь цайвар өнгөтэй, цэвэрлэхэд тохиромжтой			
д. Лаборатори нь хийгдэх шинжилгээнээс хамаарч, сорьц хүлээн авах, шинжлэх, сорьц хадгалах, ариун цэврийн, автоклавын, ус нэрэх, тэжээл бэлтгэх, угаалгын, лаборантын, эмчийн болон бусад шаардлагатай өрөө тасалгаагаар бүрэн хангагдсан			
е. Лабораторийн цонх нь шавж орохоос хамгаалсан тортой байна.			
4. Нян судлалын лабораторийн угаалга, цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэл ариутгал	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Нян судлалын лаборатори нь тэжээл бэлтгэхээс тусдаа устгалын автоклавтай			
б. Шил сав угаах зориулалтын хувин савтай			
в. Шил угаах сойтогийг тогтсон хугацаанд сольдог.			
г. Халдваргүйтгэлийн уусмал хүрэлцээтэй			
д. Шил сав хатаах зориулалтын хатаах шүүгээтэй			
е. Петрийн аягыг давтан хэрэглэдэг эсэх			
5. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлын ангилан ялгалт, устгал	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Эмнэлгийн гаралтай хог хаягдлыг зориулалтын, таних тэмдэгтэй, шаардлага хангасан уут, саванд ангилан ялгадаг ☐ Хар – ердийн хог хаягдал ☐ Шар – халдвартай хог хаягдал ☐ Улаан – халдварын эрсдэл өндөртэй хог хаягдал ☐ Аюулгүйн хайрцаг – хурц үзүүртэй, иртэй хог хаягдал			
б. Хог хаягдал зөөвөрлөх зориулалтын сав, тэргэнцэртэй			
6. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдах, халдвартай биологийн шингэн арьс, салст руу үсрэхээс сэргийлэх	Үнэлгээ		Шаардлагатай тохиолдолд тайлбар бичих
	Тийм	Үгүй	
а. Хурц үзүүртэй, иртэй багаж хэрэгсэлд хатгагдаж зүсэгдсэн тохиолдолд үзүүлэх анхны тусламжийн иж бүрдэл цомогтой			
б. Эрсдэлд өртөлтийн бүртгэлийн дэвтэртэй			